

DECRET 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals

Disposicions preliminars

Article 1

Objecte

El present Reglament té per objecte l'ordenació de l'acció administrativa que realitzen els ens locals, per si, o mitjançant els organismes autònoms i altres ens i persones públiques i privades que en depenguin, en les matèries sobre obres públiques, intervenció administrativa de l'activitat dels ciutadans, foment, com també, establiment i gestió dels serveis públics i figures connexes.

Article 2

Actuació administrativa

1. Els ens locals serveixen amb objectivitat els interessos públics que els són encomanats.
2. L'actuació dels ens locals es regeix pels criteris d'eficiència i servei als ciutadans i s'ha de desenvolupar per assolir els objectius que estableixen les lleis i la resta de l'ordenament jurídic.
3. Quan siguin diverses les formes d'actuació administrativa aplicables, s'ha d'utilitzar la que sigui més adequada a la finalitat de l'interès local i a la naturalesa de l'activitat que es tracti de realitzar i la menys onerosa per als ciutadans.

Article 3

Activitat d'intervenció

1. Els ens locals poden intervenir l'activitat privada dels ciutadans que afecti els interessos públics locals en els supòsits establerts per les lleis.
2. L'activitat d'intervenció dels ens locals s'ha d'ajustar als principis de legalitat, igualtat, proporcionalitat i congruència amb els motius i els fins que justifiquen la potestat per intervenir, el respecte a la llibertat individual i la menor onerositat per als ciutadans.

Article 4

Potestat d'ordenació

1. D'acord amb les lleis i en l'àmbit de les seves competències, els ens locals poden aprovar ordenances com a normes d'aplicació general en el seu territori.
2. Les ordenances i els reglaments locals no poden contenir preceptes contraris a les lleis i a altres disposicions generals.
3. Les disposicions aprovades vinculen els ciutadans i les administracions públiques i la seva observança no pot ser objecte de dispenses individuals.
4. Les resolucions de caràcter singular no poden ser contràries a allò que estableixen les ordenances, encara que aquelles siguin adoptades pel mateix òrgan que les hagi aprovat.

Article 5

Principis de l'activitat de foment

L'activitat de foment dels ens locals regulada al títol 3 d'aquest Reglament s'exerceix en l'àmbit de les seves competències i de conformitat amb els principis de publicitat, objectivitat, lliure concurrència i igualtat, i amb adequació a la legalitat pressupostària.

Article 6

Objecte dels serveis locals

Els ens locals presten els serveis públics que tenen per objecte la consecució dels fins assenyalats com de la seva competència per tal de satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat local.

Article 7

Igualtat en la utilització dels serveis públics

En l'accés i en la utilització dels serveis públics locals s'ha de respectar el principi d'igualtat en relació amb totes aquelles persones que compleixen els requisits establerts per l'ordenació del servei, i regeix amb caràcter general la preferència que resulti de l'ordre de petició de la prestació, la qual es pot alterar per una causa justificada de necessitat inajornable o d'urgència, sens perjudici que s'estableixin altres criteris objectius sempre que es respecti aquell principi.

TÍTOL 1

Obres locals

Capítol 1

Disposicions generals

Article 8

Objecte de les obres locals

Tenen la consideració d'obres locals les que executen els ens locals per a la prestació dels serveis de la seva competència, ja es tracti d'obres de nova planta, de reforma, de reparació, de conservació o de manteniment.

Article 9

Classes

1. Les obres locals poden ser d'urbanització i ordinàries.
2. Es qualifiquen com a obres d'urbanització aquelles que tinguin aquest caràcter d'acord amb la legislació urbanística.
3. Les altres obres locals es consideren obres ordinàries, ja siguin executades amb els fons propis de l'ens local o amb l'ajut d'altres administracions o de particulars.

Article 10

Règim

1. Les obres ordinàries es regeixen per la normativa de règim local.
2. Les obres d'urbanització es regeixen pel que disposa la legislació urbanística.

Article 11

Normativa sectorial

En les obres locals s'han de tenir en compte les condicions tècniques, sanitàries, urbanístiques, d'accessibilitat, artístiques i històriques, de protecció d'espais naturals i d'altre caràcter que estableixi la normativa sectorial que els sigui aplicable.

Capítol 2

Formació dels projectes d'obres locals ordinàries

Secció 1

Disposicions generals

Article 12

Classificació de les obres ordinàries

1. A l'efecte de l'elaboració dels projectes corresponents, les obres locals ordinàries es classifiquen, segons el seu objecte i la naturalesa, en els grups següents:
  - a) Obres de primer establiment, reforma o gran reparació.
  - b) Obres de reparacions menors.
  - c) Obres de conservació i manteniment.
2. Són obres de primer establiment les que donen lloc a la creació d'un bé immoble.
3. El concepte general de reforma abasta el conjunt d'obres d'ampliació, millora, modernització, adaptació, adequació o reforç d'un bé immoble ja existent.
4. Es consideren obres de reparació les necessàries per esmenar un dany produït en un bé immoble per causes fortuïtes o accidentals. Quan afecten fonamentalment l'estructura de la resistència, la sustentació, la seguretat dels edificis i instal·lacions, o suposen alteració del volum, tenen la qualificació de gran reparació. En els altres casos, que no revesteixen complexitat tècnica constructiva, per no ser necessàries obres arquitectòniques bàsiques com les esmentades, es consideren obres de reparació menor.
5. Quan tenen per objecte fer front al deteriorament que es produeix pel mer transcurs del temps o per l'ús natural del bé, les obres necessàries tenen la consideració d'obres de conservació i manteniment.

Article 13

Unitat i integritat de les obres

1. Els projectes han de referir-se necessàriament a obres completes. Tenen aquesta condició les obres susceptibles de ser lliurades a l'ús general o al servei corresponent, sens perjudici de les ampliacions de què posteriorment puguin ser objecte, i han de comprendre els elements que calguin per a la utilització de l'obra, incloses les instal·lacions.
2. Es consideren elements compresos en els projectes dels edificis els béns d'equip que han

de ser utilitzats com instal·lacions fixes, sempre que constitueixin un complement natural de l'obra i el seu valor suposi un percentatge reduït en relació amb el pressupost total del projecte.

3. Els projectes relatius a obres de reforma i, quan s'exigeixin, per a les obres de reparació o conservació han de comprendre els elements necessaris per poder assolir el fi proposat.
4. Sense aquests requisits no poden ser aprovats els projectes ni la despesa que representi l'execució de les obres que comprenen.

Article 14

Fraccionament

1. Quan una obra qualificada com a ordinària admeti fraccionament, podrà ser objecte de diferents projectes separats, relatius a cadascuna de les parts que la integren, sempre que aquestes siguin susceptibles d'utilització independent per a l'ús general o per al servei, o puguin ser substancialment definides. En tot cas, s'ha de dictar una resolució administrativa prèvia que fonamenti la conveniència i possibilitat del fraccionament.
2. La resolució del fraccionament correspon a l'òrgan competent per contractar l'obra.
3. En cap cas no es pot fraccionar una obra amb la finalitat de disminuir la quantia del contracte per defugir els requisits de la concurrència per a l'adjudicació.

Article 15

Autor del projecte

1. La designació del tècnic que hagi de redactar el projecte ha de recaure en un facultatiu amb titulació adequada per raó del tipus de l'obra de què es tracti.
2. Poden designar-se equips pluridisciplinars per a la redacció dels projectes. Els tècnics competents, amb la titulació requerida per intervenir en l'aspecte que correspongui, que integren aquells equips, resten obligats de forma solidària envers l'ens local i han de nomenar un representant únic de les relacions amb aquest.

Article 16

Elaboració del projecte

1. Quan el projecte d'obres no sigui realitzat pels serveis tècnics de l'ens local, aquest n'ha d'encarregar l'elaboració, pel procediment que la legislació de contractació estableix, a tècnics aliens a aquell, d'acord amb els objectius i les condicions precises que regeixen l'encàrrec i que figurin en el corresponent expedient.
2. L'esmena d'errades, la correcció de deficiències, les indemnitzacions per desviament del pressupost i la responsabilitat per defectes del projecte es regulen per la normativa contractual específica.
3. Els ens locals, de forma motivada, poden sol·licitar l'assistència tècnica per a la redacció dels projectes al consell comarcal, a la diputació o a l'Administració de la Generalitat, la qual s'ha de prestar en els termes establerts a la legislació aplicable.

Article 17

Redacció del projecte per particulars

1. L'ens local pot autoritzar la redacció de projectes d'obres locals ordinàries per compte dels particulars i de les associacions administratives de contribuents.
2. Per a l'elaboració del projecte, en el cas de concessió mixta d'obra i de servei públic, s'han de tenir en compte les prescripcions de la documentació tècnica que hi hagi aprovat l'administració.

Article 18

Definició objectiva del projecte

1. Els diferents documents que en conjunt constitueixen el projecte s'han de definir de manera que un facultatiu competent diferent de l'autor pugui dirigir, d'acord amb aquell, els treballs d'execució de les obres.
2. Els projectes han de ser redactats amb el rigor tècnic necessari per tal d'evitar posteriors modificacions.

Article 19

Eficàcia temporal del projecte

Els projectes d'obres tenen una duració indefinida. No obstant això, quan prèviament a l'execució hagin sobrevingut circumstàncies que la condicionen, el projecte aprovat haurà de ser sotmès als serveis propis de l'ens o als d'una altra administració amb competència en la funció d'assistència local, per a l'examen tècnic i l'adaptació a aquelles.

Article 20

Elaboració de projectes a executar per l'administració

Els projectes d'obres a executar per la mateixa administració s'han de subjectar en l'elaboració a allò que prescriu aquest Reglament, segons les diferents classes d'obres, si bé s'ha de prescindir d'aquells conceptes i documents que tinguin com a única finalitat una futura licitació.

Secció 2

Avantprojectes i bases tècniques

Article 21

Objecte i contingut dels avantprojectes

1. Quan en una obra local ordinària concorrin circumstàncies especials determinades per la magnitud, la complexitat, el llarg termini d'execució o la possibilitat de diverses solucions, o a l'efecte d'incloure-la en un pla de cooperació d'obres i serveis en els ens locals, l'òrgan competent d'aquests podrà acordar la redacció d'un avantprojecte de l'obra, amb l'abast i el contingut que a aquests efectes estableixi el mateix acord.
2. El contingut de l'avantprojecte serà el suficient per tal que dels documents que l'integren se'n puguin conèixer els criteris de l'òrgan que l'aprovi sobre els extrems fonamentals i les condicions bàsiques per elaborar el projecte, i, en tot cas, hi hauran de constar una memòria, els plànols necessaris per a la definició esquemàtica de l'obra, el pressupost i, si s'escau, un estudi relatiu a la descomposició de l'avantprojecte en projectes parcials i les etapes per a la seva elaboració i execució.
3. L'avantprojecte no revesteix caràcter executiu i tan sols té efectes administratius interns o, quan calgui, interadministratius

Article 22

Aprovació, desenvolupament i execució

1. Els avantprojectes d'obres han de ser aprovats pel mateix òrgan al qual correspon aprovar els projectes, d'acord amb el que estableix l'article 38.1 d'aquest Reglament.
2. L'aprovació d'un avantprojecte no eximeix l'administració del deure de redactar i aprovar el corresponent projecte si es pretén contractar l'execució de les obres.
3. Es pot iniciar l'expedient de contractació sobre la base d'un avantprojecte, quan en la forma d'adjudicació per concurs els projectes no hagin estat elaborats prèviament per l'administració, per haver-los de presentar els licitadors.

Article 23

Bases tècniques

1. En els casos en què el contractista hagi de presentar el projecte de l'obra, l'administració pot redactar unes bases tècniques, en substitució de l'avantprojecte, a les quals s'ha de subjectar.
2. També els ens locals poden aprovar unes bases tècniques per a l'execució de les obres que no requereixin projecte. Aquestes bases han de definir i valorar les obres amb la precisió convenient per a la seva realització, sens perjudici que s'hagi de donar compliment a la documentació que s'exigeix en els supòsits que preveuen els articles 34 i 35 d'aquest Reglament.

Secció 3

Contingut del projecte

Article 24

Documents mínims

Els projectes que es refereixin a obres locals ordinàries de primer establiment, de reforma o de gran reparació, han de contenir, en tot cas:

- a) Una memòria, la qual ha de considerar les necessitats a satisfer, els factors de tot ordre a tenir en compte, inclòs el compliment de la normativa d'accessibilitat, i la justificació de la solució adoptada.
- b) Un pressupost, integrat o no per altres de parcials, amb l'expressió dels preus unitaris i els descompostos, els estats d'amidaments i les dades necessàries per a la valoració de les obres.
- c) El plec de prescripcions tècniques particulars, on es faci la descripció de les obres i se'n reguli l'execució.
- d) Els plànols de conjunt i de detall de l'obra, suficientment descriptius, per tal que resti perfectament definida.

Article 25

Documents addicionals

1. A més, si s'escau, el projecte ha d'incloure:
  - a) Un programa de desenvolupament dels treballs.
  - b) Una proposta de classificació que, segons el registre de contractistes, hagi de tenir l'empresari, quan per causa de la quantia es requereixi.
2. Quan calgui, també s'han d'incloure en el projecte:
  - a) La relació detallada i la valoració dels béns que s'hagin d'ocupar i, si s'escau, expropiar i la relació dels seus titulars.
  - b) Els documents necessaris per promoure les autoritzacions o concessions administratives

que siguin prèvies a la realització de les obres, amb el detall necessari que permeti l'execució, quan aquesta estigui sotmesa als esmentats tràmits.

- c) Els estudis econòmics i administratius sobre el règim d'utilització, inclosos els dels costos d'explotació i manteniment, i les tarifes que, si s'escau, s'hagin d'aplicar.
- d) El corresponent estudi de seguretat i higiene en el treball, d'acord amb la legislació aplicable, el programa de control de la qualitat general de l'obra i l'estudi de valoració dels riscos que en suposi l'execució, a l'efecte de l'assegurança d'aquests.
- e) Un estudi de l'impacte sobre el mitjà natural, quan l'obra projectada estigui compresa en l'àmbit de la normativa d'aquesta naturalesa, amb el contingut i les determinacions que aquella exigeixi.
- f) Un estudi sobre el compliment de la normativa d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, d'acord amb la normativa sobre aquesta matèria.

Article 26

Memòria del projecte

1. La memòria ha de considerar els factors socio-econòmics, tècnics, administratius i estètics, que defineixin les obres projectades i les seves característiques, com també la justificació de la solució adoptada, sens perjudici d'altres dades i, si s'escau, els elements que estableixi la normativa sectorial aplicable.
2. A la memòria s'han d'acompanyar com a annexos els documents a què es refereix l'article anterior, quan legalment s'hagin de formalitzar.

Article 27

Pressupostos d'execució material i de contracta

1. El pressupost d'execució material resulta de la suma dels productes del nombre de cada unitat d'obra pel seu preu unitari i les partides alçades.
2. El pressupost d'execució per contracta s'obté incrementant al d'execució material els conceptes següents:
  - a) Despeses generals d'estructura que incideixin en el contracte, xifrades en els percentatges següents:
Del 13% al 17%, a fixar per cada ens local tenint en compte les circumstàncies concurrents, en concepte de despeses generals de l'empresa, despeses financeres, càrregues fiscals (IVA exclòs), tributs, preus o altres drets de l'administració legalment establerts que incideixin sobre el cost de les obres i d'altres derivats de les obligacions del contracte. També s'han d'incloure en aquest concepte, si s'escau, les despeses derivades de la seguretat i la higiene en l'execució de l'obra, del control de qualitat de l'obra, i les assegurances a tercers.
El 6%, en concepte de benefici industrial del contractista.
  - b) L'impost sobre el valor afegit que gravi l'execució de l'obra, el tipus del qual s'ha d'aplicar sobre la suma del pressupost d'execució material i les despeses generals d'estructura assenyalades a l'apartat 2.a) d'aquest article.
3. El pressupost de l'obra, quan aquesta la porti a terme la mateixa administració, és el d'execució material, incrementat en el percentatge que representin les quantitats que hagin de percebre, si s'escau, els empresaris col·laboradors pel treball o la gestió que aportin. En el pressupost s'ha d'incloure, com a partida independent, l'impost sobre el valor afegit que correspongui.

Article 28

Costos directes i indirectes

1. El càlcul dels preus de les diferents unitats d'obra s'ha de fonamentar en els costos directes i indirectes necessaris per a l'execució, sense incorporar l'import de l'impost sobre el valor

afegit que pugui gravar el lliurament dels béns o les prestacions dels serveis realitzats.

2. A aquest efecte, es consideren costos directe:

a) La mà d'obra, amb els plusos, les càrregues i les assegurances socials que intervinguin directament en l'execució de la unitat d'obra.

b) Els materials, als preus resultants a peu d'obra, que restin integrats en la unitat de la qual es tracti o que siguin necessaris per a la seva execució.

c) Les despeses de personal, combustible, energia i d'altres que es produeixin per l'accionament o el funcionament de la maquinària i les instal·lacions utilitzades en la realització de la unitat d'obra.

d) Les despeses d'amortització i conservació de la maquinària i les instal·lacions esmentades.

3. Es consideren costos indirectes:

a) Les despeses d'instal·lacions d'oficina a peu d'obra, comunicacions, edificació de magatzems, tallers, pavellons temporals per albergs, laboratoris i altres d'anàlegs.

b) Els costos del personal tècnic i administratiu adscrit exclusivament a l'obra i els imprevistos.

Les despeses indirectes, llevat d'aquelles que en el pressupost siguin valorades en unitat d'obra o en partides alçades, s'han de xifrar en un percentatge sobre els costos directes igual per a totes les unitats d'obra. Aquest percentatge l'ha de proposar, en cada cas, el tècnic autor del projecte, tenint en compte la naturalesa de l'obra projectada, la importància del pressupost i el possible termini d'execució.

Article 29

Prescripcions tècniques

1. El plec de prescripcions tècniques per a l'execució de les obres ha de consignar les característiques que han de complir els materials a emprar, les condicions d'execució de les diferents unitats d'obra i instal·lacions que s'hagin d'exigir, i les precaucions a adoptar durant la construcció. Així mateix, ha de detallar les formes d'amidament i la valoració de les diferents unitats d'obra i les d'abonament de les partides alçades, el termini de garantia, les condicions i les proves a realitzar per a la recepció de les obres i, si s'escau, les altres determinacions que estableixi la legislació sectorial aplicable.

2. Llevat que l'objecte de la licitació ho exigeixi, les especificacions tècniques no han d'esmentar productes d'una fabricació o procedència determinades o procediments particulars que puguin afavorir o eliminar possibles licitadors. Quan no es pugui oferir una descripció de l'objecte de l'obra, de la instal·lació o del bé mitjançant altres dades suficientment precises i intel·ligibles podran indicar-se marques, llicències o tipus, sempre que vagin acompanyats de la menció «o equivalent».

3. El plec no ha de contenir declaracions o clàusules que pel caràcter econòmic o estrictament jurídic hagin de figurar en el plec de clàusules administratives.

Article 30

Plànols

1. Els plànols han de descriure les representacions gràfiques que permetin situar, replantejar i construir les obres.

2. Els plànols han de ser suficientment descriptius perquè se'n puguin deduir els mesuraments que serveixin de base per a les valoracions pertinents, per a l'exacta realització de l'obra, i per a la formació dels plans d'execució en obra o en taller.

3. Els projectes han d'incloure, quan siguin necessaris, els plànols d'informació, generals, constructius i de replanteig, i de detall, sens perjudici d'altres exigibles segons el tipus de l'obra.

Article 31

Relació i valoració dels béns que s'hagin d'ocupar i expropiar

1. Quan calgui s'ha d'incloure en el projecte, en una annex a la memòria, la relació detallada dels béns i els drets que s'hagin d'ocupar i, si s'escau, d'expropiar, com també la valoració individualitzada, als efectes previstos a l'article 40.1 d'aquest Reglament.
2. En l'esmentada relació s'ha d'expressar la situació material i jurídica de cadascun dels béns i els drets necessaris, com també la identitat dels titulars respectius. Aquests han de prestar, si s'escau, la seva col·laboració i permetre les operacions de replanteig i de comprovació que els tècnics de l'administració hagin d'efectuar.

Article 32

Programa de treball

El programa de treball a que es refereix l'article 25.1 d'aquest Reglament ha de definir de manera esquemàtica i indicativa, en un document annex a la memòria, les previsions dels terminis d'execució de les diferents parts en què es pugui descompondre l'obra, com també determinar els imports que correspongui abonar per l'ens local en cadascuna d'elles.

Article 33

Proposta de classificació dels contractistes

La proposta de classificació que cal exigir als contractistes que aspirin a l'adjudicació del contracte, l'ha d'efectuar de manera justificada el tècnic autor del projecte de conformitat amb la normativa que regula aquesta matèria, i s'ha d'incloure com a document annex a la memòria del projecte.

Secció 4

Documentació per a altres tipus d'obres

Article 34

Obres de reparacions menors

Per a l'execució de les obres que tinguin la consideració de reparacions menors, d'acord amb el que estableix l'article 12.4 d'aquest Reglament, només és preceptiu, com a document integrant, el pressupost. No obstant això, si la quantia de les reparacions excedeix els 5.000.000 de pessetes o de la que la normativa aplicable a Catalunya determini en endavant, s'hi ha d'incorporar una memòria i la documentació tècnica o administrativa necessàries per tal de definir, executar i valorar les obres i els treballs que exigeixin les reparacions.

Article 35

Obres de conservació i manteniment

1. Les obres han de ser mantingudes i inspeccionades al llarg de la seva vida d'acord amb el que determinen els reglaments específics de les instal·lacions o productes constituents o incorporats a les obres.

Per tal de garantir que el manteniment i les inspeccions es porten a terme i en els terminis fixats en les instruccions, la corporació municipal ha de designar un tècnic o persona responsable.

2. Les obres de conservació i manteniment han de ser objecte d'un pressupost, i, si s'escau, d'una documentació anàloga a la de les de reparacions menors, llevat dels casos en què, per

característiques especials, no siguin susceptibles d'integrar-se en un pressupost i siguin executades directament per l'administració amb càrrec a les consignacions lliurades per a aquests fins.

Capítol 3

Aprovació, modificació i revisió dels projectes d'obres locals ordinàries

Secció 1

Aprovació

Article 36

Examen previ del projecte

1. Quan els projectes d'obres no hagin estat elaborats pels serveis tècnics del mateix ens local o d'una altra administració, aquells els han d'examinar i emetre un informe sobre el compliment de la normativa i prescripcions que regulin la matèria.
2. Quan els ens locals no disposin de serveis tècnics propis, correspon emetre l'esmentat informe de comprovació al consell comarcal, a la diputació o a l'Administració de la Generalitat, les quals l'han de formular d'acord amb la normativa aplicable.
3. En qualsevol cas, l'informe ha de ser previ a la tramitació del projecte.

Article 37

Procediment

1. La tramitació dels projectes d'obres locals ordinàries s'ha d'ajustar al procediment següent:
  - a) Acord d'aprovació inicial.
  - b) Informació pública i notificació individual, si s'escau.
  - c) Aprovació definitiva.
2. La informació pública del projecte és de trenta dies com a mínim, durant els quals es pot examinar i formular-hi les al·legacions pertinents. Simultàniament, s'ha de sotmetre a informe o autorització d'altres administracions, només quan així ho exigeixi la legislació sectorial, segons el tipus d'obra de què es tracti, i s'ha de notificar individualment a les persones directament afectades que figurin en la relació a què es refereix l'article 31 d'aquest Reglament.
3. Els plànols i documents sotmesos al tràmit d'informació pública són diligenciats pel secretari de la corporació, i hi ha de constar que han estat aprovats inicialment per aquesta.
4. En la tramitació dels projectes en la qual hagi d'intervenir una altra administració, perquè així ho exigeixi la legislació sectorial, s'han de complir els tràmits que aquesta legislació imposi. La no emissió dels informes dins dels terminis concedits, donarà lloc al seguiment de les actuacions, sempre que no siguin determinants per a l'aprovació del projecte.
5. El termini per a l'aprovació definitiva del projecte és de sis mesos a comptar de l'aprovació inicial. La manca de resolució dins aquest termini comporta la caducitat del procediment i l'arxiu de les actuacions dins els trenta dies següents a l'acabament d'aquell.
6. Per a les obres de conservació i de manteniment, reparacions menors o meres instal·lacions complementàries en els edificis dels ens locals, és suficient que l'òrgan competent de la corporació aprovi la documentació a què es refereixen els articles 34 i 35 d'aquest Reglament, sens perjudici dels que disposa l'article 46 d'aquest, en allò que sigui aplicable.

Article 38

Competència i publicació

1. L'aprovació dels projectes d'obres ordinàries correspon als diferents òrgans dels ens locals, segons la distribució de competències en matèria de contractació que estableix l'article 264 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, llevat que l'execució d'aquests comporti l'expropiació forçosa; en aquest cas han de ser aprovats pel ple de la corporació.
2. L'acord d'aprovació definitiva del projecte s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de la província, en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i al butlletí informatiu local, si n'hi ha, i s'ha d'inserir al tauler d'anuncis de la corporació.

Article 39

Projectes dels organismes autònoms i d'altres ens dependents de l'ens local
Els organismes autònoms, les societats i altres ens dependents de les entitats locals tramiten i aproven els projectes d'obres que els correspon, llevat que els estatuts respectius disposin altrament, o que comportin l'expropiació forçosa.

Article 40

Efectes expropiatoris de l'aprovació del projecte

1. L'aprovació dels projectes d'obres locals comporta la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació dels terrenys i els edificis que hi siguin compresos, a l'efecte de l'expropiació forçosa, de conformitat amb el que estableix l'article 219.3 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
2. Produeix els mateixos efectes l'aprovació per les administracions competents dels plans d'obres i serveis locals, inclosos els plans de cooperació i els programes d'actuació comarcal, respecte de les obres que hi són compreses.
3. Quan es consideri necessari per a previsibles ampliacions de l'obra i així consti en el projecte aprovat, l'expropiació pot comprendre una franja adjacent o paral·lela a aquella, de conformitat amb la legislació d'expropiació forçosa.

Article 41

Compromís d'aportació de béns a altres administracions

1. Són susceptibles d'expropiació els immobles respecte dels quals l'ens local tingui adquirit un compromís ferm, acordat per l'òrgan competent, per cedir a altres administracions públiques per ser destinats a fins que beneficiïn els interessos de la comunitat.
2. En tot cas, ha de constar l'acceptació de l'administració cessionària, com a requisit previ per al tràmit de l'expropiació.

Secció 2

Modificació i revisió dels projectes

Subsecció 1

Modificació

Article 42

Objecte

Només es poden introduir modificacions en el projecte d'obres aprovat quan siguin conseqüència de necessitats noves o de causes tècniques imprevistes al temps d'elaborar aquell, sempre que no comportin alteració substancial de l'objecte o de les característiques bàsiques.

Article 43

Procediment

Les modificacions del projecte d'obra que representin variació inferior, en més o en menys, al 20 % del pressupost de les obres, i que compleixen les condicions que estableix l'article anterior, s'han de tramitar d'acord amb el procediment següent:

- a) El director de l'obra ha de formular una proposta de les modificacions a introduir.
- b) L'autor del projecte o altre tècnic que designi la corporació ha de redactar una memòria que ha d'explicitar de forma clara les causes tècniques o les noves necessitats que justifiquen tècnicament la modificació. A aquesta memòria s'hi ha d'acompanyar la documentació tècnica necessària, especialment el pressupost d'execució, el qual s'ha de determinar d'acord amb els normes de contractació.
- c) En el cas que les obres s'executin per contracte o per concessió, s'ha de donar audiència al contractista per termini de deu dies.
- d) S'ha d'autoritzar i fiscalitzar la despesa.
- e) L'òrgan competent per aprovar el projecte ho és per aprovar l'expedient de modificació.
- f) El que estableixen els apartats anteriors s'ha d'entendre sens perjudici del que estableixi la normativa que regula la modificació del contracte, si s'escau.

Article 44

Modificacions urgents o d'emergència

1. En cas d'urgència o emergència, el director de l'obra pot ordenar la realització d'aquelles unitats que siguin imprescindibles o indispensables per garantir o salvaguardar la permanència de les parts de l'obra ja executades o per evitar danys immediats a tercers.
2. El director de l'obra n'ha de donar compte immediat al president de la corporació, a l'objecte d'instruir i aprovar els procedents expedients de modificació o revisió del projecte, el de contractació, i també l'ordenació de la despesa corresponent.

Subsecció 2

Revisió del projecte

Article 45

Objecte i procediment

1. Quan les unitats d'obra no compreses en el projecte o les obres complementàries d'aquest que l'alterin representin una variació superior, en més o en menys, al 20% del pressupost de l'obra o en comportin una alteració substancial, ha de donar lloc a la revisió.
2. A aquest efecte, es considera alteració substancial del projecte el canvi dels fins i les característiques bàsiques d'aquest, com també la substitució d'unitats que afectin el 50% o més de l'import del pressupost.
3. El projecte revisat s'ha de subjectar a les disposicions i al procediment establerts per a la formació i l'aprovació.

Capítol 4

Execució i direcció de les obres

Secció 1

Execució

Article 46

Actuacions prèvies

1. L'execució de les obres locals ordinàries ha d'anar precedida de les actuacions administratives següents:
  - a) L'elaboració, l'aprovació i el replanteig, si s'escau, del projecte tècnic corresponent, llevat de les obres de reparacions menors i de conservació.
  - b) La consignació pressupostària.
2. En l'execució de les obres locals ordinàries mitjançant contracte, s'ha de procedir prèviament, a més, a la tramitació i resolució de l'expedient de contractació, amb l'aprovació del plec de clàusules administratives particulars i de la despesa corresponent, d'acord amb la normativa aplicable en la matèria.
3. L'execució d'obres que prescindeixi de tots o d'algun dels tràmits a què es refereixen els apartats 1 i 2 anteriors genera, quan calgui, la procedent responsabilitat administrativa d'acord amb la legislació general aplicable.
4. En el supòsit d'imposició de contribucions especials, l'acord d'execució no és efectiu fins que ho sigui el de la imposició.

Article 47

Adequació al projecte

Les obres locals ordinàries s'han executar d'acord amb el projecte o amb l'altra documentació tècnica, si s'escau, que els serveixi de base.

Article 48

Formes d'execució de les obres

1. Les obres locals ordinàries s'executen mitjançant contracte o per la mateixa administració.
2. També poden realitzar-se per concessió mixta d'obra i de servei, amb la col·laboració dels particulars i mitjançant fórmules de col·laboració dels ens locals amb altres administracions de forma consorciada o mitjançant conveni.
3. En qualsevol cas, l'ens local manté les facultats de control en l'execució de l'obra.
4. L'execució de les obres mitjançant contracte i les que siguin executades per l'administració en els supòsits legalment establerts, es regulen pel que estableix la legislació de contractació aplicable.
5. L'execució d'obres per concessió es regeix pel que estableix el capítol 3 del títol 6 d'aquest Reglament i pel que prevegin el plec de prescripcions particulars i el corresponent projecte que li serveixi de base.
6. El concessionari, en l'elaboració del projecte de l'obra haurà de tenir en compte el que disposa l'article 23 d'aquest Reglament i s'haurà d'atènyer a la documentació tècnica que, si s'escau, hagi formulat l'administració.

Article 49

Execució d'obres pels particulars i col·laboració

1. Els ens locals poden autoritzar als particulars l'execució d'obres locals ordinàries quan es constitueixin legalment en associacions administratives de contribuents.
2. Els propietaris o titulars de drets afectats per la realització de les obres poden constituir-se en associacions administratives de contribuents, en el termini d'exposició al públic de l'acord d'ordenació de les contribucions especials.
3. Les esmentades associacions es regeixen pels seus estatuts.
4. Les associacions administratives poden formular suggeriments a l'ens local sobre l'execució de les obres en les quals tinguin interès, com també auxiliar-lo en la vigilància de l'execució, denunciar els defectes que observin i proposar les mesures per al desenvolupament més correcte de les obres.

Article 50

Execució d'obres en col·laboració amb altres administracions

Els compromisos d'ajut per l'execució d'obres mitjançant fórmules de col·laboració amb altres administracions han de tenir caràcter previ a l'execució. En el supòsit que l'obra s'hagi de realitzar per contracte o per concessió, el compromís d'ajut s'ha de formalitzar abans de la tramitació de l'expedient de licitació.

Article 51

Afectació i registre de les obres

L'obra executada resta afectada a l'ús o al servei públic al qual l'ens local la destini, i s'ha d'anotar a l'inventari general dels béns i drets de l'ens local i, quan calgui, s'ha d'inscriure al Registre de la propietat, d'acord amb la normativa sobre el patrimoni dels ens locals i la legislació hipotecària.

Secció 2

Direcció d'obres

Article 52

Direcció facultativa

1. L'execució de les obres locals exigeix una direcció facultativa, que ha d'anar a càrrec del tècnic competent de la corporació o d'un altre, amb titulació adequada i suficient, que l'ens local designi mitjançant concurs o lliurement. La direcció de l'obra comporta la comprovació i la vigilància de la correcta realització.
2. La duració del contracte d'assistència no ha d'excedir el termini de dos anys, llevat dels supòsits de pròrroga o de tractar-se de treballs relacionats amb la liquidació del contracte principal.
3. El director facultatiu és el responsable de la direcció de l'obra, amb independència que compti amb col·laboradors, i ha d'assumir davant l'administració la responsabilitat final de l'execució del projecte.

Article 53

Facultats de la direcció

1. El director de l'obra coordina l'equip tècnic que eventualment intervingui en la seva execució, com també realitza la interpretació tècnica del projecte i adopta les mesures tècniques necessàries per dur-ne a terme el desenvolupament i proposa les adaptacions, els detalls complementaris i les modificacions que calguin per realitzar totalment l'obra, d'acord amb el que estableix el projecte.
2. Corresponen al director de les obres les facultats que li confereix la normativa aplicable i, en especial, les següents:
  - a) Dictar ordres d'obra, escrites i gràfiques, que seran de compliment obligatori per al contractista.
  - b) Inspeccionar i emetre informes sobre l'estat d'execució de les obres i les incidències que es produeixin. El contractista ha de facilitar el compliment de la funció inspectora.
  - c) Subscriure l'acta de la recepció provisional de les obres i informar prèviament sobre la recepció definitiva d'aquestes.
  - d) Expedir les certificacions d'obres corresponents i formular la liquidació i l'estat econòmic final.

Article 54

Llibre d'ordres

En la realització de les obres locals ordinàries que executin un projecte és obligatori portar un llibre d'ordres, en el qual el director o el col·laborador han de ressenyar les assistències, les ordres que es dictin i les incidències que es produeixin en el desenvolupament de les obres.

TÍTOL 2

Activitat local d'ordenació i intervenció administrativa

Capítol 1

Disposicions Generals

Article 55

Modalitats

1. L'activitat d'intervenció dels ens locals es pot portar a terme pels mitjans següents:
  - a) Ordenances i bans.
  - b) Instruments de planejament.
  - c) Submissió a llicència i actes de control preventius.
  - d) Ordres individuals de manament o prohibició.
2. La intervenció dels ens locals mitjançant instruments de planejament es desplega a través dels de caràcter urbanístic i sectorial, en els termes que preveu la normativa vigent.

Article 56

Efectes

Els actes d'intervenció produeixen efectes entre l'ens local i la persona subjecte de l'activitat, sense que se'n derivi cap alteració de les situacions jurídiques privades entre aquella i les altres persones.

Article 57

Mesures provisionals

L'òrgan competent per resoldre pot adoptar en el procediment les mesures provisionals adequades per tal d'assegurar l'eficàcia de la resolució. Aquestes mesures han de ser justificades i proporcionades al fi previst, sense que en cap cas l'aplicació pugui causar perjudicis de difícil o impossible reparació als interessats o que impliquin violació dels drets emparats en les lleis.

Capítol 2

Ordenances i bans

Secció 1

Ordenances

Subsecció 1

Disposicions generals

Article 58

Aplicació

Les disposicions de caràcter general aprovades pels ens locals se sotmeten a la resta de l'ordenament jurídic i són d'aplicació directa d'acord amb els principis de competència i jerarquia.

Article 59

Modalitats

A més de les ordenances d'edificació, industrials, mediambientals i d'altres que regulin matèries de la competència local, els municipis poden aprovar ordenances de bon govern, les quals incorporen les normes peculiars de la localitat encaminades a ordenar l'activitat i la convivència dels ciutadans en el medi urbà i rural, i també, si s'escau, el costum local.

Subsecció 2

Procediment

Article 60

Règim aplicable

1. L'aprovació i la modificació de les ordenances s'efectuen de conformitat amb el que disposen l'article 162.2 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, altra legislació aplicable i aquest Reglament.
2. Per a l'aprovació i la modificació de les ordenances fiscals i les d'edificació i d'ús del sòl s'ha de seguir el procediment previst a la legislació específica que sigui aplicable.

Article 61

Iniciativa

1. Poden exercir la iniciativa per a la formació o la modificació d'ordenances els òrgans dels ens locals en la forma establerta per la legislació que els regula, i en els municipis, a més, els veïns pel seu compte i/o mitjançant les entitats o associacions, legalment constituïdes, que tinguin per objecte la defensa i la protecció dels interessos dels ciutadans.
2. La iniciativa dels veïns no és procedent en matèries alienes a les competències de l'ens local ni en les de caràcter tributari.
3. El nombre mínim de veïns per exercir la iniciativa ha de ser el mateix que el que estableix l'article 144.2 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya.
4. L'escrit que contingui la iniciativa s'ha de referir a les línies bàsiques de la norma que es proposi elaborar i al qual s'ha d'acompanyar una memòria justificativa.
5. El ple de la corporació ha d'admetre a tràmit o rebutjar la iniciativa i ha de motivar en tot cas la decisió que adopti.

Article 62

Formació de l'avantprojecte

1. Acordada la formació o modificació d'una ordenança, s'ha de designar una comissió d'estudi encarregada de redactar el text de l'avantprojecte de la norma.
2. L'esmentada comissió està integrada per membres de la corporació i personal tècnic, propi o aliè, sota la presidència d'un d'aquells. La comissió pot proposar que s'encomanin per aquesta finalitat estudis, informes o dictàmens a professionals aliens a l'ens.
3. La corporació pot sol·licitar al consell comarcal a què pertanyi, a la diputació o a l'Administració de la Generalitat en la funció d'assistència als ens locals l'elaboració del text de l'avantprojecte de l'ordenança, com també la col·laboració tècnica necessària fins a l'aprovació definitiva, les quals s'han de prestar sempre que se'n justifiqui la necessitat.

Article 63

Aprovació inicial, informació pública i audiència.

1. Correspon al ple de la corporació aprovar inicialment l'avantprojecte de l'ordenança.
2. L'acord d'aprovació, juntament amb el projecte de la norma, s'han de sotmetre a informació pública mitjançant un anunci que s'ha de publicar al Butlletí Oficial de la província, al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, a un dels mitjans de comunicació escrita diària i en el tauler d'anuncis de la corporació, pel termini mínim de trenta dies, per a la formulació de reclamacions i al·legacions.
3. En tot cas, s'ha de concedir audiència als veïns o les associacions que hagin exercit la iniciativa.

Article 64

Proposta d'aprovació

1. Les reclamacions i al·legacions presentades s'han de trametre a la comissió informativa que correspongui o que es constitueixi a aquest efecte, la qual n'ha de proposar l'estimació o desestimació total o parcial i formular la proposta d'aprovació de l'ordenança.
2. La composició i el funcionament de l'esmentada comissió es regeix pel reglament orgànic de la corporació, si s'escau, i per la normativa aplicable de règim local.

Article 65

Aprovació definitiva i tramesa a l'Administració de l'Estat i de la Generalitat

1. L'aprovació definitiva de les ordenances correspon al ple de la corporació, el qual no pot delegar aquesta atribució en altre òrgan. En cas que s'hagin presentat reclamacions o al·legacions durant el tràmit d'informació pública i d'audiència, s'han de resoldre de forma raonada, en el mateix acord d'aprovació. Quan no s'hagi presentat cap reclamació o al·legació l'acord d'aprovació inicial esdevé definitiu.
2. Les ordenances s'aproven per majoria simple, com a regla general. Només requereix la majoria absoluta l'aprovació i la modificació de les normes i les ordenances que formin part dels plans i dels instruments d'ordenació urbanística, les ordenances fiscals i el reglament orgànic de la corporació.
3. Els ens locals han de trametre a l'Administració de l'Estat i a la de la Generalitat de Catalunya, en el termini de quinze dies, l'acord d'aprovació definitiu de l'ordenança i la còpia íntegra i feaent d'aquesta.

Article 66

Publicació, edició i consulta de les ordenances

1. Les ordenances i els reglaments locals s'han de publicar en el Butlletí Oficial de la província i no entren en vigor fins que s'hi hagi publicat completament el text i hagi transcorregut el termini de quinze dies hàbils previst a l'article 65.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. Igualment, s'ha de publicar en el butlletí informatiu local, quan n'hi hagi, inserir-se, en tot cas, en el tauler d'anuncis de la corporació i anunciar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya la referència del Butlletí Oficial de la província en què s'hagi publicat íntegrament el text.
2. Els ens locals han d'editar el text de les seves ordenances, en la forma que els permeti la seva capacitat econòmica. El consell comarcal i les administracions amb competència en matèria d'assistència local els han de prestar ajuda tècnica i econòmica per al compliment d'aquesta prescripció, quan en justifiquin la necessitat.
3. Les ordenances i els reglaments locals aprovats, juntament amb els respectius acords d'aprovació, poden ser consultats en qualsevol moment per tots els ciutadans, dins el temps hàbil establert per a l'atenció al públic.

Secció 2

Bans

Article 67

Objecte

1. Els bans locals tenen per objecte, entre d'altres finalitats, fer un recordatori a la població del compliment dels deures ciutadans continguts en disposicions generals o resolucions dictades, l'aclariment d'aquestes quan sigui necessari o efectuar convocatòries populars amb motiu d'esdeveniments ciutadans.

2. Mitjançant els bans no es poden aprovar normes de caràcter general, llevat dels casos de reconeguda urgència mentre duri aquesta situació.

Article 68

Competència

L'aprovació dels bans correspon al president de la corporació el qual no pot delegar aquesta competència en cap membre d'aquella.

Article 69

Supòsits d'urgència

1. Els decrets dels presidents de les corporacions locals adoptats en casos de catàstrofe o d'infortuni públics o greu perill d'aquests s'han de dictar en forma de bans.
2. S'ha d'utilitzar qualsevol mitjà audiovisual o escrit per fer conèixer a la població les disposicions adoptades.
3. Dels decrets així dictats se n'ha de donar compte immediat al ple de la corporació, a l'efecte que siguin ratificats o perquè segueixin el tràmit procedent.

Article 70

Publicitat

Els bans s'han de fer públics en els butlletins informatius dels ens locals, quan n'hi hagi, i, en tot cas, en el tauler d'anuncis de la corporació, i se n'ha de donar la màxima publicitat segons l'ús o el costum del lloc.

Capítol 3

Llicències i altres actes de control preventiu

Secció 1

Llicències i autoritzacions

Subsecció 1

Disposicions generals

Article 71

Potestat de control

Els ens locals poden exigir als ciutadans i a les administracions públiques l'obtenció d'una autorització o llicència prèvia a l'exercici de l'activitat en els casos previstos per la llei i per les normes que la despleguin.

Article 72

Competència

1. La competència per a l'atorgament d'autoritzacions i llicències correspon al president de la corporació, llevat que la legislació sectorial o les ordenances l'atribueixin a un altre òrgan.
2. L'exercici d'aquesta competència pot ser delegat i aquesta, si s'escau, desconcentrada, d'acord amb el que prevegin la legislació de règim local i el reglament orgànic de l'ens.

Article 73

Situacions jurídiques particulars i responsabilitat

1. Les autoritzacions o llicències s'entenen atorgades, salvat el dret de propietat i sens perjudici del de tercer, i no serà necessari acreditar la titularitat davant l'administració per sol·licitar-les, tret que l'atorgament pugui afectar la protecció i la garantia dels béns de titularitat pública.
2. No pot ser invocat l'atorgament d'una llicència per excloure o disminuir la responsabilitat civil o penal en què hagin pogut incórrer els beneficiaris en l'exercici de les seves activitats.

Article 74

Control de l'activitat

1. Les activitats autoritzades que afectin l'interès general estan subjectes a control per l'òrgan que va atorgar la llicència.
2. Quan, com a conseqüència de l'aprovació d'una disposició de caràcter general, es modifiquin les condicions per a l'exercici de l'activitat autoritzada, la modificació ha de resultar proporcionada i congruent amb l'interès general que es tracti de protegir. En aquest supòsit, el titular autoritzat ha d'adaptar l'activitat a les noves condicions d'acord amb les clàusules transitòries que l'esmentada disposició i altra normativa prevegin i és d'aplicació, quan calgui, el règim d'indemnització que estableix la legislació administrativa general.

Subsecció 2

Procediment per a l'atorgament de llicències

Article 75

Sol·licitud

1. Les sol·licituds de la llicència, que s'han de documentar d'acord amb el que estableixen la normativa aplicable i les ordenances, han de precisar l'objecte i les condicions de l'obra o de l'actuació projectada, amb el detall suficient per a la deguda verificació amb la normativa i les ordenances esmentades.
2. A la sol·licitud de llicència s'hi ha d'acompanyar el corresponent projecte, subscrit per un tècnic competent, per a la realització de les obres d'edificació, de reforma, de reparació o de rehabilitació que alterin l'estructura o l'aspecte exterior o afectin la seguretat de les construccions existents, compreses, en tot cas, les següents:
  - a) Les que afectin els fonaments o els elements estructurals.
  - b) Les que modifiquin el volum o les superfícies construïdes, les instal·lacions o els serveis comuns.
  - c) Les que alterin el nombre d'habitatges o locals existents.
  - d) Les que substitueixin o modifiquin els usos preestablerts o previstos.

- e) Les que afectin immobles del patrimoni històric-artístic o es trobin sotmesos a especial protecció.
3. Així mateix, cal la presentació del projecte subscrit per un tècnic competent per a l'obtenció de llicència d'instal·lacions o d'establiments destinats a l'exercici d'activitats classificades, quan així ho disposi la normativa específica aplicable.
4. Sens perjudici del que estableixen els apartats anteriors, cal igualment la presentació de projecte quan ho exigeixi la normativa urbanística i per a aquelles actuacions que ho requereixin, d'acord amb la normativa que les reguli.
5. En els supòsits de substitució de la llicència per una comunicació prèvia, regeix el que disposa l'article 96 d'aquest Reglament.

Article 76

Expedient únic en diversitat de llicències

1. Quan siguin necessàries diferents llicències municipals per a diverses actuacions directament relacionades entre si, s'han de tramitar, si s'escau, en un sol expedient, sens perjudici que hagi de presentar-se la documentació tècnica que correspongui a cadascuna d'aquestes.
2. L'interessat pot instar la iniciació de l'expedient en qualsevol de les oficines amb competència en la tramitació d'alguna de les llicències i se li ha d'indicar l'oficina única amb la qual s'ha de relacionar amb posterioritat.
3. Quan per a l'atorgament d'una llicència sigui necessari comptar amb certificacions, informes o altres documents previs que emanin de la mateixa corporació, l'oficina que tramiti l'expedient principal els ha de demanar directament, i ho ha de comunicar així a l'interessat.
4. Quan una llicència o autorització sigui condició necessària per a l'atorgament d'una altra de posterior, el termini per a la concessió d'aquesta s'inicia un cop ha estat atorgada la primera.

Article 77

Llicència d'edificació per a usos i activitats determinades

1. Si l'edificació per a la construcció de la qual se sol·licita llicència ha d'estar destinada a l'exercici d'activitats igualment sotmeses a alguna autorització de la mateixa corporació, per virtut de norma local o sectorial, en l'expedient s'han d'acreditar les condicions urbanístiques del sòl i de l'edificació, les relatives a la localització i les característiques de l'activitat i els requisits de les instal·lacions projectades.
2. L'interessat ha de presentar la documentació tècnica necessària a què es refereix l'article 79.a), relativa a l'edificació, les activitats i les instal·lacions, per a la deguda comprovació de les condicions i els requisits enunciats en l'apartat anterior.
3. En la tramitació de l'expedient, s'ha de donar compliment al que disposen la legislació i la normativa urbanístiques, les normes referents a la instal·lació i l'exercici d'activitats, incloses les classificades, i d'altres de caràcter sectorial, quan calgui.
4. En cap cas no s'ha d'atorgar la llicència d'obres sense la concessió prèvia o simultània de la referent a l'activitat.

Article 78

Llicència d'edificació per a l'exercici d'activitats no determinades

1. Quan l'edificació pugui ser destinada a diverses activitats d'acord amb els usos que estableixi l'ordenació urbanística, i aquelles no es determinin específicament en el projecte, aquest ha de preveure els elements d'infraestructura comuns tenint en compte les activitats permeses en la categoria i intensitat màximes.
2. La instal·lació de l'activitat i la posada en funcionament resten subjectes, respectivament, a l'obtenció de la llicència corresponent i a la deguda comprovació, d'acord amb la legislació

sectorial i aquest Reglament.

Article 79

Tramitació

Les sol·licituds de llicència o d'autorització es tramiten, sens perjudici dels procediments específics establerts en les diferents regulacions de la intervenció local, d'acord amb el procediment següent:

- a) Es presenten acompanyades del nombre d'exemplars de la documentació tècnica que necessiti l'actuació segons determinin les ordenances de la corporació i, si s'escau, la legislació sectorial, juntament amb la còpia d'altres autoritzacions administratives prèviament atorgades per altres administracions en relació amb l'actuació.
- b) L'ens local requereix simultàniament els informes interns o externs, preceptius o facultatius que s'hagin d'obtenir. La corporació pot sol·licitar al consell comarcal i a les administracions amb competència per a l'assistència als ens locals que emetin els esmentats informes, quan en justifiquin la necessitat.
- c) Els informes s'han d'emetre deu dies abans, com a màxim, de la data en què s'exhaureixen els terminis previstos a l'article 81 d'aquest Reglament per resoldre l'expedient de la llicència, sens perjudici, en altre cas, de la responsabilitat en què pot incórrer el funcionari que ha ocasionat la demora.
- d) Si abans d'expirar el termini esmentat s'aprecia l'existència de deficiències esmenables que afectin la sol·licitud o la documentació presentades, s'ha de requerir l'interessat perquè les esmeni en el termini de deu dies hàbils a comptar del següent al de la notificació del requeriment.

Article 80

Altres interessats

Els interessats que puguin resultar afectats per l'atorgament de la llicència poden comparèixer en el procediment i formular les al·legacions i presentar els documents que creguin adequats. L'ens local ha de concedir audiència de les actuacions als interessats que resultin identificats a l'expedient o que ho hagin estat pels que s'hi han presentat, perquè en el termini de deu dies puguin presentar les al·legacions.

Article 81

Resolució

1. Les llicències d'obres previstes a l'article 75.2 i 75.4 d'aquest Reglament per a les actuacions respecte de les quals la normativa reguladora exigeix projecte, s'han d'atorgar o denegar de manera motivada en el termini de dos mesos, i les de la resta en el d'un mes. Aquests terminis es comencen a comptar a partir del primer dia hàbil següent al de la presentació de la sol·licitud. No obstant això, quan prèviament a la concessió de la llicència sigui necessari l'informe preceptiu d'una altra administració pública, el còmput s'interromp durant el termini establert a la normativa sectorial d'aplicació, per a l'emissió de l'informe.
2. Les llicències per a l'exercici d'activitats classificades a les quals es refereix l'article 75.3 d'aquest Reglament s'han d'atorgar o denegar de manera motivada, en el termini i de conformitat amb el procediment que estableix la legislació sectorial aplicable a Catalunya.
3. El còmput dels terminis anteriors resta suspès durant el temps que es concedeixi al sol·licitant per a l'esmena de deficiències a què es refereix l'article 79.d) d'aquest Reglament.
4. Els ens locals poden reduir els terminis assenyalats en aquest article respecte de les actuacions de la seva competència.

Article 82

Llicències presumptes

1. Transcorreguts els terminis assenyalats a l'article 81 d'aquest Reglament, i, si s'escau, el d'esmena de deficiències, sense haver-se notificat la resolució expressa, es considerarà estimada la sol·licitud de la llicència o autorització, llevat que la sol·licitud tingui com a conseqüència que es transfereixin al sol·licitant o a tercers facultats relatives al domini públic o al servei públic o que es tracti d'obres de nova planta quan no s'hagin complert els deures exigits per la normativa urbanística aplicable i el planejament o per la manca d'informes preceptius i vinculants d'altres administracions que siguin determinants de l'atorgament de la llicència; en aquests supòsits es considerarà desestimada.
2. Quan la llicència tingui per objecte una altra actuació diferent de les previstes a l'article 81 d'aquest Reglament, s'entendrà estimada la sol·licitud transcorregut el termini establert a la normativa aplicable, i en defecte del qual el de tres mesos, sempre que l'acte presumpte no transfereixi al sol·licitant o a tercers facultats relatives al domini públic o al servei públic; en aquest cas es considerarà desestimada.
3. Per a l'eficàcia de la llicència o autorització presumpta, els interessats l'han d'acreditar mitjançant certificació. Quan aquella correspongui a un òrgan col·legiat, la certificació l'ha d'emetre el secretari d'aquest, d'ordre del president, el qual ha de resoldre que sigui estesa innexcusablement en el termini de vint dies des que va ser sol·licitada, llevat que en aquest termini s'hagi dictat resolució expressa.
4. L'expedició, el contingut, les condicions i els efectes de la certificació de les llicències i autoritzacions presumptes es regeixen pel que estableix la legislació general aplicable sobre procediment administratiu.

Article 83

Forma, notificació i impugnació

1. El document en què es formalitzi la llicència i les possibles transmissions l'ha de lliurar el secretari de la corporació.
2. Les llicències són objecte de notificació al titular i als interessats als quals es refereix l'article 80 d'aquest Reglament, en els terminis i en la forma establerts per la llei.
3. Les llicències són impugnables en la forma que disposa la normativa sobre règim jurídic dels ens locals i la general sobre procediment administratiu.

Article 84

Publicitat

1. Els acords o les resolucions d'atorgament de les llicències han de ser publicats en la forma prevista en la llei i a les ordenances de la corporació. En tot cas, s'han d'inserir en el tauler d'anuncis i publicar-se, quan n'hi hagi, al butlletí informatiu municipal.
2. Quan es tracti d'obres d'edificació o d'instal·lacions a què es refereixen els apartats 2 i 3 de l'article 75 d'aquest Reglament, les ordenances locals poden preveure el deure del titular de la llicència de col·locar en un lloc visible des de la via pública un anunci normalitzat que informi sobre l'òrgan atorgant, la data i les principals característiques urbanístiques de la llicència.

Article 85

Execució i variacions del projecte

1. Les obres i les instal·lacions s'han d'executar d'acord amb el projecte aprovat i les condicions imposades en la llicència.
2. Si durant l'execució de l'obra o la instal·lació fos necessari introduir alguna variació en el

projecte, s'haurà de distingir si les modificacions són substancials o si es tracta de variacions de detall, sense que en cap cas puguin afectar l'ús o la destinació projectats.

3. Si les modificacions són substancials cal sol·licitar una nova llicència, amb els mateixos requisits que per a l'atorgament. A aquest efecte, es consideren variacions substancials les actuacions incloses a l'article 75.2 d'aquest Reglament i les que defineixi la normativa urbanística i d'altra de caràcter local.

4. Si es tracta de modificacions de detall, i les ordenances ho preveuen, el titular de la llicència ha de posar-ho en coneixement de l'òrgan que la va atorgar, als efectes que estableixen els articles 96 i 97 d'aquest Reglament, i ha de declarar sota la seva responsabilitat que les variacions introduïdes s'adeqüen a la normativa urbanística, circumstància que s'ha de justificar mitjançant una certificació del tècnic director de les obres.

5. Els actes d'edificació o d'ús de sòl que no s'ajustin a la llicència atorgada es regeixen pel que disposa la normativa urbanística.

Subsecció 3

Transmissió, caducitat i revocació de llicències

Article 86

Transmissió

1. Les llicències o autoritzacions són transmissibles llevat que el nombre de les que es puguin atorgar es trobi limitat, o quan s'hagin concedit tenint en compte les característiques particulars del subjecte autoritzat.

2. Els subjectes que intervenen en la transmissió de la llicència han de comunicar-ho per escrit a l'òrgan que la va atorgar, el qual ha de comprovar que no es troba compresa en els supòsits anteriors. Transcorregut el termini d'un mes des de la comunicació sense haver-se notificat la no procedència de la transmissió, es considerarà aquesta plenament eficaç. En defecte de comunicació, els subjectes intervinents en la transmissió són responsables solidaris dels danys que puguin derivar-se de l'actuació.

Article 87

Caducitat de les llicències

1. L'acte de l'atorgament de la llicència ha de fixar els terminis d'iniciació, interrupció màxima i acabament de les obres i instal·lacions que s'autoritzin, de conformitat, si escau, amb la normativa aplicable.

2. En defecte de regulació específica, regirà el termini de sis mesos per a l'inici de l'actuació, i el de tres mesos per a la seva interrupció.

3. La caducitat de les llicències urbanístiques es regeix pel que estableix el Decret legislatiu 1/1990, de 12 de juliol, pel qual s'aprova la refosa dels textos legals vigents a Catalunya en matèria urbanística.

Article 88

Anul·lació i revocació de llicències

1. Les autoritzacions o llicències queden resoltes i sense efecte quan el beneficiari incompleix les condicions imposades per causes que li siguin imputables.

2. Els supòsits en que sigui procedent l'anul·lació de la llicència són els previstos i regulats a la legislació administrativa general sobre procediment administratiu, sens perjudici, respecte de les llicències urbanístiques, dels supòsits específics previstos a la legislació sobre la matèria. No és procedent la indemnització quan l'atorgament de la llicència o l'autorització sigui deguda

a dol, culpa o negligència greu imputable a l'interessat.

3. És procedent la revocació de les llicències, per canvi o desaparició de les circumstàncies que en van determinar l'atorgament o per sobrevenir-ne d'altres de noves que en cas d'haver existit llavors haguessin justificat la denegació, en els termes establerts per la normativa general aplicable. També poden revocar-se les llicències quan la corporació adopti nous criteris d'apreciació recollits en la normativa aplicable corresponent.

4. L'extinció de la llicència s'ha de tramitar amb audiència a l'interessat. En els expedients d'anul·lació i de revocació s'ha de quantificar la indemnització a satisfer per l'administració, quan legalment sigui procedent.

5. L'expedient per deixar sense efecte la llicència, iniciat d'ofici, s'ha de resoldre en el termini de tres mesos a comptar de l'inici de les actuacions en el cas de la revocació, i des de la recepció del dictamen de la Comissió Jurídica Assessora de la Generalitat, en els supòsits de l'anul·lació.

Subsecció 4

Article 89

Llicències urbanístiques

1. Estan subjectes a llicència prèvia els actes d'edificació i d'ús del sòl definits a la legislació urbanística vigent a Catalunya, llevat que la legislació sectorial ho estableixi altrament.

2. Aquestes llicències s'han d'atorgar d'acord amb les prescripcions contingudes a la legislació urbanística, a les normes i ordenances municipals i al planejament.

3. El procediment per a l'atorgament de les llicències urbanístiques s'ha d'ajustar al que regula amb caràcter general aquest Reglament.

4. Abans de començar l'execució de les obres o de les instal·lacions, si s'escau, l'ens local ha de fixar sobre el terreny les alineacions i rasants que siguin procedents.

5. Quan es tracti d'edificis que comptin amb protecció especial i admetin la demolició parcial, la llicència d'enderroc s'ha de tramitar simultàniament amb la de la nova construcció. En cas de ruïna imminent o perill per a les persones s'han d'aplicar les disposicions de la legislació urbanística i de la conservació del patrimoni artístic o històric, quan sigui procedent.

Article 90

Llicència de primera utilització

1. Estan subjectes a la llicència de primera ocupació o utilització les edificacions de nova construcció o que hagin estat objecte de modificació substancial o d'ampliació, quan per a l'autorització de les obres s'hagi exigint un projecte, d'acord amb l'article 75 d'aquest Reglament.

2. La llicència de primera utilització acredita el compliment de les condicions imposades en la llicència d'obres.

Article 91

Procediment

1. La llicència de primera utilització l'ha de sol·licitar l'interessat dins el mes següent a la data d'acabament de les obres. A aquest efecte, es considera acabada l'obra quan el facultatiu director lliuri un certificat en el qual s'acrediti, a més de la data d'acabament, el fet que les obres s'han realitzat d'acord amb el projecte aprovat o les modificacions posteriors i les condicions imposades, i que l'edificació està en condicions de ser utilitzada.

2. Quan es tracti de primera utilització d'habitatges, a la sol·licitud de llicència s'ha d'acompanyar la documentació tècnica a què es refereix la Llei 24/1991, de 29 de novembre, de l'habitatge, aprovada pel Parlament de Catalunya.

3. El servei tècnic municipal ha d'efectuar la inspecció, i si comprova que l'edificació s'ajusta al projecte aprovat i a les condicions fixades per la llicència, informará sobre la procedència de l'atorgament de la llicència de primera utilització. En cas contrari, ha d'emetre l'informe procedent i s'ha d'acordar iniciar el corresponent expedient d'esmena i legalització, si s'escau, de les obres realitzades i no emparades per la llicència, i el procediment sancionador d'acord amb la legislació urbanística, quan sigui procedent. Les variacions de detall es regeixen pel que disposa l'article 85.4 d'aquest Reglament.
4. El termini per concedir la llicència és d'un mes a comptar de la presentació de la sol·licitud. Transcorregut aquest sense resolució expressa, es considera atorgada, d'acord amb el que estableix l'article 82 d'aquest Reglament.
5. La utilització i el gaudi dels serveis municipals relacionats amb l'ús de l'edificació poden restar condicionats a l'atorgament de la llicència de primera utilització, si així ho estableix amb caràcter general l'ens local, en l'exercici de la potestat reglamentària.

Article 92

Llicència d'obertura d'establiments

1. Estan subjectes a llicència l'obertura i el trasllat d'establiments industrials o mercantils i de les instal·lacions, quan siguin destinats a l'exercici d'activitats classificades com a molestes, nocives, insalubres i perilloses.
2. Les ordenances municipals poden establir que per a l'exercici o el canvi d'activitats no classificades o innòcues i els traspassos i les novacions subjectives de les activitats en general, sigui suficient la comunicació prèvia, d'acord amb el que disposen els articles 96 i 97 i següent d'aquest Reglament.
3. En el procediment per a l'atorgament de la llicència s'ha de verificar si els locals o les instal·lacions i les activitats reuneixen les condicions de tranquil·litat, seguretat, salubritat i d'altres exigides per les normes i ordenances municipals.
4. Aquesta intervenció s'ha de realitzar de conformitat amb el que estableix la normativa sobre activitats classificades i d'altra legislació sectorial procedent i, en el que sigui aplicable, d'acord amb els preceptes d'aquest Reglament sobre procediment de concessió de llicències. Tanmateix s'ha de tenir en compte el que disposin el planejament i les ordenances municipals en relació amb l'emplaçament i altres requisits que condicionin aquestes activitats.

Article 93

Posada en funcionament d'instal·lacions i activitats

Executades l'edificació i les instal·lacions destinades a l'exercici d'activitats classificades, s'ha d'instruir en un expedient únic la comprovació del compliment efectiu de les condicions urbanístiques de la construcció i la deguda instal·lació de les activitats d'acord amb les mesures correctores i les condicions imposades en la llicència, de conformitat amb el que disposa la normativa en vigor a Catalunya sobre activitats molestes, nocives, insalubres i perilloses.

Article 94

Llicència de modificació d'ús

1. La modificació de l'ús de les edificacions i la de l'activitat que s'exerceixi en els establiments industrials i mercantils està subjecta a llicència.
2. A la sol·licitud de la llicència s'ha d'acompanyar el projecte de les obres i de les instal·lacions que l'esmentada modificació comporti, i s'ha d'instruir un expedient d'acord amb el procediment general d'atorgament de llicències que estableix aquest Reglament i el d'obertura d'establiments.

Article 95

Instal·lacions elèctriques i del servei de gas

1. Les instal·lacions i les línies elèctriques de transport aeri, subterrani o mixt s'han de subjectar al que disposin les ordenances de policia urbana i de caràcter urbanístic del municipi.
2. El subministrament de gas es regula per la normativa sectorial del servei.

Secció 2

Comunicació prèvia

Article 96

Substitució de la llicència

1. Les ordenances municipals, llevat que una disposició legal estableixi el contrari, poden substituir la necessitat d'obtenció de la llicència per una comunicació prèvia, per escrit, de l'interessat a l'administració municipal, per a l'execució de determinades obres respecte de les quals no sigui necessària la presentació de projecte o per a l'exercici d'activitats no classificades i altres actuacions que prevegin les esmentades ordenances.
2. A la comunicació s'ha d'acompanyar la documentació que determinin les ordenances, per a la deguda comprovació.

Article 97

Procediment

1. Si en el termini d'un mes a comptar de la presentació de la comunicació, l'administració no manifesta de manera motivada la disconformitat, l'actuació comunicada queda legitimada i podrà realitzar-se, sempre que sigui conforme amb la normativa aplicable.
2. Durant l'esmentat termini l'administració ha de requerir, si s'escau, al titular de les obres o de l'activitat als efectes següents:
  - a) Perquè esmeni les deficiències observades en la documentació presentada, o
  - b) Perquè l'adapti a la normativa que sigui aplicable, impedit l'execució de les obres o l'exercici de l'activitat fins que hagi obtingut la llicència preceptiva, l'atorgament de la qual s'ha de subjectar al procediment que estableixen els articles 75 i següents d'aquest Reglament.
3. En els supòsits anteriors, la notificació del requeriment a l'interessat suspèn el còmput del termini assenyalat a l'apartat 1.

Capítol 4

Ordres individuals de manament

Article 98

Potestat administrativa

Els ens locals, sens perjudici de la potestat d'execució forçosa dels seus actes administratius, poden dictar ordres individuals que imposin als destinataris una obligació o prohibició, quan així estigui previst a l'ordenament jurídic.

Article 99

Competència i procediment

1. La competència per dictar l'ordre individual correspon al president de l'ens local, llevat que les ordenances l'atribueixin a un altre òrgan.
2. El procediment de l'ordre d'execució o de prohibició pot ser iniciat d'ofici o a instància de part i en el tràmit s'ha de concedir audiència a l'interessat.
3. L'ordre ha de ser clara, formalitzada per escrit i motivada. Solament pot adaptar-se la forma verbal quan es fonamenti en una situació d'urgència o de necessitat que no admeti demora.

Article 100

Llicència eventualment necessària

El compliment de les ordres individuals d'execució no pot condicionar-se a l'obtenció de la llicència prèvia, respecte de les obres o activitats que constitueixen el seu objecte, llevat que aquestes requereixin un projecte tècnic, en el qual cas, aquest s'ha de presentar per ser tramitat de forma reglamentària. No obstant això, aquelles actuacions que per raons d'urgència o necessitat no admetin demora, s'han d'executar de manera immediata i sota la corresponent direcció tècnica, segons ho demani la mateixa ordre.

Article 101

Execució subsidiària i multes coercitives

1. L'òrgan que ordeni l'execució d'un acte ha de concedir al destinatari un termini suficient per al seu compliment, amb l'advertència que si no l'acompleix es procedirà a l'execució subsidiària, d'acord amb el que estableix la normativa de procediment administratiu.
2. Per al compliment de l'ordre, l'administració pot imposar multes coercitives, en els supòsits, la forma i la quantia que determinin les lleis, i aquelles es podran reiterar si no s'acompleix l'ordre en els terminis que es concedeixin a l'efecte.
3. La imposició de les multes coercitives és independent de les sancions que, si s'escau, sigui procedent aplicar d'acord amb la llei.

Article 102

Casos de necessitat

1. En els casos d'urgència o de necessitat extraordinàries, degudament acreditades, l'administració pot acordar d'immediat l'activitat coactiva, tant per imposar una conducta com per impedir-la. En tot cas, la mesura ha de ser proporcionada als fins previstos i ha de respectar la dignitat de la persona.
2. En aquests supòsits l'eficàcia de la mesura ha d'acabar de manera automàtica quan desapareguin les causes que la van justificar.

Capítol 5

Ordenació sectorial i autoritzacions reglamentades

Article 103

Ordenació sectorial

L'exercici pels particulars d'activitats d'interès general està subjecte a l'ordenació del sector a què pertanyin, d'acord amb la legislació corresponent, i s'ha de sotmetre a les mesures de control, de policia i d'autorització que legalment corresponguin.

Article 104

Contingut de l'ordenació

L'ordenació de l'activitat privada per sectors la porta a terme l'ens local mitjançant una ordenança, en la qual s'han de regular, almenys, els aspectes següents:

- a) Amb referència a l'activitat, les condicions tècniques de la base material d'aquesta, les modalitats de la prestació i les garanties per a l'interès públic.
- b) En relació als usuaris, els drets i deures, les tarifes i els preus aplicables.
- c) Pel que fa al subjecte autoritzat, la seva situació jurídica en relació amb l'administració, les sancions aplicables per les infraccions en què pugui incórrer i els supòsits de revocació de l'autorització.

Article 105

Efectes

L'ens local que realitzi l'ordenació del sector no assumeix la titularitat de l'activitat que es presta i no és responsable dels danys causats a tercers per les persones autoritzades o dels que se'n derivin per la no-prestació de l'activitat.

Article 106

Autorització reglamentada

1. L'autorització s'ha d'atorgar d'acord amb el procediment que prevegi l'ordenança o el reglament que ordeni el sector i la legislació d'aquest que li sigui aplicable, i, si s'escau, per la normativa que regula la concessió de llicències.
2. La resolució s'ha de dictar en el termini de tres mesos a comptar de la petició, i la inactivitat de l'administració en aquest termini produeix efectes desestimadors de la sol·licitud.
3. Pot limitar-se el nombre d'autoritzacions quan així ho exigeixen motius d'interès general. En aquest supòsit, s'han d'atorgar per l'ordre de petició i, si s'escau, per sorteig quan tots els possibles autoritzats hagin de reunir les mateixes condicions i, en cas contrari, per llicitació.
4. En cap cas l'autorització no crea una relació contractual amb l'administració.

Article 107

Modificació de la reglamentació

L'administració pot modificar unilateralment en qualsevol moment la reglamentació del sector, de conformitat amb la legislació aplicable, i exigir als autoritzats l'adequació de l'activitat a les condicions resultants de la nova ordenació.

Article 108

Autoritzacions que afecten l'ús de béns demaniais

Les autoritzacions que afecten els béns demaniais s'han d'atorgar d'acord amb aquest

Reglament i la legislació reguladora del patrimoni dels ens locals quan constitueixin la base material necessària per a la prestació d'una activitat d'interès general.

Article 109

Facultats d'intervenció per part de la comarca

1. La comarca pot assumir les facultats d'intervenció administrativa que corresponen als municipis per regular i establir el règim d'autoritacions dels serveis d'interès públic prestats per particulars, de conformitat amb el que estableix la Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya.
2. Perquè la comarca pugui assumir les esmentades facultats d'intervenció, és aplicable, si s'escau, el que estableixen els articles 176 i següents d'aquest Reglament, en el que calgui, respecte de la conversió de les competències municipals en comarcals, sempre que es prevegi en el programa d'actuació comarcal.

Capítol 6

Potestat sancionadora

Article 110

Objecte

1. Les ordenances locals poden tipificar infraccions i establir sancions quan figurin a les lleis, per tal de completar i adaptar les previsions que s'hi contenen, sense constituir-ne de noves, ni alterar la naturalesa o els límits de les que regulin la legislació sectorial o l'article 221 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
2. Les ordenances també poden preveure l'aplicació de mesures provisionals, positives o negatives, proporcionades a la finalitat perseguida, per assegurar l'eficàcia de la resolució sancionadora. Aquestes mesures tenen, en tot cas, els límits a què es refereix l'article 72 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú, i són susceptibles de recurs per si mateixes.
3. En les relacions per raó de la prestació del servei, la potestat sancionadora s'ha d'exercir d'acord amb el procediment sancionador previst a la reglamentació o a la norma de funcionament d'aquell aplicable, dictada en ús de la potestat local d'autorganització.

Article 111

Competència

1. La competència per a la imposició de sancions correspon al president de l'ens local, llevat que les respectives normes d'atribució de competències l'atorguin a un altre òrgan de la corporació.
2. Mitjançant la corresponent disposició de caràcter general, inclosos els reglaments que regulen els serveis, el president pot desconcentrar en els membres de la corporació, i el ple en el president, en la comissió de govern, si s'escau, i en els membres corporatius, les competències sancionadores que tenen atribuïdes, les quals no es poden tornar a desconcentrar.
3. La norma de desconcentració s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de la província i una referència de la publicació s'ha d'anunciar al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i, en tot cas, en el tauler d'anuncis de l'ens local.

Article 112(1)

Sancions

1. D'acord amb l'article 221 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, la infracció d'ordenances, reglaments i bans dictats per raó d'urgència, els quals completen i adapten les previsions legals, és objecte de sanció administrativa en els supòsits i la quantia que s'hi estableixi.
2. La sanció ha de ser adequada a la gravetat del fet constitutiu de la infracció.
3. Les sancions s'han de graduar d'acord amb els criteris següents:
  - a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
  - b) La naturalesa dels perjudicis ocasionats.
  - c) La reincidència, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així s'hagi declarat per resolució ferma.
4. L'establiment de sancions pecuniàries en les ordenances i altres disposicions locals han de preveure que la comissió de les infraccions tipificades no resulti més beneficiosa per a l'infractor que el compliment de les normes infringides.

Article 113

Exacció subsidiària

Per a l'exacció de les sancions que tinguin un contingut pecuniari, en defecte de pagament voluntari, s'ha de seguir el procediment administratiu de constreyniment.

Article 114

Prescripció

Les infraccions i sancions administratives prescriuen d'acord amb el que disposen les lleis que les regulen. Quan aquestes no fixen terminis de prescripció regeixen els que s'estableixen en la legislació general de procediment administratiu.

Article 115

Procediments coincidents. Concurrència de sancions

1. No poden tramitar-se simultàniament un procediment penal i un expedient administratiu sancionador quan es doni entre ambdós una identitat de persones, fets i fonament. En aquest cas, s'ha d'interrompre l'expedient administratiu fins que es resolgui el que sigui procedent en el procés penal.
2. L'Administració resta, en tot cas, vinculada pels fets provats en un procés penal en el qual s'hagi dictat resolució ferma.
3. No poden ser sancionats administrativament els fets que ho hagin estat per l'administració o pels tribunals de l'ordre penal en els supòsits en els quals s'apreciï una identitat de subjecte, de fet o de fonament.
4. Quan no hi hagi hagut sanció penal, i els fets es trobin tipificats com a il·lícit administratiu, podrà exigir-se la responsabilitat administrativa corresponent.

Article 116

Procediment

1. Els procediments sancionadors específics que regulin les ordenances locals s'han d'instrumentar d'acord amb els principis de la potestat sancionadora i del procediment

sancionador, com també de les disposicions generals sobre els procediments administratius que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sens perjudici del que disposen els apartats següents.

2. És d'aplicació supletòria als ens locals el Reial decret 1398/1993, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament per a l'exercici de la potestat sancionadora, en els supòsits a què es refereix l'article 1 d'aquell reglament en les matèries de competència normativa plena de l'Estat.

3. És d'aplicació supletòria als ens locals el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador als àmbits de competència de la Generalitat, en defecte total o parcial dels procediments sancionadors específics previstos a l'ordenament sectorial o a les ordenances locals.

L'esmentat Decret l'han d'aplicar directament els ens locals en els procediments sancionadors sobre matèries de la competència de la Generalitat, l'exercici de la qual se'ls ha delegat.

4. Els ens locals poden sol·licitar al consell comarcal al qual pertanyin, a una altra corporació local i, excepcionalment, a l'administració de la Generalitat el nomenament de l'instructor del procediment sancionador que tramitin, quan se'n justifiqui la necessitat.

5. La càrrega de la prova del fet constitutiu de la infracció correspon en tot cas a l'administració.

Article 117

Caducitat

Es produeix la caducitat del procediment sancionador, amb l'arxiu de les actuacions, en els supòsits següents:

- a) Quan la infracció o la sanció hagin prescrit d'acord amb el que estableixen les lleis.
- b) Si han transcorregut dos mesos des de la resolució de l'inici del procediment sense que s'hagi notificat aquella a l'imputat.
- c) Quan transcorreguts sis mesos des de l'inici no s'hagi resolt el procediment, s'iniciarà el còmput del termini de caducitat que estableix l'article 43.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sens perjudici de les interrupcions produïdes per causa imputable al presumpte infractor o quan se substanciï un procediment penal amb identitat de subjecte, fet i fonament.

TÍTOL 3

Activitat de foment i promoció d'activitats socials i econòmiques

Capítol 1

Subvencions

Article 118

Objecte

La subvenció té per objecte la disposició gratuïta de fons públics que els ens locals o els seus organismes autònoms atorguen a persones o entitats públiques o privades per fomentar una activitat d'utilitat o interès social o per promoure la consecució d'un fi públic, sens perjudici del que estableix l'article 121 d'aquest Reglament.

Article 119

Finalitat i acceptació

1. Les subvencions estan afectes al compliment de la finalitat d'interès general a què es condicioni l'atorgament i tenen caràcter no devolutiu, sens perjudici del reintegrament inherent a l'incompliment de les condicions i càrregues imposades en l'acte de la concessió.
2. En cap cas, les subvencions no poden respondre a criteris de mera liberalitat, sota sanció de nul·litat.
3. La subvenció ha de ser acceptada pel beneficiari, a l'efecte del compliment de les condicions fixades per a la seva aplicació. A aquest efecte, té la consideració de beneficiari de la subvenció el destinatari dels fons públics que ha de realitzar l'activitat que fonamenta el seu atorgament o que es troba en la situació que legitima la concessió.
4. L'atorgament de subvencions s'ha d'ajustar al règim d'incompatibilitats vigent, i s'han de tenir en compte les vinculacions derivades del dret comunitari europeu sobre aquesta matèria.

Article 120

Modalitats

1. Les subvencions poden ser pròpies o impròpies.
2. La subvenció pròpia suposa una atribució efectiva, dinerària o en espècie, avaluable econòmicament.
3. La subvenció impròpia no implica desplaçament o transmissió dinerària o patrimonial i consisteix en incentius fiscals, exempcions o bonificacions, avals en operacions de crèdit, bestretes reintegrables, crèdits subvencionats o d'altres anàlegs.

Article 121

Supòsits exclusos

Queden fora de l'àmbit d'aquest capítol:

- a) L'atorgament al concessionari d'un servei públic de subvencions procedents de dotacions pressupostàries financeres que rebí com a contraprestació del funcionament del servei.
- b) Les sessions d'ús de béns immobles, a favor d'entitats o institucions públiques, les quals es regeixen per les normes reguladores d'aquelles.
- c) Les subvencions impròpies regulades per la legislació tributària o sectorial aplicable.
- d) Les ajudes o auxilis per atendre necessitats peremptòries que satisfacin finalitats de caràcter social.

Article 122

Competència

1. Els ens locals poden atorgar subvencions i ajuts a ens, organismes o particulars les activitats dels quals supleixen o complementen els serveis atribuïts a la competència local o siguin d'interès local.
2. Els organismes autònoms locals poden atorgar subvencions quan així s'hagi previst en els seus estatuts o en el reglament del servei que gestionen. Altrament és necessari que ho autoritzi l'ens que els ha instituït.

Article 123

Caràcter, efectes i quantia

1. Les subvencions tenen caràcter voluntari i eventual, llevat que legalment o reglamentàriament es disposi una altra cosa.

2. El reintegrament per incompliment de les càrregues imposades s'ha de fer amb la revocació prèvia de la subvenció.
3. El beneficiari no pot exigir l'augment o la revisió de la subvenció.
4. Les subvencions no han d'excedir, normalment, del 50% del cost de l'activitat a què s'apliquin.

Article 124

Bases per a l'atorgament

1. S'han d'elaborar unes bases que regulin la concessió de les subvencions, el contingut de les quals ha d'incloure, entre d'altres, els aspectes següents:
  - a) Objecte de la subvenció.
  - b) Els requisits que han de reunir els beneficiaris i la forma d'acreditar-los.
  - c) El termini i la forma de justificació del compliment de la finalitat per a la qual es concedeix la subvenció.
  - d) Les garanties a favor dels interessos públics, si és procedent.
  - e) Els supòsits de revisió de les subvencions concedides.
  - f) La forma de la concessió de les subvencions i el termini per a l'atorgament, que no ha d'excedir els tres mesos des de la sol·licitud. La manca de resolució dins d'aquest termini produeix efectes desestimatoris, tret que les bases prevegin altrament.
2. Les bases s'han de sotmetre a informació pública com a mínim per un termini de vint dies i s'han de publicar en el Butlletí Oficial de la província i en el tauler d'anuncis de la corporació. Una referència d'aquest anunci s'ha d'inserir en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
3. L'aprovació de les bases correspon al ple de la corporació o a l'òrgan superior de l'organisme autònom, d'acord amb la seva normativa reguladora.

Article 125

Forma d'atorgament de les subvencions

1. Quan la finalitat o naturalesa de la subvenció ho exigeixi, les subvencions s'han de concedir mitjançant la convocatòria de concurs públic. En aquest supòsit, la proposta de l'atorgament l'ha de formular un òrgan col·legiat amb la composició que estableixin les bases que regulen la subvenció. En tot cas, s'han de respectar els principis continguts a l'article 5 d'aquest Reglament.
2. Les subvencions poden atorgar-se directament en els supòsits següents:
  - a) Quan estiguin previstes singularment en el pressupost de l'ens.
  - b) Aquelles l'atorgament o la quantia de les quals estigui imposada a l'administració per norma de rang legal.
  - c) Les que siguin conseqüència d'un instrument aprovat amb caràcter general o d'un acte, contracte o concert que hagi complert les exigències de publicitat i concurrència.

Article 126

Disposició de crèdits

1. Els crèdits globals destinats a subvencions que figuren en els pressupostos s'han d'anar aplicant en funció dels plans, programes aprovats i acords adoptats, si s'escau, i s'han d'enumerar les subvencions concedides, per tal de facilitar-ne el control.
2. En l'atorgament de les subvencions s'han de tenir en compte els criteris, les directrius i les prioritats que estableixin els plans sectorials de coordinació a què es refereix l'article 225 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
3. Quan les bases ho hagin previst es poden efectuar bestretes de pagament sobre la subvenció concedida.

Article 127

Pagament

Acceptada la subvenció pel beneficiari i complerta la càrrega jurídica imposada en l'atorgament, l'ens local queda obligat al pagament.

Article 128

Revocació, modificació, renúncia i nul·litat

1. La revocació de la subvenció per l'administració que l'ha concedit, per motius d'oportunitat o de canvi de criteri, pot comportar el deure d'indemnitzar, si s'escau, pels danys i perjudicis causats al beneficiari.
2. L'alteració de les condicions que van determinar la concessió de la subvenció i en tot cas l'obtenció concurrent de subvencions o ajudes atorgades per altres administracions pot donar lloc a la modificació de la resolució de l'atorgament.
3. El beneficiari pot renunciar a la subvenció, el qual resta alliberat del compliment de la càrrega o de l'afectació a què es trobi sotmesa aquella, amb la pèrdua del dret a exigir-la. La renúncia ha de ser prèvia a l'inici de l'activitat subvencionada o al seu cobrament. Altrament el beneficiari ha de procedir al reintegrament de les quantitats percebudes.
4. L'obligació de satisfer la subvenció pot esdevenir nul·la de ple dret si l'acte que la va atorgar s'ha dictat sense la corresponent cobertura pressupostària corresponent, sens perjudici del que preveu l'article 43.1 de la Llei general pressupostària.

Article 129

Control i incompliment

1. El beneficiari de la subvenció ha d'acreditar de la manera que estableixin les bases per a l'atorgament la realització de l'activitat i les condicions que van determinar la concessió de la subvenció o ajuda.
2. L'ens local pot comprovar, pels mitjans que consideri oportuns, que les quantitats atorgades s'inverteixen en els fins als quals estigui condicionada la subvenció. Altrament és procedent el reintegrament de les quantitats percebudes i l'exigència de les altres responsabilitats que s'escaiguin.

Capítol 2

Acció concertada

Article 130

Objecte

1. L'acció concertada té per objecte el foment i la promoció per un ens local d'activitats socials o econòmiques d'interès públic, amb caràcter plurisubjectiu i d'interès comú per al sector concertat.
2. Aquesta acció pot referir-se a fins de política del sòl o localització industrial, sanejament ambiental o hidràulic, entre d'altres.

Article 131

Procediment

L'acció concertada s'ha d'ajustar al procediment següent:

- a) L'elaboració de les bases del concert, les quals són aprovades pel ple de la corporació.
- b) La publicitat de les bases i convocatòria pública.
- c) Les sol·licituds dels interessats i la formulació de propostes específiques que, si s'escau, millorin les condicions fixades a les bases.
- d) La selecció d'ofertes.
- e) L'aprovació de les actes de concertació.

Article 132

Bases

1. Les bases de la concertació s'han de referir, entre d'altres, als aspectes següents:
  - a) Al conjunt dels agents econòmics radicats en l'àmbit territorial de l'entitat que estiguin compresos en el sector o el subsector objecte de concertació o protecció, sense referir-se de forma individualitzada a cap d'aquests.
  - b) Al contingut i als requisits de les sol·licituds dels interessats.
  - c) Als ajuts i altres estímuls que s'ofereixin, a les obligacions i càrregues que comporti la concertació i a les altres condicions que l'ens local consideri convenient establir.
  - d) Als criteris de selecció.
  - e) A la duració i els motius d'extinció de la concertació.
  - f) A la suspensió dels beneficis en cas d'incompliment dels compromisos assumits.
2. Les bases han d'expressar el termini del procediment, que no ha d'excedir els tres mesos. La manca de resolució dins d'aquest termini produeix efectes desestimatoris, tret que les bases ho prevegin altrament.

Article 133

Selecció d'ofertes

1. Admesa la sol·licitud per l'òrgan gestor, s'han de concretar els compromisos respectius entre l'ens local i el sol·licitant, dins del marc fixat per les bases.
2. La concertació, de la qual se'n deriven els respectius drets i obligacions, s'ha de formalitzar en un document administratiu que vincula ambdues parts.

Article 134

Execució i control

Correspon a l'ens local fer el seguiment de l'execució del programa i exercir el control, en aquest sentit, de l'activitat de les empreses i persones acollides a l'acció concertada.

Article 135

Suspensió i revocació

1. L'incompliment per les empreses i els particulars dels compromisos assumits determina, amb el tràmit d'audiència previ a l'interessat, la suspensió de l'aplicació dels beneficis establerts i el reintegrament, si s'escau, dels ajuts econòmics rebuts.
2. En cap cas no poden deixar-se de satisfer els beneficis reconeguts en el programa, llevat dels supòsits de revocació de la concertació per l'incompliment dels compromisos contrets.

TÍTOL 4

Exercici d'activitats econòmiques pels ens locals en règim de lliure concurrència

Capítol 1

Disposicions generals

Article 136

Iniciativa d'activitats econòmiques

1. Els ens locals poden exercir la iniciativa per al desenvolupament d'activitats econòmiques en règim de lliure concurrència en el marc de l'economia de mercat.
2. L'esmentada activitat ha de respondre, en tot cas, a l'interès públic local.

Article 137

Forma jurídica i règim aplicable

1. Les activitats econòmiques que portin a terme els ens locals en règim de lliure concurrència poden realitzar-se mitjançant la forma d'organisme autònom de caràcter industrial, comercial o financer, societat mercantil de capital públic o mixt o societat cooperativa, segons determini la memòria justificativa de l'activitat, d'acord amb el que estableix l'article 146.d) d'aquest Reglament.
2. El règim aplicable a l'ens que es constitueixi és el que estableix el títol 6 d'aquest Reglament sobre les formes de gestió dels serveis públics locals, atès el tipus d'entitat, amb les degudes adaptacions a la naturalesa de l'activitat de què es tracti.
3. En tot cas, l'entitat o l'organisme creat han de comptar amb autonomia financera i de gestió, sens perjudici dels controls i de les mesures de coordinació que prevegi exercir l'ens local, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 138

Respecte al principi de lliure concurrència

1. Les entitats jurídiques que, si s'escau, es constitueixin per a l'exercici d'activitats econòmiques s'han de sotmetre a les mateixes regles i condicions que les altres empreses concurrents en el mercat, i no poden percebre cap tipus d'ajudes que suposin avantatges econòmics gratuïts, ja sigui en forma de prestacions positives o mitjançant intervencions que rebaixin o minorin les càrregues que gravin el pressupost de l'entitat jurídica que suposin preferència respecte de les altres empreses del sector, ni utilitzar les prerrogatives de l'administració.
2. No obstant això, quan l'entitat tingui una minoració dels ingressos d'explotació i un augment dels costos de producció com a conseqüència de la imposició d'obligacions d'interès públic per part de l'ens local del qual depengui que suposin un desavantatge respecte de la resta d'empreses del sector, se li haurà de concedir algun tipus d'ajuda econòmica per compensar la diferència.

Article 139

Objecte

1. Els estatuts de l'entitat han de determinar de manera específica i concreta l'activitat o activitats que s'han de desplegar, que constitueixin l'objecte d'aquella.
2. No obstant això, es pot ampliar l'objecte de l'entitat a altres matèries connexes, complementàries o accessòries respecte de les quals es justifiqui la conveniència i l'oportunitat, sense altre límit que el que les empreses entorpeixin o menyscabin l'exercici de la lliure concurrència.

Article 140

Constitució de noves societats i participació en altres de constituïdes

1. Les societats constituïdes o participades pels ens locals o pels seus organismes autònoms, quan els seus estatuts ho prevegin, poden fundar-ne i participar en el capital d'altres, amb l'autorització expressa i l'aprovació dels estatuts de la nova societat per l'ens local del qual depenen.
2. En tot cas, les societats constituïdes i les participades han de tenir per objecte matèries connexes, complementàries o accessòries de l'objecte de la societat originària.
3. L'ens local ha d'aprovar el programa d'actuació, d'inversions i de finançament de la societat de capital total o majoritàriament públic, en els termes que estableix l'article 210 d'aquest Reglament.

Article 141

Agrupacions d'interès econòmic

1. Les societats i els organismes autònoms de caràcter industrial, comercial o financer dependents dels ens locals poden constituir, entre si o amb societats i organismes dependents d'altre ens local o administració, agrupacions d'interès econòmic, sense ànim de lucre, per tal de facilitar el desplegament o millorar els resultats de la seva activitat.
2. L'objecte de l'agrupació s'ha de referir a una activitat econòmica auxiliar de la que despleguin els membres d'aquella.
L'agrupació no pot tenir directament o indirecta participacions en els seus membres ni dirigir ni controlar les activitats d'aquests o de tercers.
3. En els aspectes no fixats, s'ha d'aplicar la legislació sobre les agrupacions d'interès econòmic.

Capítol 2

Procediment

Article 142

Expedient previ

1. Per a l'exercici d'activitats econòmiques pels ens locals en règim de lliure concurrència, llevat que es tracti de la simple administració o explotació del seu patrimoni, s'ha de formar un expedient previ en el qual s'han d'acreditar, segons es regula en aquest capítol, els aspectes següents:
  - a) La conveniència i l'oportunitat de la iniciativa.
  - b) La concurrència de l'interès públic.
2. Així mateix, és necessari tramitar l'expedient previ en cas que l'ens local, per ell mateix o mitjançant un ens que en depengui, adquireixi accions o participacions de societats mercantils

ja constituïdes que representin la majoria del capital social i, en tot cas, si compta amb la direcció o el control dels òrgans de govern de la societat.

3. El règim del apartat anterior també és aplicable quan l'ens local o l'ens dependent constitueixen una societat d'economia mixta per gestionar l'activitat econòmica.

Article 143

Tramitació de l'expedient

1. La tramitació de l'expedient s'ha d'ajustar al procediment següent:

a) Acord inicial del ple de la corporació, en el qual s'ha de designar també una comissió d'estudi integrada per membres de la corporació i personal tècnic.

b) Redacció de la memòria justificativa per l'esmentada comissió.

c) Presa en consideració de la memòria pel ple, si resulta degudament justificada, i sotmetiment a informació pública.

d) Aprovació final de l'expedient pel ple.

2. El procediment anterior regeix també, sens perjudici del que estableix l'article 183 d'aquest Reglament, en el supòsit de la gestió de serveis essencials reservats per la llei, quan es prestin en règim de monopoli.

Article 144

Comissió d'estudi

1. La composició de la comissió d'estudi ha de ser paritària entre tècnics degudament qualificats i membres de la corporació. El nombre dels membres que la integren és el que determini l'ens local i els és aplicable el règim general sobre l'abstenció i la recusació per interès directe o indirecte en l'activitat.

2. El nomenament pot recaure en personal del mateix ens o en professionals de lliure designació.

Article 145

Termini per presentar la memòria

1. La memòria l'ha de lliurar la comissió en el termini que fixi el ple en designar els seus membres o en el de la pròrroga que hagi acordat i, en tot cas, en el termini màxim de tres mesos.

2. La substitució raonada de membres de la comissió l'ha d'acordar el ple.

3. L'incompliment dels terminis previstos per a la redacció de la memòria i, en tot cas, del màxim establert a l'apartat 1 d'aquest article, comporta el cessament automàtic dels membres de la comissió. En aquest supòsit, la corporació pot nomenar-ne una de nova amb la mateixa finalitat, i de no fer-ho el procediment es considerarà caducat.

Article 146

Contingut de la memòria

La comissió ha de donar a la memòria el contingut que cregui més adequat segons la naturalesa de l'activitat de la qual es tracti i de la importància d'aquesta però, en tot cas, ha de contenir:

a) L'avantprojecte, si s'escau, de les obres i instal·lacions necessàries per a la implantació de l'activitat proposada.

b) La justificació de la conveniència i l'oportunitat de la iniciativa i de l'interès públic que concorre en l'activitat, amb la valoració, entre d'altres, dels avantatges socials derivats dels béns

- o serveis a produir o de l'activitat a prestar, els llocs de treball a crear de forma directa o indirecta, el suport a altres activitats locals, la difusió de tecnologia i qualsevol d'altres.
- c) El pressupost financer i el pla de posada en funcionament de l'activitat econòmica projectada, la rendibilitat prevista i l'anàlisi cost-benefici.
  - d) La forma jurídica, les normes reguladores i els estatuts de la societat o organisme que s'ha d'instituir.
  - e) L'àmbit d'actuació de la societat o organisme.
  - f) Els supòsits d'acabament de l'activitat.

Article 147

Sotmetiment de la memòria a la consideració del ple

Redactada la memòria per la comissió d'estudi, s'ha de sotmetre a la consideració del ple de la corporació, el qual pot:

- a) Prendre-la en consideració i acordar l'obertura d'informació pública.
- b) No acceptar la memòria presentada i acordar l'arxiu de l'expedient o la devolució a la comissió redactora perquè la completi o l'aclareixi, o bé procedir a la designació, mitjançant decisió raonada, d'una altra comissió per a la redacció d'una nova memòria en el termini que s'estableixi.

Article 148

Informació pública

La memòria s'ha de sotmetre a informació pública per un període no inferior a trenta dies hàbils, durant els quals es poden presentar al·legacions i reclamacions. L'esmentat tràmit s'ha d'anunciar en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, al Butlletí Oficial de la província, en un dels mitjans de comunicació escrita i en el tauler d'anuncis de la corporació.

Article 149

Aprovació del projecte de la iniciativa

1. L'aprovació definitiva de la memòria justificativa de l'exercici de l'activitat econòmica correspon al ple. Prèviament a aquella s'han de resoldre les al·legacions i reclamacions que eventualment s'hagin presentat, i aprovar, si s'escau, la consegüent modificació de la memòria, la qual s'ha de sotmetre de nou a informació pública quan la modificació afecti de manera substancial el seu contingut.
2. En cas de ser impugnat l'acord d'aprovació definitiva de la iniciativa, s'han d'adoptar les mesures provisionals adequades i, en especial, les que tinguin efectes en el pressupost de la corporació.

Capítol 3

Exercici d'activitats econòmiques per diversos ens locals

Article 150

Iniciativa comuna

1. Per iniciativa comuna de diversos ens locals, qualsevol que sigui el nivell territorial, es poden exercir activitats econòmiques en règim de lliure concurrència.

2. En aquest cas, els ens locals interessats poden establir, per conveni, l'administració encarregada de realitzar o coordinar els estudis, els treballs de gestió i els tràmits pertinents, com també el grau de participació en la nova entitat jurídica. Quan es creï un organisme autònom s'ha de fer constar en el conveni previ l'ens local al qual s'ha d'adscriure, als efectes del control i la responsabilitat.

Article 151

Procediment

És aplicable a aquest tipus d'iniciativa econòmica el procediment establert en el capítol anterior, amb les particularitats següents:

- a) L'acord inicial l'han d'adoptar tots els ens locals interessats en la iniciativa.
- b) En aquest acord, pot delegar-se en un dels ens participants la realització o la coordinació dels estudis, els treballs de gestió i els tràmits pertinents fins la constitució de la persona jurídica que ha d'exercir l'activitat.
- c) La comissió d'estudi a què es refereixen els articles 143 i 144 d'aquest Reglament per a la redacció de la memòria és única, encara que els membres que la integren han de ser designats per tots els ens locals en l'acord inicial.
- d) El ple de cadascun dels ens locals ha d'acordar el que sigui procedent sobre la presa en consideració de la memòria. Els ens que acordin no acceptar-la resten automàticament separats de la iniciativa, la qual ha de seguir, no obstant això, la tramitació respecte als altres.
- e) La informació pública de la memòria s'ha d'efectuar en un sol anunci, per un termini de trenta dies, i hi han de constar els ens participants a la iniciativa.
- f) El ple de cadascuna de les corporacions ha d'aprovar, si s'escau, la proposta definitiva.
- g) La no aprovació del projecte per algun o alguns dels ens interessats, transcorreguts tres mesos des de la finalització del termini d'informació pública, els exclou automàticament del projecte d'iniciativa, i la resta han d'adoptar nous acords d'aprovació, amb les modificacions que requereixi la nova composició dels ens participants.

Article 152

Formes jurídiques de la iniciativa col·lectiva

1. L'entitat instituïda per la iniciativa comuna de diversos ens locals pot adoptar qualsevol de les formes previstes a l'article 137 d'aquest Reglament, segons correspongui.
2. En tot cas, poden constituir-se consorcis o altres fórmules convencionals coparticipades per a la gestió d'activitats d'interès local o comú.

TÍTOL 5

Serveis públics locals

Capítol 1

Disposicions generals

Article 153

Potestat

1. Els ens locals tenen plena potestat per crear, modificar i suprimir els serveis de la seva competència, d'acord amb la legislació vigent.

2. Els ens locals han d'establir els serveis públics mínims obligatoris i garantir-ne la continuïtat de la prestació.
3. En el supòsit de gestió de serveis delegats o assignats per una altra administració, són aplicables les normes especials reguladores de la matèria de la qual es tracti.

Article 154

Participació dels usuaris

Quan les característiques o la naturalesa del servei ho permetin, els ens locals han d'establir les formes de participació dels usuaris en la prestació del servei, pel seu compte i/o mitjançant les associacions i organitzacions degudament constituïdes i reconegudes que, si s'escau, es determini, que tinguin per objecte la defensa dels interessos dels usuaris, per tal de garantir el funcionament adequat i la millora del servei.

Article 155

Ús obligatori del servei

Mitjançant una disposició de caràcter general, els ens locals poden declarar obligatoris la recepció i l'ús dels serveis locals per part dels usuaris, quan sigui necessari per garantir la tranquil·litat, la seguretat i la salubritat ciutadana, d'acord amb el que preveuen l'article 231.2 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i altres normes legals d'aplicació.

Article 156

Arbitratge

Els ens locals han de procurar que les persones, els organismes i les societats que en depenguin, que gestionin serveis públics estableixin en llurs contractes l'acolliment a un sistema d'arbitratge per resoldre els conflictes i les reclamacions derivats de la prestació dels serveis o activitats als consumidors.

Article 157

Informació als consumidors

Els ens locals, els organismes i les entitats que en depenen que gestionin serveis públics, i els contractistes qualsevulla que sigui la forma de gestió indirecta, han de facilitar als consumidors les informacions pertinents per a l'ús dels serveis en la llengua pròpia dels ens locals. En aquesta llengua també s'han d'expressar els contractes d'adhesió o amb clàusules tipus, els normats, i les condicions generals i la documentació que hi facin referència o que es desprenguin d'aquests contractes.

Capítol 2

Establiment, prestació i supressió dels serveis locals

Secció 1

Disposicions generals

Article 158

Iniciativa per a l'establiment del servei

1. Poden exercir la iniciativa per a l'establiment dels serveis els òrgans competents dels ens locals i els veïns, per si mateixos i/o mitjançant les entitats o associacions legalment constituïdes per vetllar els interessos veïnals, quan actuïn en defensa dels que els siguin propis. En aquest cas, s'ha d'acompanyar a la petició una memòria justificativa que fonamenti la necessitat o conveniència de l'establiment del servei.
2. Els veïns poden exigir la prestació i, si s'escau, l'establiment del servei públic corresponent, quan constitueixi una competència pròpia de caràcter obligatori.

Article 159

Expedient per a la implantació del servei

1. La creació d'un servei s'ha d'instrumentar mitjançant una memòria justificativa, un projecte d'establiment i un reglament que n'estableixi el règim jurídic de la prestació.
2. El projecte d'establiment i prestació del servei ha de contenir els aspectes següents:
  - a) Les característiques del servei.
  - b) La forma de gestió.
  - c) Les obres, els béns i les instal·lacions necessàries per a la prestació, amb la indicació, si s'escau, de les que hagi de realitzar el contractista.
  - d) L'estudi econòmic financer i, si s'escau, les tarifes a percebre dels usuaris.
  - e) En el supòsit de prestació per gestió indirecta, el cànon o la participació que ha de percebre l'ens local, i la compensació econòmica que, si s'escau, aquest hagi de satisfer.
  - f) El règim estatutari dels usuaris.
3. El reglament que reguli el servei ha de declarar expressament que l'activitat de què es tracta resta assumida per l'ens local com a pròpia i ha de determinar l'abast de les prestacions a favor dels ciutadans.
4. Per a l'elaboració dels documents esmentats, l'ens local, quan en justifiqui la necessitat, compta amb l'assistència tècnica i jurídica del consell comarcal, de la diputació i de l'Administració de la Generalitat per mitjà dels respectius serveis d'assistència local.

Article 160

Procediment per a l'establiment dels serveis

1. L'expedient instruït amb els documents a què es refereix l'article anterior s'ha de sotmetre a informació pública pel termini de trenta dies, mitjançant anuncis que s'insereixin en el Butlletí Oficial de la província, el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i al tauler d'anuncis de la corporació. Simultàniament, s'ha de donar audiència als interessats i a les entitats que, si s'escau, han exercit la iniciativa.
2. El ple de la corporació, amb la resolució prèvia dels suggeriments formulats, ha d'acordar l'establiment del servei, n'ha d'aprovar el projecte d'establiment i el reglament que el regula i ha de preveure els efectes econòmics que se'n deriven, en especial, en el pressupost.

Article 161

Prestació

1. Els serveis locals s'han de prestar d'acord amb la legislació sectorial aplicable i el reglament que els regula.
2. Els serveis s'han de prestar amb la continuïtat i la regularitat que el funcionament exigeix, sense altres interrupcions que les que es produïrien si el servei fos prestat directament per l'ens

titular.

Article 162

Règim de prestació

1. Els serveis locals poden prestar-se en règim de lliure concurrència i els serveis essencials reservats, a més, en règim de monopoli.
2. Per a la prestació en règim de lliure concurrència n'hi ha prou amb l'acord d'aprovació definitiva pel ple de la corporació, adoptat sobre la base de l'expedient aprovat per a l'establiment del servei a què es refereixen els articles 159 i 162 d'aquest Reglament.
3. Quan la llei declari expressament reservats als municipis els serveis essencials i aquells optin per la prestació en règim de monopoli, s'ha d'instruir un expedient d'acord amb el procediment que estableixen l'article 183 i concordants d'aquest Reglament, sens perjudici de l'aprovació del procediment per establir el servei.

Article 163

Supressió

1. Els serveis locals que no constitueixen competència pròpia de caràcter obligatori poden ser suprimits per motius d'interès públic justificats documentalment, d'ofici o a iniciativa dels veïns, per acord del ple de l'ens local.
2. L'acord de supressió ha de ser objecte d'informació pública prèvia a la finalització del funcionament del servei, i s'ha de donar el tràmit d'audiència abans de l'adopció de l'acord, quan calgui, a les entitats i associacions referides a l'article 158.1 d'aquest Reglament, a les administracions concurrents i, en particular, als que tenen encomanada la gestió del servei. L'acord ha de ser notificat a tots aquests.

Secció 2

Implantació de serveis prestats per la comarca

Article 164

Establiment dels serveis comarcals

1. L'establiment dels serveis comarcals requereix la justificació de la implantació en els aspectes tècnic, jurídic i econòmic, la qual s'ha de contenir en una memòria, llevat que la implantació figuri en el programa d'actuació de la comarca.
2. L'establiment i la prestació dels serveis compresos a l'àmbit de les competències de les comarques requereix l'acord del ple de consell comarcal, el qual ha de determinar, almenys, i en el que calgui, els aspectes següents:
  - a) Les obres necessàries per establir el servei.
  - b) El cost econòmic de la creació i el funcionament del servei i, quan calgui, el sistema de finançament.
  - c) La forma de gestió.
  - d) Les mesures que s'han d'adoptar per establir i mantenir el servei.
  - e) Les formes d'intervenció municipal en la prestació, quan calgui.
  - f) Els criteris i els sistemes de coordinació amb els serveis municipals de la mateixa naturalesa o anàloga.
3. L'apartat 2 d'aquest article regeix sens perjudici del que disposa l'article 159 d'aquest Reglament en tot allò que sigui aplicable.
4. Perquè la comarca pugui establir o prestar un servei quan incideix en l'àmbit material sobre el qual els municipis tenen atribuïdes competències, es requereix que estigui expressament

previst en el programa d'actuació comarcal.

Article 165

Àmbit

1. Els serveis comarcals, d'acord amb llurs característiques i naturalesa, es poden referir:
  - a) A tot l'àmbit territorial de la comarca.
  - b) A parts diferenciades d'aquell.
  - c) Només a alguns municipis.
2. En els supòsits b) i c) de l'apartat anterior, els serveis poden prestar-se mitjançant organismes descentralitzats o subcomarcals.

Article 166

Serveis complementaris dels serveis municipals

1. La comarca pot establir i prestar serveis supramunicipals complementaris dels municipals, d'acord amb el que determini el programa d'actuació.
2. Per a l'establiment d'aquests serveis s'ha de donar compliment al que disposen en els articles 164 i 159, en el que calgui, d'aquest Reglament.

Article 167

Prestació per la comarca de serveis municipals

1. La comarca, de conformitat amb el que estableix el programa d'actuació, pot prestar serveis de competència municipal en els supòsits següents:
  - a) En cas de dispensa de la prestació dels serveis mínims o en els supòsits especials establerts per la legislació de règim local.
  - b) En virtut de delegació o conveni.
2. Els supòsits de dispensa de serveis mínims municipals i d'intervenció de la comarca en casos especials, es regeixen pel que disposa la Llei municipal i de règim local de Catalunya i pel que estableixen els articles 170 i següents d'aquest Reglament.

Capítol 3

Serveis mínims obligatoris

Secció 1

Objecte i règim de prestació

Article 168

Objecte

1. Els municipis, independentment o associats, han de prestar, com a mínim, els serveis que enumera l'article 64 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, segons els nivells establerts.
2. Quan un municipi assoleix el nivell de població que implica l'ampliació dels serveis mínims, ha d'implantar-los dins de l'any següent a aquella en què el nombre d'habitants hagi

superat el límit poblacional segons l'última rectificació anual del padró. Les despeses que siguin necessàries per a aquesta finalitat tenen caràcter preferent.

Article 169

Règim de prestació

Són aplicables al règim de prestació dels serveis mínims municipals les previsions i els procediments a què es refereix l'article 162 d'aquest Reglament.

Secció 2

Dispensa

Article 170

Supòsits

1. Els municipis poden sol·licitar la dispensa de l'establiment o de la prestació dels serveis mínims quan en sigui impossible o molt difícil el compliment.
2. La dispensa també es pot fonamentar en la innecessarietat de la prestació del servei.
3. La sol·licitud de la dispensa s'ha de formular al Govern de la Generalitat, amb la instrucció prèvia de l'expedient corresponent, en la forma establerta en la legislació aplicable i aquest Reglament.

Article 171

Criteris i intervenció supletòria de la comarca

1. La sol·licitud de dispensa s'ha d'adaptar als criteris que determini el programa d'actuació de la comarca respectiva.
2. Correspon a la comarca, d'acord amb els criteris fixats en l'esmentat programa i sens perjudici de les competències que pertocin a les diputacions, establir els serveis mínims deficitaris o assegurar-ne la prestació adequada dels que ho requereixin, sempre que la legislació sectorial aplicable no estableixi altra cosa, i també, si s'escau, garantir l'exercici de les funcions públiques necessàries.

Article 172

Dispensa per impossible o difícil compliment

1. Les causes d'impossibilitat o dificultat del compliment dels serveis mínims poden ser tècniques o de naturalesa econòmica.
2. Per a la dispensa de la prestació dels serveis mínims, quan sigui impossible o molt difícil el compliment, s'ha d'instruir un expedient d'acord amb el procediment següent:
  - a) S'ha d'elaborar una memòria justificativa de la impossibilitat o de la dificultat de prestar el servei, amb l'anàlisi de les causes tècniques o econòmiques que impedeixen o dificulten l'establiment o la prestació.
  - b) L'expedient s'ha de sotmetre a informació pública per un termini no inferior a vint dies mitjançant un anunci que s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de la província i en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, en un dels mitjans principals de comunicació escrita i en el tauler d'anuncis de la corporació.
  - c) Correspon al ple municipal aprovar, amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre

legal de membres de la corporació, la memòria, si s'escau, i sol·licitar la dispensa de la prestació del servei. En el supòsit d'haver-se formulat al·legacions o reclamacions en el tràmit d'informació pública, s'han de resoldre de manera raonada.

d) L'expedient instruït s'ha de trametre al Departament de Governació de la Generalitat, el qual ha de sol·licitar al consell comarcal i la diputació provincial corresponents que emetin informe en el termini d'un mes. En els esmentats informes s'han de determinar en tot cas les característiques econòmiques, financeres i tècniques del servei per prestar-lo adequadament. El Departament de Governació, sens perjudici dels informes anteriors, pot sol·licitar-ne d'altres que consideri necessaris per a la determinació d'aquelles característiques.

e) Correspon al Govern de la Generalitat dictar la resolució del procediment en el termini de tres mesos des de la tramesa de l'expedient. L'atorgament de la dispensa ha de determinar: L'administració que ha d'assumir el servei.

Les aportacions econòmiques municipals per cobrir la totalitat del cost del servei, quan la dispensa sigui deguda a causes tècniques, o per cobrir-ne parcialment el cost, quan la dispensa obeeixi a raons de naturalesa econòmica.

La participació municipal, si s'escau, en l'organització i la gestió del servei assumit per l'administració corresponent.

La no-resolució pel Govern dins del termini esmentat a l'apartat 2.e) d'aquest article té efectes desestimatoris.

Article 173

Innecessarietat

1. La dispensa de serveis mínims, per no ser-ne necessària la prestació, s'ha de fonamentar en les característiques particulars del municipi.

2. A aquest fi, s'ha d'instruir un expedient, d'acord amb el procediment que regula l'article anterior, amb les particularitats següents:

a) En la memòria s'ha de justificar la no necessitat del servei com a conseqüència de les característiques peculiars del municipi, la qual s'ha de fonamentar en els corresponents informes tècnics que cal adjuntar-hi.

b) L'acord del ple municipal, adoptat en la forma que estableix l'article 112.3 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, que declari la innecessarietat del servei mínim, ha de resoldre les al·legacions i les reclamacions que, si s'escau, s'hagin formulat, i s'ha de trametre al Departament de Governació, als efectes que preveu l'article 172.2.d) d'aquest Reglament.

c) Correspon al Govern de la Generalitat dictar la resolució que declari, si s'escau, la innecessarietat del servei, en el termini i amb els efectes de l'article 172.2.e) i f) d'aquest Reglament.

3. La dispensa té vigència mentre subsisteixin les característiques particulars determinants que l'hagin justificat.

Article 174

Supòsits de dispensa a proposta de la comarca

1. La dispensa de la prestació de serveis mínims municipals és procedent a proposta de la comarca, sense necessitat d'altra justificació, quan concorri algun dels supòsits següents:

a) Que es tracti de municipis que, per insuficiència de capacitat financera, per l'especial estructura del territori i dels assentaments de la població o per altres causes tècniques, no puguin establir o prestar adequadament o eficientment els serveis mínims de la seva competència.

b) Que es refereixi a municipis en què les partides pressupostàries per retribuir les funcions públiques necessàries constitueixin més del 50 % de la seva capacitat financera.

c) Que siguin municipis de població disseminada o configurats per diversos nuclis de població, sempre que cap d'aquests agrupi més de cinquanta habitants.

2. La proposta de la comarca per a la dispensa dels serveis mínims en el supòsits de l'apartat 1 d'aquest article s'ha de tramitar d'acord amb el procediment següent:

a) El consell comarcal ha d'elaborar una memòria en la qual s'ha d'acreditar el supòsit o els

supòsits en què es fonamenti la dispensa, a la qual s'hi ha d'adjuntar la documentació fefaent necessària.

b) S'ha d'atorgar consulta prèvia al municipi corresponent, el ple del qual, dintre del termini d'un mes, ha d'acordar, amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, que no s'oposa a la prestació per part de la comarca dels serveis mínims objecte de l'expedient. L'oposició municipal ha de fonamentar-se en raons i informes que justifiquin que no es dona el supòsit o els supòsits establerts a la memòria de la comarca.

En el cas d'oposició municipal, l'òrgan plenari comarcal ha de donar per acabat l'expedient.

c) Si no hi ha oposició municipal, el ple del consell comarcal ha d'acordar, amb el vot favorable de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació, si s'escau, la proposta de dispensa, la qual s'ha d'eleva al Departament de Governació perquè la sotmeti a l'aprovació del Govern de la Generalitat.

d) Correspon al Govern de la Generalitat resoldre la proposta de la comarca i encomanar-li, si l'aprova, l'establiment dels serveis mínims deficitaris o la prestació adequada dels que ho requereixin i, quan calgui, l'exercici de les funcions públiques necessàries, sens perjudici de les competències que corresponguin per llei a les diputacions.

e) La resolució del Govern s'ha de produir en el termini de tres mesos des de la tramesa de la proposta de la comarca. La manca de resolució dins de l'esmentat termini tindrà efectes estimatoris de la sol·licitud.

Capítol 4

Delegació i conversió de serveis municipals en comarcals

Article 175

Prestació de serveis per delegació o conveni

1. La comarca pot prestar serveis municipals en virtut de delegació o conveni, de conformitat amb les previsions establertes en el programa d'actuació comarcal.
2. En aquests supòsits s'ha de garantir la intervenció dels municipis corresponents en la prestació del servei.

Article 176

Conversió de serveis municipals en comarcals

1. Quan es justifiqui l'interès supramunicipal, els serveis municipals poden ser convertits en serveis comarcals, d'acord amb els criteris que estableixi el programa d'actuació de la comarca.
2. Així mateix, són susceptibles de conversió els serveis municipals prestats de manera mancomunada o mitjançant un consorci.
3. Perquè pugui realitzar-se directament la conversió és necessari:
  - a) Que una llei aprovada pel Parlament de Catalunya ho estableixi de manera expressa o atribueixi la competència alternativament al municipi o a la comarca.
  - b) Que no es tracti de serveis municipals qualificats per la llei com a mínims.
  - c) Que la majoria dels municipis afectats o el nombre d'aquests que representi a més de la meitat de la població afectada no hi formulin oposició.
4. La justificació de l'interès supramunicipal s'ha de contenir en el projecte d'establiment del servei a què es refereixen els articles 164 i concordants d'aquest Reglament.

Article 177

Procediment

1. Per a la conversió dels serveis municipals en comarcals, s'ha de seguir el procediment

següent:

- a) Aprovació inicial del ple del consell comarcal acordada per la majoria absoluta dels seus membres.
  - b) Audiència als municipis afectats i, quan calgui, als consorcis, per un termini mínim de trenta dies. L'acord del ple de cada municipi afectat o de l'òrgan superior del consorci ha de ser adoptat per majoria absoluta.
  - c) Aprovació definitiva pel ple del consell comarcal amb la mateixa majoria de l'apartat a).
2. El procediment s'ha de resoldre en el termini de sis mesos des de l'aprovació inicial, transcorregut el qual sense resolució s'entén caducat, amb l'arxiu de les actuacions dins els trenta dies.

Article 178

Intervenció dels municipis

1. En l'acord de conversió de serveis municipals en comarcals s'han d'establir les garanties d'intervenció dels municipis afectats per la prestació del servei del qual es tracta.
2. En tot cas, s'ha de donar audiència als municipis afectats:
  - a) Prèviament a l'aprovació del reglament d'ordenació del servei i de les tarifes aplicables.
  - b) En cas de modificació o d'extinció del servei.
3. El municipi o municipis afectats per la conversió poden mantenir funcions que els hi delegui la comarca en la gestió del servei.

Article 179

Efectes de la conversió

1. La conversió del servei comporta la modificació de l'òrgan gestor, però no altera el règim establert amb el concessionari i amb els usuaris.
2. La conversió implica, si s'escau, la fixació de les mesures compensadores adequades per als municipis o altres ens afectats.
3. També comporta, quan calgui, la transferència dels béns, crèdits, els recursos i el personal adscrits a aquell.
4. Els funcionaris municipals en actiu transferits com a conseqüència de la conversió del servei resten en la situació de serveis en altres administracions públiques. El personal en general transferit es regeix pel que disposa l'article 308 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i altra normativa aplicable.
5. Amb la conversió s'extingeixen la mancomunitat o el consorci que, si s'escau, gestionen el servei.
6. El servei comarcal objecte de la conversió pot ser prestat per qualsevol de les formes de gestió previstes a la llei i en aquest Reglament.

Article 180

Conversió de serveis de municipis que pertanyen a una altra comarca

1. La conversió de serveis que es presten mitjançant una mancomunitat o un consorci i dels quals són membres municipis que pertanyen a una altra comarca no altera la relació associativa preexistent respecte dels drets i les obligacions contrets dels esmentats municipis.
2. El procediment aplicable per a la conversió de serveis en el supòsit de l'apartat anterior és el que regula l'article 177 d'aquest Reglament, amb les especialitats següents:
  - a) S'ha de donar audiència, per un termini no inferior a trenta dies, a les comarques afectades.
  - b) Si no hi ha acord en aquest tràmit entre les entitats interessades sobre la utilització del servei s'han de trametre al Departament de Governació les actuacions perquè, dins el termini de tres mesos, dicti la resolució definitiva sobre la conversió del servei.
  - c) Aquesta resolució pot condicionar la conversió del servei a la constitució d'un consorci o a

l'establiment de convenis entre les comarques afectades.

Capítol 5

Serveis públics essencials reservats

Article 181

Contingut

1. La reserva de serveis essencials declarada per la llei a favor dels ens locals els habilita per prestar-los en règim de monopoli, mitjançant la instrucció de l'expedient preceptiu, en el qual s'ha de justificar la conveniència i l'oportunitat d'aquest règim, per raons d'interès general.
2. Sens perjudici d'altres serveis essencials que la llei reservi als ens locals, l'esmentada reserva comprèn els serveis següents, establerts per la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local: abast i depuració d'aigües, recollida, tractament i aprofitament de residus, subministrament de gas i calefacció, escorxadors, mercats i llotges centrals, transport públic de viatgers i serveis mortuoris.

Article 182

Règim de prestació

1. Els serveis essencials reservats per la llei als ens locals es poden prestar en règim de lliure concurrència o de monopoli.
2. Quan es prestin en règim de lliure concurrència s'ha de seguir, quan calgui, el procediment que regula l'article 162.2 d'aquest Reglament.
3. Per a la prestació de serveis essencials reservats es pot utilitzar qualsevol de les formes de gestió dels serveis locals i, en el cas de canvi d'aquestes, s'ha de complir el que estableix l'article 188.5 d'aquest Reglament.

Article 183

Procediment per a la prestació en règim de monopoli

1. Per a la prestació del servei essencial reservat en règim de monopoli s'ha de seguir el procediment que regulen els articles del 143 al 149 d'aquest Reglament, amb les particularitats següents:
  - a) La comissió d'estudi és designada per la corporació local i està integrada per membres d'aquesta, com també pel personal tècnic necessari i per representants dels usuaris, designats per les associacions locals afectades en la matèria, si n'hi ha.
  - b) En la memòria que ha de redactar la comissió s'ha de justificar suficientment la conveniència i l'oportunitat de la prestació en règim de monopoli, per exigència de l'interès general, i ha de determinar la forma de gestió del servei i un projecte de tarifes.
2. L'acord d'aprovació de l'expedient pel ple de la corporació s'ha d'adoptar per majoria absoluta del nombre legal dels membres.

Article 184

Aprovació pel Govern de la Generalitat

1. L'expedient tramitat s'ha de trametre al Departament de Governació, el qual el sotmetrà al Govern de la Generalitat, que ha d'aprovar-lo definitivament o denegar-lo en el termini de tres

mesos. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi pres cap decisió, s'entén desestimada la petició.

2. La decisió del Govern ha de versar sobre la conveniència i l'oportunitat del monopoli de la prestació del servei, en relació amb els interessos de la Generalitat.

Article 185

Efectes de l'aprovació del monopoli

1. L'aprovació pel Govern de la Generalitat de l'expedient per a la prestació del servei en règim de monopoli comporta la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació dels béns afectes al servei.

2. Quan es requereixi l'expropiació d'empreses s'ha de notificar als interessats amb sis mesos d'anticipació, almenys. L'expropiació afecta els elements d'aquelles que es trobin directament relacionades amb el funcionament del servei o que siguin necessaris per al seu desenvolupament normal.

3. El rescat de les concessions, si s'escau, es regula pel que estableixen els articles 263 i següents d'aquest Reglament.

Article 186

Iniciació i tràmit de l'expedient expropiatori

1. L'expedient expropiatori d'empreses, quan sigui procedent, s'ha d'iniciar després d'haver-se aprovat definitivament l'expedient de la prestació del servei en règim de monopoli.

2. El tràmit de l'expedient s'ha d'efectuar d'acord amb la legislació sobre expropiació forçosa, amb les especialitats que aquesta estableix per a l'expropiació pels ens locals. En tot cas, el secretari de la corporació ha d'emetre els informes jurídics preceptius en el procediment.

Article 187

Transformació del règim de prestació del servei

1. Els ens locals que presten en règim de lliure concurrència serveis essencials reservats per llei i decideixen prestar-los d'acord amb aquesta en monopoli, han de tramitar l'expedient corresponent, d'acord amb els articles 183 i 184 d'aquest Reglament.

2. La transformació del règim de monopoli pel de lliure concurrència per prestar els serveis reservats per llei, l'aprova el ple de la corporació. En aquest cas és suficient l'acord de la majoria simple.

TÍTOL 6

Formes de gestió dels serveis públics locals

Capítol 1

Disposicions generals

Article 188

Formes de gestió

1. Els serveis públics locals es poden gestionar directament o indirecta.
2. La gestió directa pot adoptar les formes següents:
  - a) Gestió a través de la mateixa organització ordinària de l'ens local.
  - b) Per mitjà d'una organització especial desconcentrada.
  - c) Organisme autònom.
  - d) Societat mercantil amb capital social íntegrament públic.
3. La gestió indirecta es pot realitzar per les formes següents:
  - a) Concessió.
  - b) Gestió interessada.
  - c) Concert.
  - d) Arrendament.
  - e) Societat mercantil o cooperativa amb capital social mixt.
4. La facultat d'establir el sistema de gestió dels serveis públics correspon als ens locals, en l'exercici de la potestat organitzativa, llevat dels serveis a què es refereix l'article 189 d'aquest Reglament i del que estableixi, si s'escau, la legislació sectorial.
5. El canvi de la forma de gestió d'un servei exigeix la instrucció de l'expedient i la tramitació del procediment, en els aspectes aplicables, a les quals es refereixen els articles 159 i 160 d'aquest Reglament.

Article 189

Serveis de prestació directa

1. Els serveis que comporten l'exercici de potestats indeclinables i de coacció administrativa els ha de prestar l'ens local en la forma de gestió directa.
2. En qualsevol cas, en els supòsits de prestació directa, per si mateix o mitjançant ens dependents, l'ens local assumeix el servei i exerceix de forma exclusiva les potestats de direcció i de gestió sobre el servei.

Capítol 2

Gestió directa

Secció 1

Gestió directa ordinària

Article 190

Objecte

1. En la gestió directa per la mateixa organització indiferenciada de l'ens local, aquest assumeix i centralitza el servei, exerceix de forma exclusiva les potestats de direcció i de gestió sobre aquell, utilitza el personal directament dependent de la mateixa corporació i assumeix el risc derivat de la gestió.
2. Els mitjans personals i materials del servei s'adscriuen i s'integren en el pressupost de l'ens local.
3. La gestió econòmica dels serveis gestionats de manera centralitzada resta subjecta a la funció d'intervenció i del control intern financer i d'eficàcia.

Article 191

Direcció i administració del servei

1. La direcció superior dels serveis correspon al president de la corporació o el membre d'aquesta en qui delegui o en qui es desconcentri mitjançant una disposició general a proposta d'aquell, sens perjudici de la direcció tècnica que correspongui al cap del servei respectiu.
2. Per a la gestió del servei es pot designar un administrador, les funcions del qual són simplement de gestió amb exclusió de les de disposició de capitals i de caràcter resolutori.

Secció 2

Gestió directa per mitjà d'una organització especial

Article 192

Organització especial

1. La gestió directa de serveis per l'ens local es pot realitzar per mitjà d'una organització especial, sense personalitat jurídica, composta per un consell d'administració i una gerència, sens perjudici que la naturalesa del servei exigeixi l'adopció d'una altra forma d'organització, mitjançant la creació d'altres òrgans complementaris.
2. L'acord pel qual s'estableix que un servei el gestiona directament l'ens local mitjançant una organització especial ha d'incloure els aspectes orgànics i de funcionament i, si s'escau, la desconcentració de funcions, d'acord amb la reglamentació del mateix servei.

Article 193

Consell d'administració

1. El consell d'administració és nomenat pel ple de l'ens local entre persones professionalment qualificades i ha de comptar amb una representació dels usuaris.
2. El president del consell ha de ser membre de l'ens local.
3. Actua com a secretari del consell qui ho sigui de la corporació, sens perjudici de les delegacions que pugui realitzar legalment.
4. Correspon al consell d'administració el govern i la direcció superior del servei. El consell ha d'actuar amb subjecció a les directrius del ple corporatiu i, en general, sota les orientacions dels òrgans locals de govern dins de les competències respectives.
5. Són funcions del consell les que li atribueixi l'acord de l'establiment de l'organització especial o el reglament del servei i, en general, les que de manera expressa no siguin atribuïdes a un altre òrgan.
6. Els actes del consell d'administració poden ser impugnats mitjançant el recurs ordinari davant l'òrgan corresponent de l'ens local, llevat que l'acord de creació disposi un altre règim.

Article 194

Gerent

1. El gerent és designat pel president de l'ens local a proposta del consell d'administració. La relació amb l'ens local es regula pel que disposa la legislació sobre el personal al servei dels ens locals.
2. Són funcions del gerent:
  - a) Executar i fer complir els acords del consell d'administració.
  - b) Gestionar, dirigir de manera immediata i inspeccionar el servei.
  - c) Les altres que li assignin les normes reguladores del servei i de l'organització especial o que li encarregui el consell d'administració.

Article 195

Règim contractual

La contractació d'obres i subministraments s'ha d'adaptar al que preveu la legislació de contractació aplicable als ens locals, tenint en compte les característiques derivades del reglament d'organització del servei i de l'acord de creació d'aquest.

Article 196

Personal

El personal adscrit a l'organització especial que gestiona el servei és el propi de l'ens local, sigui funcionari o laboral, el qual manté la relació de dependència amb la corporació.

Article 197

Béns

Els béns adscrits a l'organització especial no constitueixen patrimoni propi i els que adquireixen amb motiu de la gestió del servei s'incorporen al patrimoni general de l'ens local.

Article 198

Secció pressupostària i comptabilitat. Compte i fiscalització

1. L'organització especial del servei ha de comptar amb una secció pròpia en el pressupost de l'ens local i amb una comptabilitat especial.
2. El consell d'administració de l'organització ha de retre anualment una memòria i un compte de la gestió del servei, sens perjudici del que estableix la legislació d'hisendes locals.
3. La funció interventora, de control financer i d'eficàcia del servei s'ha d'exercir d'acord amb el que estableix així mateix la legislació aplicable d'hisendes locals.

Secció 3

Organismes autònoms locals

Article 199

Supòsits de creació

1. Els ens locals poden gestionar directament els serveis públics de la seva competència, mitjançant el corresponent organisme autònom, dotat de personalitat jurídica, el qual té plena capacitat per al compliment dels fins que en determinen la constitució.
2. L'ens local pot crear l'organisme autònom. També es pot constituir adquirint béns de particulars adscrits a una determinada finalitat per compra, donació o disposició fundacional, en aquest cas d'acord amb la voluntat del fundador.
3. En qualsevol d'aquests supòsits s'ha de seguir el procediment que regulen la legislació aplicable i aquesta secció.

Article 200

Estatuts

1. Els organismes autònoms locals es regeixen pels seus estatuts que aprovi el ple de la corporació, per les normes contingudes en el reglament del servei i per les de caràcter imperatiu de dret intern i comunitari.
2. Els estatuts s'han de referir, entre d'altres, als aspectes següents:
  - a) Els òrgans de govern i les atribucions.
  - b) Els recursos econòmics que s'assignin.
  - c) Els béns que s'adscriuin a l'organisme.
  - d) Les facultats de tutela per part de l'ens local titular del servei.
  - e) Les funcions sobre l'organització i l'administració del servei.
  - f) L'extinció de l'organisme i els efectes d'aquesta.

Article 201

Procediment de constitució i d'aprovació dels estatuts

1. La constitució de l'organisme autònom local i l'aprovació dels estatuts s'han d'ajustar al procediment següent:
  - a) Correspon al ple de la corporació l'aprovació inicial.
  - b) L'acord de constitució i els estatuts s'han de sotmetre a informació pública per un termini mínim de trenta dies per a l'examen i la presentació d'al·legacions i suggeriments.
  - c) El ple ha de resoldre les al·legacions formulades i, si s'escau, procedir a l'aprovació definitiva en el termini de tres mesos a comptar des de l'acord d'aprovació inicial.
  - d) El text dels estatuts s'ha de publicar íntegrament en el Butlletí Oficial de la província i inserir una referència d'aquesta publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.
  - e) L'organisme autònom s'ha d'inscriure en la secció complementària del registre d'ens locals que porta el Departament de Governació.
2. S'exceptua de la tramitació que estableix l'apartat 1 d'aquest article el cas en què l'organisme autònom tingui per objecte la gestió d'un servei públic econòmic de caràcter essencial i reservat per prestar-se en règim de monopoli, sempre que en el procediment establert a l'article 183 i concordants es prevegi la creació de l'organisme i s'inclouin els estatuts.
3. L'organisme de caràcter econòmic no pot tenir a la vegada com a objecte un servei públic i una activitat econòmica que no tingui la consideració de servei públic.

Article 202

Òrgans de govern

1. Els estatuts han d'establir els òrgans de govern de l'organisme, que ha de comptar, en tot cas, amb un president, una junta de govern i un gerent.
2. Correspon al ple de l'ens local la designació, el cessament o la substitució dels òrgans de govern. Els estatuts poden preveure la presència de representants socials a la junta de govern si la classe del servei o el nombre de treballadors ho fa aconsellable.
3. A manca de la regulació estatutària regeix, en tot el que sigui procedent, el que disposa la secció segona del capítol 2 d'aquest títol.

Article 203

Hisenda

La hisenda dels organismes autònoms es regeix pel que estableix la legislació aplicable sobre hisendes locals i, en aquest sentit, s'han de tenir en compte, entre d'altres, les regles següents:

- a) L'organisme ha d'elaborar anualment un pressupost adaptat a les normes sobre l'estructura pressupostària dels ens locals, el qual s'ha d'integrar al pressupost general de l'ens. A aquest fi,

el pressupost de l'organisme s'ha de trametre a l'ens local del qual depèn abans del 15 de setembre de cada any, acompanyat de la documentació que preveu la legislació sobre hisendes locals.

b) El pressupost de l'organisme no pot incloure augments de personal sense l'autorització de l'ens local.

c) Els beneficis que s'obtinguin amb les operacions comercials, industrials o anàlogues, si s'escau, s'integren en el pressupost de l'organisme.

d) El procediment del cobrament dels crèdits és de caràcter administratiu i la recaptació executiva l'han de realitzar els serveis recaptadors de l'ens local, d'acord amb les regles aplicables a aquest.

e) Les operacions de crèdit i de tresoreria les aprova l'ens local del qual depèn l'organisme dins dels límits legalment establerts. Els crèdits concertats pels esmentats organismes computen a la càrrega financera dels ens locals de què depenen, d'acord amb el que estableix la normativa d'hisendes locals.

f) L'organisme pot proposar que determinats crèdits es considerin ampliat automàticament en la mesura que es produeixin els ingressos correlatius.

g) Les funcions de fiscalització i control de la gestió econòmica, financera i pressupostària i les de comptabilitat, tresoreria i recaptació, les han de realitzar la intervenció i la tresoreria de l'ens local, d'acord amb les competències respectives, bé directament o per mitjà de delegacions.

Article 204

Patrimoni

1. Els organismes autònoms han de posseir un patrimoni especial afectat als fins específics per als quals es constitueixen. Els béns que l'ens local adscriu per al compliment dels seus fins conserven la qualificació jurídica originària.

2. L'organisme ha de formar un inventari dels béns i drets de la manera que estableix la normativa sobre patrimoni dels ens locals. L'esmentat inventari s'ha d'integrar a l'inventari general de l'ens local, mitjançant un annex.

3. Els béns immobles adquirits pels organismes autònoms amb càrrec als seus pressupostos s'han d'inscriure al Registre de la propietat a nom seu, amb referència també de la corporació local de la qual depenguin.

4. Els organismes autònoms no poden alienar els béns afectats de manera directa i permanent al compliment de les seves finalitats. L'alienació d'altres béns de caràcter patrimonial exigeix l'autorització prèvia de l'ens local i resta subjecta al procediment que estableix la Llei municipal i de règim local de Catalunya i les normes reglamentàries aplicables, tret de l'alienació dels béns adscrits pel mateix ens local per ser transformats, i la dels béns que adquireixi l'organisme per ser retornats al tràfic jurídic, per constituir-ne l'objecte de la seva activitat, sempre que s'hagi previst als estatuts.

5. Els beneficis que s'obtinguin de la prestació del servei, una vegada cobertes les despeses, s'han de destinar de la manera i per a les finalitats que determini la junta de govern del mateix organisme, d'acord amb els estatuts.

Article 205

Règim contractual

1. La contractació d'obres, de serveis necessaris per al funcionament de l'organisme autònom i de subministraments s'ha de subjectar al que preveu la legislació de contractació administrativa que regeix per a l'ens local, sens perjudici del que estableix l'article 210 d'aquest Reglament per als organismes autònoms de caràcter econòmic. No obstant això, els estatuts poden determinar les característiques pròpies de contractació que, respecte al règim general, es derivin de l'organització administrativa peculiar de l'organisme.

2. Els actes adoptats per l'òrgan que adjudiqui el contracte poden ser objecte de recurs per motiu d'infracció del Dret comunitari europeu en matèria de contractes públics o de les normes nacionals de transposició d'aquell, perquè es compleixin els criteris d'eficàcia i rapidesa, d'acord amb el que estableix la Directiva de la CEE de 21 de desembre de 1989.

3. La mesa de contractació l'integren el president de la Junta de govern, el gerent i el secretari de la corporació.

Article 206

Personal

Els funcionaris de l'ens local que presten serveis en els organismes autònoms que en depenen mantenen la situació de servei actiu en aquell, llevat que s'integrin a la funció pública pròpia dels organismes. En qualsevol cas, l'organisme autònom ha d'assumir totes les obligacions de l'ens local del qual depengui, respecte de l'esmentat personal.

Article 207

Recursos

Contra els actes administratius dictats pels organismes autònoms es pot interposar recurs ordinari davant l'òrgan corresponent de l'ens local, llevat que els estatuts prevegin altrament.

Article 208

Extinció

L'organisme autònom local s'extingeix:

- a) Per acord del ple de la corporació, quan es consideri convenient gestionar el servei per una altra modalitat diferent, entre les previstes legalment.
- b) Per la finalització del termini assenyalat en l'acord de constitució.
- c) Per la consecució del fi o la impossibilitat del compliment d'aquest en el cas d'organisme autònom fundacional, amb l'acord previ de l'òrgan de govern superior.

Article 209

Efectes de l'extinció

1. L'extinció de l'organisme autònom comporta que els béns, els drets i les obligacions s'incorporen al patrimoni de l'ens local, el qual el succeeix universalment.
2. Els béns que formen part de l'actiu, atesa la seva naturalesa, s'han d'incorporar al domini públic o als béns patrimonials de l'ens local.
3. Els béns procedents d'una donació o fundació han de rebre la destinació que hagin previst els donants o fundadors.

Article 210

Especialitats dels organismes autònoms de caràcter econòmic

1. L'activitat i la forma de contractació dels organismes autònoms que presten serveis de caràcter econòmic resta sotmesa a les normes de dret mercantil, civil o laboral, sens perjudici de les matèries que exceptuïn els estatuts i la normativa de contractació pública. Les relacions de tutela amb la corporació local de la qual depenen, com també els actes que impliquin l'exercici de potestats administratives, tenen, en tot cas, caràcter administratiu.
2. Aquests tipus d'organismes autònoms han d'elaborar anualment un programa d'actuació, inversions i finançament que respongui als objectius plurianuals que en justifiquen l'existència, el qual ha de contenir:

- a) El detall de les inversions a executar durant l'exercici.
  - b) L'especificació de les aportacions de les administracions públiques i altres fonts de finançament de les inversions. Les aportacions han de respectar les regles de la lliure concurrència que contenen l'ordenament nacional i el Dret comunitari europeu, en especial, pel que fa a les ajudes públiques.
  - c) Els objectius a aconseguir durant l'exercici, entre els quals hi han de figurar els ingressos que s'espera generar per mitjà de vendes, si s'escau.
  - d) Una memòria corresponent a l'avaluació econòmica de les inversions a escometre durant l'exercici.
3. El programa d'actuació s'ha de trametre al president de la corporació abans de l'1 de juny de cada any. El programa l'aprova simultàniament amb el pressupost general el ple de l'ens local, d'acord amb la normativa reguladora de les hisendes locals, i s'ha d'incloure com a annex del mateix pressupost.

Secció 4

Societat mercantil amb capital íntegrament públic

Article 211

Règim

1. Els serveis locals de caràcter econòmic es poden gestionar directament per mitjà d'una societat mercantil.
2. En aquest cas, el servei s'exerceix en règim d'empresa privada i el capital social pertany íntegrament a l'ens local.
3. La societat ha d'adoptar la forma de responsabilitat limitada o de societat anònima i actua amb subjecció a les normes de dret mercantil, sens perjudici de les matèries exceptuades per l'acord de creació, les referents a les funcions de direcció i vigilància que exerceixi l'ens local sobre ella i les de contractació i d'altres de caràcter administratiu a què es refereixen els articles 217 i 225 d'aquest Reglament.

Article 212

Formes de creació i procediment

1. Aquestes societats es poden instituir:
  - a) Per fundació simultània per l'ens local.
  - b) Per l'adquisició per part de l'ens de totes les accions o les participacions d'una altra societat.
  - c) Per l'adquisició de totes les accions o participacions de titularitat privada d'una societat mercantil amb capital parcialment públic del qual és titular l'ens local.
2. El règim específic d'aquestes societats és aplicable a partir de la constitució i la inscripció de la societat i, si s'escau, l'adquisició de les accions.
3. Quan la societat de capital íntegrament públic provingui de la transformació d'una societat anònima o de responsabilitat limitada, inicialment privades, no es pot modificar l'objecte social. En aquest cas, haurà de justificar-se degudament en l'expedient l'adquisició de les accions si la societat que les transmet no presenta sanejat l'estat financer.
4. El capital social ha d'estar totalment desemborsat des del moment de la constitució de la societat i no es pot transferir, sens perjudici del que estableix l'article 283.1.d) d'aquest Reglament.
5. L'acte previ de la constitució de la societat i l'aprovació dels estatuts per l'ens local s'han de tramitar d'acord amb el procediment que regula l'article 201 d'aquest Reglament.
6. La societat legalment constituïda s'ha d'inscriure en la secció complementària del Registre d'ens locals que porta el Departament de Governació.

Article 213

Accions sense dret a vot

1. La societat pot emetre accions sense dret a vot, d'acord amb el que estableix la legislació societària aplicable.
2. Els titulars d'aquest tipus d'accions resten exclosos del dret de participar en la designació dels vocals del consell d'administració i de la gestió i presa de decisions de la societat.
3. La societat pot emetre accions sense dret a vot per un import nominal no superior a la meitat del capital social i ha de garantir als titulars de les accions el dret a percebre un dividend mínim anual, d'acord amb el que estableix la legislació de societats, i establir les garanties que els confereix la normativa mercantil, en especial, enfront a la reducció del capital social per pèrdues i el dret a percebre el reemborsament del valor desemborsat, amb caràcter preferent, en cas de dissolució.

Article 214

Béns

1. Els béns de domini públic adscrits pels ens locals a aquest tipus de societats per al compliment dels seus fins conserven la qualificació jurídica originària i l'adscripció no implica transmissió del domini ni desafectació.
2. Els béns patrimonials aportats s'incorporen directament al patrimoni de la societat. L'aportació en espècie ha de ser objecte de valoració, de conformitat amb la legislació mercantil aplicable al tipus de societat de què es tracti.
3. Es poden constituir drets reals d'aprofitament sobre els béns de domini públic a favor de la societat.
4. Els béns patrimonials que adquireixi posteriorment la societat s'integren al seu patrimoni.
5. Abans que el ple de la corporació aprovi l'aportació dels béns patrimonials, s'ha de demanar, quan calgui, l'informe previ al Departament de Governació i, en tot cas, se li ha de donar compte, als efectes que estableix la normativa del patrimoni dels ens locals.

Article 215

Inventari i registre

1. Els béns de domini públic adscrits a les societats han de constar amb aquesta circumstància a l'inventari de béns de la corporació i se n'ha d'estendre una nota informativa al Registre de la propietat.
2. S'ha de formar un inventari dels béns i dels drets de la societat, el qual s'integra a l'inventari general consolidat de l'ens local de qui depèn mitjançant un annex.

Article 216

Comptabilització de béns i drets

El valor dels béns de domini públic adscrits a la societat no ha d'aparèixer reflectit a la comptabilitat d'aquesta. En el supòsit que la societat sigui titular d'un dret d'aprofitament sobre aquells béns, el valor estimat s'ha de comptabilitzar a l'actiu de la societat, com també el dels béns patrimonials dels quals sigui titular.

Article 217

Normes reguladores de caràcter administratiu

1. Es regeixen per les normes de dret administratiu l'acte previ de la constitució de la societat, els de la coordinació d'aquesta amb l'ens local, el de la supressió del servei públic corresponent, com també, els supòsits a què es refereix l'article 225.2 d'aquest Reglament.
2. Tenen igual caràcter els actes d'aplicació de les normes reglamentàries del servei, ja siguin d'àmbit estatal, de Catalunya, o del mateix ens local, d'acord amb les competències respectives, i els derivats de la potestat expropiatòria i d'altres potestats de dret públic que exerceixi l'ens local que afectin a la societat.
3. Els altres actes de la societat resten subjectes al dret privat.

Article 218

Caràcter de les relacions amb tercers

1. Els contractes i les relacions amb tercers per part de les societats tenen caràcter mercantil, sens perjudici del que estableix l'article 225.2 d'aquest Reglament respecte a l'adquisició de béns i la contractació d'obres.
2. Són aplicables a l'activitat d'aquestes societats les normes generals de la responsabilitat patrimonial derivada del funcionament dels serveis públics.

Article 219

Òrgans de la societat

1. La direcció i l'administració de la societat les exerceixen els òrgans següents:
  - a) La junta general, assumida pel ple de l'ens local.
  - b) El consell d'administració.
  - c) La gerència.
2. Sens perjudici del que disposa la legislació mercantil sobre la matèria, la societat ha de tenir un secretari, que pot ser el de la corporació, i al qual, entre les seves funcions, correspon estendre les actes dels òrgans col·legiats.

Article 220

Atribucions i funcionament dels òrgans de la societat

1. Els estatuts de la societat han de determinar les atribucions, la manera de designació i el règim de funcionament dels seus òrgans.
2. El ple de la corporació, quan actuï com a junta general de la societat, es regeix, quant a la manera de realització de les reunions i l'adopció d'acords, per la legislació de règim local, i respecte de les altres qüestions compreses dins de l'objecte social, per la legislació mercantil i pels estatuts de la societat.
3. Els estatuts poden preveure que la junta general tingui una composició inferior a la del ple de la corporació, i en aquest cas han de determinar el nombre de membres i la ponderació del vot en funció dels grups polítics que la integren.

Article 221

Designació dels administradors

1. La junta general nomena els membres del consell d'administració en els termes que estableixen els estatuts, a favor de persones professionalment qualificades.
2. Els estatuts poden preveure la designació d'un o de diversos administradors en representació dels usuaris.
3. La durada del càrrec s'ha de fixar als estatuts, d'acord amb el règim societari que sigui

procedent.

Article 222

Gerència i personal

1. La gerència és designada per la junta general.
2. En el supòsit que sigui ocupada per persona física, el lloc que ocupi el gerent i els de la resta de personal de la societat tenen caràcter laboral, els quals no adquireixen en cap cas la condició de funcionari. Per a la selecció d'aquest personal regeixen els principis d'igualtat, publicitat, capacitat i mèrit.

Article 223

Ajudes econòmiques i control financer

1. Els ens locals no poden concedir a les societats ajudes que comportin avantatges econòmics gratuïts, a càrrec dels seus fons, que falsegin o amenacin falsejar la lliure concurrència.
2. La funció interventora i les de control financer i d'eficàcia de la societat es realitzen d'acord amb el que preveu la legislació reguladora de les hisendes locals i les normes mercantils aplicables.

Article 224

Coordinació pressupostària i financera i comptabilitat

1. Aquest tipus de societats estan subjectes a la programació, a la coordinació pressupostària i financera i a la tresoreria de l'ens local, per mitjà dels plans i els programes comuns que aprova el ple de la corporació.
2. Els estats de previsió de les despeses i els ingressos de la societat s'han d'integrar en el pressupost general de l'ens local.
3. La societat està sotmesa al règim de comptabilitat pública, sens perjudici que s'adapti a la legislació mercantil aplicable i al pla general de comptabilitat vigent per a les empreses espanyoles.

Article 225

Programa d'actuació i règim de contractació

1. La societat ha d'elaborar anualment un programa d'actuació, inversions i finançament, en els termes que estableix l'article 210.2 i 3 d'aquest Reglament.
2. L'adquisició de béns immobles i la contractació d'obres s'han de sotmetre a un procediment que s'adapti als principis de publicitat i de concurrència de la contractació.
3. Els béns aportats pel propi ens local per ser transformats per la societat i els adquirits per aquesta per ser retornats al tràfic jurídic poden ser alienats directament, si així ho requereix l'objecte social i ho han previst els estatuts.

Article 226

Dissolució de la societat

1. La societat es dissol per les causes que estableix la legislació societària mercantil aplicable i

per la supressió del servei per l'ens local titular.

2. Quan les pèrdues ultrapassin la meitat del capital social s'ha de convocar la junta general, en el termini de dos mesos des de que el consell d'administració tingui coneixement d'aquesta situació, perquè adopti les mesures procedents.

3. En cas de dissolució de la societat, l'ens local ha de resoldre sobre la continuïtat i, si s'escau, la forma de gestió del servei.

Article 227

Societats mercantils amb capital íntegrament públic que pertany a diverses corporacions locals

1. En el cas que es constitueixi una societat amb capital íntegrament públic aportat per diverses corporacions locals, cadascuna d'elles ha de complir el tràmit escaient per a la constitució i la dissolució, si s'escau, que preveu aquest Reglament. En el supòsit de dissolució, ha de resoldre, a més, sobre la continuïtat i la manera de prestar el servei.

2. La distribució de la representació respectiva en els òrgans de govern i d'administració de la societat s'ha de fer d'acord amb el que prevegin els estatuts.

Capítol 3

Gestió indirecta

Secció 1

Disposicions generals

Article 228

Objecte

Poden ser gestionats de manera indirecta, per qualsevol de les modalitats previstes a l'article 188.3 d'aquest Reglament, els serveis de la competència de l'ens local que tinguin un contingut econòmic que els faci susceptibles d'explotació pels empresaris.

Article 229

Potestat sobre el servei

L'ens local manté sobre els serveis la gestió dels quals es contracta, la titularitat i les potestats de direcció i de control que es deriven de la mateixa ordenació legal del servei i d'aquest Reglament, per preservar-ne el seu bon funcionament.

Article 230

Actuacions administratives prèvies

La contractació de la gestió de serveis públics ha d'anar documentada amb les actuacions següents:

- a) El projecte d'obres, quan sigui necessari.
- b) El plec de clàusules d'explotació.
- c) L'expedient de contractació administrativa i, si s'escau, l'aprovació de la despesa

corresponent.

Article 231

Projecte d'obres

El projecte d'obres necessàries, si s'escau, l'ha de redactar el mateix ens local, els empresaris que optin a l'adjudicació del servei, o mitjançant la convocatòria de concurs de projectes, segons determini l'òrgan competent de la contractació.

Article 232

Plec de clàusules d'explotació

1. En la contractació de la gestió dels serveis locals, s'han de fer constar, en el que s'escaigui, les clàusules següents:

- a) El servei la gestió del qual es contracta i les característiques.
  - b) Les obres i les instal·lacions, si s'escau, que el contractista ha de realitzar subjectes a reversió, i les garanties necessàries perquè en finalitzar el contracte, les instal·lacions, els béns i el material integrat en el servei reverteixin al patrimoni de l'ens local en condicions normals d'ús.
  - c) Els béns i les instal·lacions de l'ens, si s'escau, l'explotació dels quals s'entrega al contractista.
  - d) El termini del contracte, segons les característiques del servei i les inversions que s'hagin de realitzar. Aquest termini no pot ser superior a cinquanta anys, incloses les pròrrogues que, si s'escau, puguin concedir-se.
  - e) Les tarifes que, si s'escau, s'han de percebre dels usuaris i el procediment per a la revisió, quan calgui.
  - f) La classe, la quantia, els terminis i les formes d'entrega de la subvenció al contractista, quan s'atorgui.
  - g) El cànon o la participació que ha de satisfer, quan calgui, el contractista a l'ens local.
  - h) L'obligació del contractista de mantenir en bon estat les obres i les instal·lacions.
  - i) La fiança provisional i definitiva que ha de prestar l'empresari.
  - j) Les relacions amb els usuaris.
  - k) Els supòsits d'incompliment i establiment de les sancions corresponents.
  - l) Els supòsits d'extinció del contracte.
  - m) La menció del reglament regulador del servei.
2. El plec de clàusules d'explotació s'ha de sotmetre a informació pública en un termini no inferior a vint dies.

Article 233

Nul·litat de clàusules

Són nul·les les clàusules següents:

- a) Les que confereixen al gestor un dret de preferència per prestar el servei després de l'extinció del contracte.
- b) Les que estableixen la no revisió de les tarifes durant la vigència del contracte, en el cas de retribució del gestor mitjançant les que ha de percebre dels usuaris.
- c) Aquelles per les quals l'ens local renuncia a fiscalitzar el servei o, si s'escau, a imposar-hi modificacions, a declarar la resolució del contracte o a no fer ús de les potestats del rescabament, quan sigui procedent, la intervenció de la concessió.
- d) Les que disposin la no reversió a l'ens local de les instal·lacions i els béns que hagin estat amortitzats durant la vigència del contracte, quan estiguin afectats al servei i siguin necessaris per al funcionament.

Article 234

Expedient de contractació

1. Els contractes de gestió indirecta de serveis públics locals s'han d'adjudicar d'acord amb el procediment i les normes establertes per la legislació de contractació aplicable als ens locals, per la normativa de règim local i per aquest Reglament.
2. En especial, s'han de tenir en compte, entre d'altres, les regles següents:
  - a) La publicitat i lliure concurrència de la contractació, referent tant a l'anunci indicatiu del volum total de contractes que es prevegi adjudicar durant els dotze mesos següents, com al del contracte concret i al resultat.
  - b) La no discriminació dels empresaris per raó de la nacionalitat, inclòs el que afecta a les especificacions tècniques.
  - c) El procediment per a la selecció dels contractistes mitjançant el sistema obert, el restringit o el negociat, i els supòsits que pot aplicar-se aquest procediment.
  - d) Les regles de la justificació de la capacitat tècnica dels contractistes.
  - e) Els criteris d'adjudicació dels contractes per oferir el preu més baix o constituir l'oferta més avantatjosa, supòsit aquest en el qual s'han de valorar diferents aspectes en funció del contracte, com la qualitat, la perfecció tècnica, les característiques estètiques i funcionals, l'assistència i el servei tècnic, la data o el termini d'entrega.
3. El contracte de gestió de serveis s'adjudica ordinàriament, pel procediment obert o restringit, mitjançant concurs, d'acord amb la normativa reguladora de la contractació administrativa. En el supòsit de la concessió, s'han de tenir en compte les especialitats que conté l'article 246 d'aquest Reglament.
4. L'adjudicació negociada solament és procedent en els supòsits que preveu i autoritza l'esmentada legislació de contractes aplicable als ens locals.
5. L'adjudicació del contracte s'ha de publicar d'acord amb el que estableix la normativa de règim local i de contractació.

Article 235

Obligacions del contractista

Sens perjudici de les obligacions específiques que s'estipulin en el contracte, són obligacions del contractista:

- a) Prestar el servei amb la continuïtat i la regularitat que hagi acordat l'ens local contractant sense altres interrupcions que les que es produïrien si la gestió es prestés de forma directa. En cas d'extinció normal del contracte, el contractista ha de prestar el servei fins que un altre es faci càrrec de la gestió.
- b) Admetre qualsevol persona que compleixi els requisits establerts reglamentàriament en la utilització del servei.
- c) Respondre dels danys que es deriven del funcionament del servei, llevat que s'hagin produït per actes realitzats en compliment d'una clàusula imposada per la corporació amb caràcter inel·ludible.
- d) No alienar béns que hagin de revertir a l'ens local, si s'escau, ni gravar-los, llevat d'autorització expressa d'aquell.
- e) Informar l'administració del funcionament del servei, i quan calgui, de l'execució de les obres i instal·lacions al seu compte, com també dels comptes d'explotació i de la situació patrimonial en relació amb la gestió del servei.
- f) Prestar el servei per sí mateix, sens perjudici del que estableix l'article 242 d'aquest Reglament.
- g) Les altres obligacions derivades de l'exercici de les potestats que corresponen a l'administració.

Article 236

Drets de l'empresari

L'empresari té els drets derivats del contracte específic que se subscriu segons la forma de gestió de què es tracti i, en especial, el de percebre les prestacions econòmiques previstes i el de la revisió, si s'escau, en els termes que estableixi el mateix contracte.

Article 237

Obligacions de l'administració

L'administració contreu les obligacions que es deriven del contracte i, en general, les següents:

- a) Satisfereix al contractista les prestacions econòmiques en la quantia i els terminis convinguts, i la seva revisió, si s'escau.
- b) Indemnitzar a l'empresari en cas d'assumir directament l'administració la gestió del servei o de la supressió d'aquest.
- c) Posar a disposició del contractista els béns i les instal·lacions que s'hagin convingut.
- d) Atorgar al contractista la protecció adequada per a la prestació del servei.
- e) Respondre davant tercers, amb caràcter subsidiari, dels danys derivats del funcionament del servei, en cas d'insolvència del contractista.

Article 238

Potestats de l'administració

Correspon als ens locals la potestat de direcció i control del servei públic, en virtut de la qual el poden modificar i suprimir i, en la concessió, també exercir les facultats que estableix l'article 248 d'aquest Reglament.

Article 239

Incompliment per part de l'administració

1. L'incompliment del contracte per l'administració té els efectes que determinen aquest Reglament, l'ordenament jurídic i les estipulacions contractuals.
2. Amb caràcter general, l'administració ha d'indemnitzar els perjudicis que es deriven de l'incompliment del contracte, els quals s'han de fixar d'acord amb el que s'hagi convingut i, si no hi ha acord, pel que estableix la Llei d'expropiació forçosa.

Article 240

Incidències

Amb caràcter general, llevat del procediment establert per als casos específicament regulats, les incidències sorgides entre l'ens local i el contractista que gestiona el servei derivades de la diferent interpretació o de la necessitat de modificar les condicions contractuals, es tramiten mitjançant un expedient contradictori que comprèn les actuacions següents:

- a) La proposta de la unitat administrativa de l'ens local de la qual en depèn el servei.
- b) L'audiència al gestor i l'informe del tècnic, en el termini de deu dies.
- c) L'informe jurídic i successiu de la intervenció de fons en el termini de deu dies.
- d) La resolució de l'òrgan competent per a la contractació, en el termini de vint dies. El procediment s'ha de resoldre en el termini de dos mesos a comptar de l'inici, i la manca de resolució dins d'aquest termini produeix efectes desestimatoris de la pretensió.

Article 241

Extinció del contracte

Són causes d'extinció del contracte de gestió de serveis locals:

- a) El compliment del termini establert en el contracte.
- b) La resolució d'aquest per incompliment de les obligacions essencials de l'empresari o de l'administració.
- c) El rescat del servei per l'administració.
- d) La supressió del servei per raons d'interès públic.
- e) La declaració de fallida, mort o incapacitat de l'empresari individual. No obstant això, en el cas de mort o incapacitat d'aquest, pot continuar el contracte, d'acord amb el que disposa la legislació administrativa, sempre que es compleixin les garanties tècniques i econòmiques necessàries.
- f) La declaració de fallida o l'extinció de la persona jurídica gestora.
- g) La suspensió de pagaments quan impossibiliti la prestació del servei. En altre cas, l'ens local de manera potestativa, pot continuar el contracte si el contractista presta les garanties suficients, al seu criteri, per a l'execució d'aquell.
- h) El mutu acord entre l'administració i l'empresari.
- i) Les actuacions de l'empresari que impedeixen o menyscabin les potestats de direcció i de control del servei públic que corresponguin a l'ens local.
- j) No prestar el gestor directament el servei, llevat dels supòsits de l'article 242 d'aquest Reglament, i si es tracta d'una societat mercantil, quan la transmissió de les accions o participacions sigui rellevant i determini l'alteració de la direcció o del control de la societat o la modificació substancial de les condicions de l'atorgament del contracte.
- k) Les altres causes específiques que estableix aquest Reglament per a cada contracte i les que s'estableixin en el mateix contracte i en el plec de clàusules d'explotació.

Article 242

Subcontractació

1. Llevat que el contracte disposi una altra cosa o que de la naturalesa i les condicions d'aquest se'n dedueixi que la gestió l'ha de realitzar de manera total i directa el mateix empresari i s'hagi previst en la convocatòria del procediment d'adjudicació, aquell pot concertar amb tercers l'execució de prestacions accessòries, els quals resten obligats respecte de l'empresari principal, únic responsable de la gestió del servei de l'ens local.
2. Els subcontractes que se subscriuguin, els ha d'autoritzar l'ens local titular del servei.

Secció 2

La concessió

Article 243

Objecte

1. La concessió dels serveis locals comporta que el concessionari assumeix la gestió i l'explotació del servei, sota el seu propi risc, i que aporta els mitjans personals, materials i tècnics necessaris. La concessió també pot comprendre la realització de les obres necessàries per establir el servei.
2. Correspon exclusivament a l'ens local l'atorgament de la concessió de serveis de la seva competència en el propi territori.

Article 244

Ordenació jurídica

1. En l'ordenació jurídica de la concessió és principi bàsic que el servei concedit continua tenint, en tot moment, la qualificació de servei públic de la corporació local a la competència de la qual està atribuït.
2. En el règim de la concessió s'ha de diferenciar:
  - a) El servei objecte d'aquesta, les característiques del qual són lliurement modificables per l'ens concedent per motius d'interès públic.
  - b) La retribució econòmica del concessionari, l'equilibri de la qual, segons les bases que hagin servit per a l'atorgament de la concessió, ha de mantenir-se, en tot cas, en funció de l'amortització necessària, durant el termini d'aquella, del cost de l'establiment del servei que hagués satisfet, com també de les despeses d'explotació i del benefici industrial normal.
3. Els actes dels concessionaris realitzats en l'exercici de les funcions atorgades són susceptibles de recurs ordinari davant l'òrgan que correspongui de la corporació concedent.

Article 245

Sol·licitud de la concessió

1. Quan un particular sol·liciti a iniciativa pròpia la concessió d'un servei local, ha de presentar una memòria sobre el servei que es tracti de gestionar, en la qual s'ha de justificar la conveniència de prestar-lo en règim de concessió.
2. L'ens local ha d'examinar la petició i, atesa la necessitat o no de l'establiment del servei i la conveniència per als interessos generals de la gestió per concessió, l'admetrà a tràmit o la rebutjarà.
3. Si es sol·licita una compensació econòmica, la corporació ha d'expressar, en el supòsit de l'admissió, si l'accepta o la rebutja, en principi. En cas afirmatiu, s'ha de determinar la partida pressupostària a càrrec de la qual s'ha d'imputar.

Article 246

Licitació i adjudicació

1. Un cop aprovats per l'ens local, si s'escau, el projecte d'obres i el plec de clàusules d'explotació que hagi de servir de base a la concessió del servei d'acord amb l'article 232, i complerts els tràmits a què es refereix la secció primera d'aquest capítol, s'ha de convocar la licitació pública per a l'adjudicació.
2. El procediment de la licitació s'ha d'ajustar a les normes generals de la contractació administrativa, i correspon a l'ens local establir els criteris d'acord amb els quals s'ha d'adjudicar el concurs. Entre aquests criteris hi han de constar els que comporten millors avantatges per als usuaris i entre ells, les rebaixes de les tarifes, sens perjudici de la possibilitat d'altres millores, com la rebaixa de la subvenció, si s'escau, avantatge per a l'administració en forma de cànon o participació en els beneficis, l'anticipació del termini de reversió o les que estableix l'article 234.2.e) d'aquest Reglament.
3. En els supòsits en què la competència correspon al ple de la corporació local, l'acord s'adopta, quan calgui, amb el quòrum que estableix l'article 112.3 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Article 247

Garanties i formalització de la concessió

1. Les garanties s'han de constituir en la forma, els terminis i els efectes establerts en la normativa de contractació administrativa i amb la quantia que es fixi al plec de clàusules administratives, d'acord amb les regles generals d'aquella normativa.

2. En el supòsit que l'objecte de la concessió inclogui l'execució d'obres revertibles a l'ens local, la garantia definitiva referent a aquestes pot tornar-se al concessionari quan acreditati haver-les realitzat per un valor equivalent a la tercera part.
3. Constituïda la garantia definitiva i, si s'escau, pagat o consignat el valor del projecte, s'ha de formalitzar la concessió, d'acord amb el que estableix la normativa sobre contractació aplicable.

Article 248

Potestats de l'ens concedent

L'ens concedent té les potestats següents:

- a) Ordenar discrecionalment les modificacions que l'interès públic exigeix, de la mateixa manera que quan es gestiona directament el servei i, entre d'altres, la variació de la qualitat, la quantitat, el temps o el lloc de les prestacions en què consisteix el servei, i l'alteració de la retribució del concessionari, sens perjudici del règim específic en aquest supòsit, en especial quan la modificació de les tarifes depèn de l'autorització d'una altra administració.
- b) Fiscalitzar la gestió del concessionari. A aquest efecte, l'ens local pot inspeccionar el servei, les obres, les instal·lacions i els locals, i la documentació relacionada amb l'objecte de la concessió, i dictar les ordres per mantenir o restablir la prestació corresponent.
- c) Assumir temporalment la gestió directa del servei en els casos en què no el presti o no el pugui prestar el concessionari per circumstàncies que li siguin o no imputables.
- d) Imposar al concessionari les sancions pertinents per raó de les infraccions que hagi comès en la prestació del servei.
- e) Rescatar la concessió.
- f) Suprimir el servei.
- g) Extingir el contracte per qualsevol de les causes previstes a l'ordenament.

Article 249

Deures de l'ens concedent

L'ens local titular del servei objecte de la concessió ha de:

- a) Atorgar al concessionari la protecció adequada per tal que pugui prestar-lo degudament.
- b) Mantenir l'equilibri financer de la concessió. A aquest efecte, ha de compensar econòmicament el concessionari, per raó de les modificacions que li ordeni introduir al servei que incrementin les despeses o disminueixin la retribució, i ha de revisar les tarifes i subvencions quan, encara que no hagi modificacions del servei, circumstàncies anormals i imprevisibles sobrevingudes determinin, en qualsevol sentit, la ruptura de l'equilibri econòmic.
- c) Indemnitzar el concessionari pels danys i perjudicis que li ocasioni l'assumpció directa de la gestió del servei quan es produeix per motius d'interès públic que determinen el rescat de la concessió, independentment de la culpa de l'empresari, o en cas de supressió del servei.

Article 250

Drets i obligacions del concessionari

1. La concessió ha d'atorgar al concessionari les facultats necessàries per prestar el servei.
2. Són drets del concessionari:
  - a) Rebre la retribució econòmica que correspongui per la prestació del servei.
  - b) Obtenir una compensació econòmica per tal que es mantingui l'equilibri econòmic de la concessió, en els casos en què es produeixi qualsevol de les circumstàncies a què fan referència els apartats b) i c) de l'article anterior.
  - c) Utilitzar els béns de domini públic necessaris per al servei.
  - d) Demanar a l'ens local que exerciti les potestats d'expropiació forçosa, imposició de servituds i desnonament administratiu per a l'adquisició del domini, drets reals o l'ús dels béns necessaris per al funcionament del servei, sens perjudici de les facultats que la legislació li atorga com a

beneficiari de l'expropiació.

3. L'administració pot atorgar-li la possibilitat d'aplicar el procediment de constrenyiment per a la percepció de les tarifes.
4. Si l'ens concedent és un municipi, pot atorgar al concessionari el reconeixement de veïnatge a la seva persona, als dependents i als operaris.
5. Són obligacions del concessionari les que estipuli el contracte, sens perjudici de les generals que estableix l'article 235 d'aquest Reglament.

Article 251

Retribució del concessionari

1. El concessionari percep com a retribució les tarifes autoritzades reglamentàriament.
2. Si com a forma de retribució, total o parcial, s'ha acordat l'atorgament d'una subvenció, aquesta no pot revestir la forma de garantia de rendiment mínim ni qualsevol altra modalitat susceptible d'estimular l'augment de les despeses d'explotació i, en general, una gestió econòmica deficient per al concessionari i el trasllat de les resultes d'aquella a l'ens concedent.
3. En tot cas, la retribució prevista per al concessionari s'ha de calcular de manera que permeti, mitjançant una bona i ordenada administració, amortitzar durant el termini de la concessió el cost de l'establiment del servei, cobrir les despeses d'explotació i obtenir un marge normal del benefici industrial, sens perjudici del fons de reversió establert.
4. La retribució s'ha de revisar, quan sigui procedent, en els supòsits a què es refereix l'article 249 d'aquest Reglament.

Article 252

Via de constrenyiment

1. Si la corporació atorga al concessionari la utilització de la via de constrenyiment per percebre les prestacions econòmiques dels usuaris derivades de la concessió, ha de concretar el concepte o conceptes als quals és aplicable l'execució.
2. Quan el concessionari exercita la via de constrenyiment, ha de notificar a l'interventor de la corporació el descobert de forma fefaent, el qual, després de comprovar-ho, ha d'expedir la certificació corresponent. Si els deutes són únicament i exclusiva per conceptes als quals es refereix el constrenyiment i s'ha exhaurit el termini de recaptació voluntària, el tresorer de l'ens local ha de dictar el proveïment de constrenyiment.
3. Decretat el constrenyiment, el proveïment s'ha d'entregar a l'agència executiva de la corporació per al desenvolupament de les ulteriors fases del procediment.

Article 253

Règim sancionador

El règim sancionador per al contractista incomplidor és el següent:

- a) Les faltes lleus són sancionades amb multa, en la forma i la quantia que prevegi el plec de clàusules.
- b) A les faltes greus correspon la imposició de sancions econòmiques o, en el cas de perturbació del servei que posi en perill la gestió adequada o lesioni els interessos dels usuaris, la intervenció de la concessió, sempre que l'administració no decideixi, quan sigui procedent legalment, la resolució del contracte.
- c) Les faltes molt greus són sancionades amb la resolució del contracte.

Article 254

Intervenció del servei

1. Si de l'incompliment del contracte per part de l'empresari se'n deriva una pertorbació del servei o es produeix una lesió als interessos dels usuaris i l'administració no decideix la resolució del contracte, aquesta pot acordar intervenir el servei fins que aquelles causes desapareguin.
2. La intervenció del servei té caràcter sancionador quan suposi una reacció de l'ens concedent enfront d'un incompliment contractual greu imputable al concessionari.
3. Quan el servei sigui pertorbat per causes fortuïtes o de força major que el concessionari no pugui superar pels seus propis mitjans, l'actuació substitutòria de l'ens local no tindrà caràcter sancionador.
4. En virtut de la intervenció substitutòria, l'ens concedent s'encarrega directament, de manera temporal, del funcionament del servei.

Article 255

Procediment de la intervenció

1. La circumstància o el fet que determina la intervenció del servei han de ser acreditats en un informe tècnic que adverteixi de la situació de la pertorbació o de la lesió que posa en perill la bona prestació del servei.
2. Aquest informe, juntament amb la resolució del president de la corporació d'iniciació de l'expedient, s'ha de traslladar al concessionari perquè, en el termini de quinze dies, al·legui el que consideri convenient als seus interessos.
3. Si el ple de la corporació atengués les circumstàncies tècniques i jurídiques que poden determinar la intervenció, com a conseqüència de l'incompliment del concessionari, li ha d'advertir que, en el cas que no corregeixi la situació irregular en el termini de temps adequat i suficient que per a això es fixi, portarà a terme la intervenció.

Article 256

Abast de la intervenció del servei

La intervenció del servei per l'ens pot tenir un abast parcial o total respecte de les obligacions incomplertes pel concessionari.

Article 257

Infraccions que determinen la intervenció

1. Les infraccions greus que impliquen la intervenció del servei per l'ens són les fixades, a aquest efecte, al plec de clàusules de la concessió.
2. Amb caràcter general i a l'esmentat efecte, es consideren faltes greus:
  - a) Les infraccions en la prestació del servei que el pertorbin o l'alertin greument en el volum o la qualitat sense arribar a la paralització.
  - b) La desobediència per part del concessionari de les disposicions de la corporació sobre la conservació de les instal·lacions quan posi en perill la prestació del servei o la seguretat dels usuaris.
  - c) La resistència del concessionari a realitzar reformes preceptives ordenades per la corporació.
  - d) Les que causin lesions a la seguretat, la salubritat i els interessos legítims dels usuaris.

Article 258

Efectes de la intervenció

1. Durant el temps que estigui intervingut el servei, l'ens local percep els drets establerts dels usuaris i utilitza el mateix personal i material adscrit, sense alterar les condicions de prestació d'acord amb l'ordenació jurídica del servei.
2. Amb aquest fi, l'ens local ha de designar un interventor tècnic que substitueixi totalment o parcial els elements directius de l'empresa concessionària.
3. L'explotació temporal s'efectua per compte i risc del concessionari, al qual s'ha de lliurar, en finalitzar la intervenció, el saldo actiu que resulti després d'haver-se satisfet totes les despeses, incloses les retribucions i els emoluments de l'interventor.
4. En tot cas, l'empresari ha d'abonar a l'administració els danys i perjudicis que efectivament li hagi irrogat.

Article 259

Duració de la intervenció

1. La intervenció del servei dura fins que el concessionari estigui en condicions, a criteri de l'ens concedent, de seguir la gestió normal de l'empresa.
2. El concessionari pot sol·licitar l'acabament de la intervenció si acredita estar en condicions de gestionar normalment el servei i així ho accepta la corporació.
3. En tot cas, la duració màxima de la intervenció ha de ser:
  - a) La que estableixi el plec de clàusules.
  - b) En defecte de l'anterior, la que determini l'ens local interessat, sense que pugui excedir de dos anys, ni de la tercera part del termini que resti per finalitzar la concessió.

Article 260

Extinció de la concessió

1. Sens perjudici del que s'estableixen els articles 239 i 241, la concessió s'extingeix:
  - a) Per l'acabament del termini i de les pròrrogues concedides, si s'escau.
  - b) Per la demora superior a sis mesos per part de l'administració en l'entrega a l'empresari de la subvenció o dels mitjans auxiliars a què es va obligar segons el contracte.
  - c) Per la impossibilitat sobrevinguda en la prestació per causa no imputable a les parts.
  - d) Pel mutu dissens.
  - e) Per l'incompliment molt greu de les obligacions essencials assenyalades en el plec de clàusules que afectin la continuïtat i regularitat de la prestació.
  - f) Quan el concessionari no presti el servei per si mateix, inclòs el supòsit de transmissió d'accions o participacions quan aquell sigui una societat mercantil, en els termes establerts per l'article 241.j) d'aquest Reglament.
  - g) Si, aixecada la intervenció de la concessió, el contractista torna a incórrer en les infraccions que l'hagin determinat o en altres de similars.
2. L'extinció del contracte requereix el tràmit previ d'audiència al concessionari. La notificació que a aquest efecte se li trameti ha de fixar les deficiències concretes advertides i ha de determinar, d'acord amb la naturalesa d'aquestes, un termini que sigui suficient per poder-les esmenar.
3. En aquest supòsit, l'extinció del contracte pot declarar-se quan, transcorregut el termini esmentat, no s'hagin corregit les deficiències per causes imputables al concessionari.

Article 261

Efectes de l'extinció de la concessió

1. L'extinció del contracte de concessió com a conseqüència del transcurs del termini comporta la reversió en la forma que estableix l'article 262, la devolució de la garantia prestada, la declaració del correcte compliment del contracte i la liquidació de les relacions econòmiques derivades de l'execució d'aquell.

2. Quan l'extinció és conseqüència d'una causa imputable a l'administració concedent, es produeixen els efectes d'indemnització que corresponguin, i quan s'escaigui, els que estableixen els articles 263 i següents d'aquest Reglament.
3. L'extinció de la concessió per causa imputable al concessionari l'acorda el ple de la corporació i comporta la terminació del contracte, el consegüent cessament de la gestió del concessionari i, si s'escau, la inhabilitació d'aquest, i se'n deriven els següents efectes:
- a) La confiscació dels elements de l'empresa afectats al servei per tal d'assegurar la prestació d'aquest, i la convocatòria de licitació per adjudicar de nou la concessió.
  - b) En el termini d'un mes des que l'extinció s'hagi acordat, la corporació ha d'incoar un expedient de taxació de la concessió sense modificar-ne cap de les clàusules i amb la intervenció del concessionari, la qual l'ha de decidir, en defecte d'acord, el Jurat Provincial d'Expropiació, de conformitat amb el procediment de la Llei d'expropiació forçosa.
  - c) El valor actual de la concessió, a l'efecte de determinar el preu just, s'ha de fixar tenint en compte el termini de vigència que resti i el deteriorament experimentat per les instal·lacions, béns i elements i la situació d'aquests, atès el caràcter revertible o no.
  - d) Acordada la taxació o aprovada, si s'escau, pel Jurat Provincial d'Expropiació, la corporació ha de convocar, en el termini d'un mes, una licitació sobre l'esmentada base, per tal d'adjudicar de nou la concessió, d'acord amb el mateix plec de clàusules que regia amb anterioritat, i el producte de la licitació s'ha de lliurar al concessionari.
  - e) Si la primera licitació resta deserta, se n'ha de convocar una segona amb una baixa del 25 % del preu de la taxació i, si també restés deserta, els béns i les instal·lacions passen definitivament a l'ens local sense pagament d'indemnització.

Article 262

Reversió

1. Els béns i elements afectats al servei concedit que siguin necessaris per a la prestació d'aquell i que hagin estat objecte d'amortització durant el termini de la concessió reverteixen a l'acabament d'aquest a l'ens contractant, sens perjudici del que prevegi el plec de clàusules de la contractació.
2. Amb anterioritat a la reversió, durant el termini que assenyali el plec de clàusules i, en tot cas, com a mínim, en el d'un mes per cada any de duració de la concessió, la gestió del servei es regula de la manera següent:
  - a) L'ens local designa un interventor tècnic a l'empresa concessionària, el qual ha de vigilar la conservació de les obres i del material i ha d'informar a la corporació sobre les reparacions necessàries per tal de mantenir-les en les condicions previstes.
  - b) La desobediència sistemàtica del concessionari a les instruccions donades per l'ens local sobre la conservació de les obres i les instal·lacions o la mala fe en l'execució es consideren faltes greus als efectes que estableixen l'article 253 i següents d'aquest Reglament.

Article 263

El rescat

L'ens local pot extingir la concessió abans del venciment del termini estipulat, de manera unilateral, atès l'interès públic i mitjançant la indemnització corresponent, tot i assumint la gestió directa del servei per si mateix o per mitjà d'un ens dependent.

Article 264

Efectes

Són efectes del rescat:

- a) La transferència de les obres i les instal·lacions a l'ens local.
- b) El deure d'indemnitzar al concessionari el valor de les que no hagin de revertir a l'ens local,

tenint en compte el grau d'amortització i els danys i perjudicis, si s'escau, irrogats al concessionari, inclosos els beneficis futurs que deixi de percebre.

c) La determinació per l'ens local de la modalitat de la gestió del servei i de la destinació de les instal·lacions que hi estan afectades.

Article 265

Procediment

1. L'interès públic en què es fonamenti el rescat de la concessió ha d'estar justificat tècnicament i jurídicament abans que el president de la corporació ordeni l'inici de l'expedient.
2. Els informes tècnics i jurídics emesos s'han de trametre al concessionari perquè pugui formular les alegacions que cregui convenientes en defensa dels seus drets, en un termini de quinze dies.
3. El rescat de la concessió s'aprova per acord plenari de la corporació, la qual ha de fixar un termini d'executivitat no inferior a sis mesos, i ha d'instar el contractista perquè formuli una valoració de la indemnització que cregui que li correspon percebre.
4. En el mateix acord s'ha de nomenar un interventor tècnic perquè les obres i les instal·lacions afectades passin a la corporació en les condicions que assenyali el plec de clàusules o, en defecte d'aquest, l'acord plenari.
5. Si la corporació accepta la valoració, es tanca l'expedient relatiu a la indemnització. Si hi ha desacord, el tràmit de determinació del preu just se segueix en una peça separada, d'acord amb el procediment d'expropiació forçosa, el qual no afecta l'executivitat de l'acord plenari del rescat.
6. Un cop l'acord del rescat sigui executiu, la corporació haurà de prestar el servei mitjançant qualsevol de les fórmules de gestió directa que preveu la legislació aplicable, sens perjudici de la possibilitat de suprimir-lo.

Secció 3

La gestió interessada

Article 266

Objecte

1. La prestació dels serveis de competència local no reservats a les formes directes de gestió es pot realitzar en forma de gestió interessada, en la qual es contracta l'explotació del servei amb participació de l'empresari en els resultats d'aquella, en la proporció que fixi el contracte.
2. La participació en els resultats per part de l'empresa gestora del servei es pot substituir per una remuneració, la qual pot consistir en assignacions fixes, en consignacions proporcionals a la despesa o en altres primes de naturalesa diferent.
3. En cap cas el gestor pot assumir la condició de funcionari, i la relació amb l'ens local o ens dependent no pot ser considerada com a societària o de capital compartit.
4. És d'aplicació a aquesta forma de gestió, en el que calgui, el que s'estableix a la secció primera del capítol 3 d'aquest títol i, en tot cas, les regles generals sobre la selecció dels contractistes en relació amb la publicitat i la lliure concurrència i, respecte de l'adjudicació del contracte, el que disposa l'article 234 d'aquest Reglament.

Article 267

Personalitat davant tercers

L'empresa gestora ha de girar davant tercers exclusivament amb un nom o denominació i sota la seva exclusiva responsabilitat.

Article 268

Plec de clàusules i duració

1. El plec de clàusules s'ha de referir, entre d'altres, a la manera de seleccionar el contractista, amb publicitat i lliure concurrència, a l'adjudicació del contracte, al règim de la gestió, a les garanties que ha de prestar el gestor per atendre les responsabilitats que es puguin derivar de la prestació del servei, i a les determinacions que siguin d'aplicació previstes a l'article 232 d'aquest Reglament.
2. La duració del contracte de la gestió interessada no pot excedir els cinquanta anys.

Article 269

Normes aplicables

En tot el que sigui aplicable a aquesta forma de gestió regeixen les disposicions generals de la secció primera d'aquest capítol i les normes sobre la concessió de serveis.

Secció 4

El concert

Article 270

Àmbit

1. Els serveis locals la prestació dels quals no estigui reservada a les formes de gestió directa poden prestar-se mitjançant concert amb altres entitats públiques o privades o amb particulars, mitjançant la utilització dels seus serveis o instal·lacions.
2. El concert es pot establir amb persones o entitats radicades fora del territori de l'àmbit de l'ens local.

Article 271

Caràcter i duració

1. El contracte en virtut del qual s'estableix el concert té caràcter administratiu.
2. La durada del concert no pot excedir els cinc anys, sens perjudici del que estableix l'apartat següent.
3. El termini del concert es pot prorrogar, per períodes que no excedeixin de la mateixa duració, sense que en cap cas el termini per les successives pròrrogues puguin sobrepassar el màxim de cinquanta anys. En tot cas, abans d'adoptar-se l'acord de pròrroga, ha de justificar-se en una memòria tècnica la impossibilitat o no conveniència d'instal·lar el servei pel mateix ens i els avantatges tècnics o econòmics d'aquesta forma de gestió per als usuaris.
4. El termini del concert i la possibilitat de pròrrogues han de ser objecte de publicitat.

Article 272

Preu

1. El preu a càrrec de l'ens que encomani la prestació del servei pot consistir en una quantitat

global predeterminada per la totalitat del servei o per unitats o actes.

2. En el contracte es poden preveure fórmules d'actualització en funció de les circumstàncies objectives expressament fixades en aquell.

Article 273

Normes d'aplicació

Són d'aplicació al contracte del concert les normes de contractació administrativa i les contingudes a la secció primera d'aquest capítol que calguin.

Article 274

Extinció

Són causes d'extinció del contracte les que preveu l'article 241 que siguin aplicables, i de manera específica, quan l'ens tingui instal·lat i estigui en condicions de prestar un servei anàleg al concertat.

Secció 5

L'arrendament

Article 275

Objecte

1. Els ens locals poden prestar els serveis públics de la seva competència mitjançant l'arrendament de les instal·lacions que els pertanyin per a ser utilitzades per l'arrendatari i amb aquestes prestar el servei contractat.
2. Estan exclosos d'aquesta forma de gestió els serveis d'assistència social i els que comportin l'exercici de potestats de coacció administrativa.

Article 276

Clàusules

Les clàusules del contracte han de referir-se, en allò que sigui necessari, als aspectes que estableix l'article 232 d'aquest Reglament, i en tot cas, als següents:

- a) L'objecte del servei.
- b) Les obres i les instal·lacions arrendades.
- c) El preu o el cànon a satisfer per l'arrendatari i els criteris per a l'actualització, si s'escau.
- d) Els efectes del contracte.
- e) Els drets i les obligacions de les parts.
- f) Les tarifes que han de satisfer els usuaris, sens perjudici del que preveu l'article 298 d'aquest Reglament.
- g) Les causes específiques d'extinció del contracte.

Article 277

Drets i obligacions de l'arrendatari

1. L'arrendatari té els drets que es deriven del contracte i, en especial, el de percebre el producte de l'aplicació de les tarifes del servei o la contraprestació estipulada en el supòsit que preveu l'article 281 d'aquest Reglament.

2. A més de les obligacions generals a què es refereix l'article 235 d'aquest Reglament, l'arrendatari té les següents:

- a) Respecte a les instal·lacions, ha de conservar-les en perfecte estat, reparar-les pel seu compte i, quan finalitzi el contracte, tornar-les en la mateixa condició d'ús en què les va rebre.
- b) En relació amb l'explotació del servei, ha de satisfer les despeses de l'explotació, assumir-ne el risc i pagar a l'ens local el preu o cànon de l'arrendament.

Article 278

Garantia

1. El règim de garanties es regula, en general, per la legislació de contractació administrativa aplicable als ens locals.

2. La garantia definitiva que ha de prestar l'arrendatari no ha de ser inferior a l'import d'un trimestre del cànon, sense excedir d'una anualitat.

Article 279

Extinció i duració del contracte

1. Són causes d'extinció del contracte, a més de les generals que estableix l'article 241 que siguin aplicables, la demora del pagament del preu de l'arrendament per més de trenta dies a comptar de la denúncia d'aquella i l'incompliment pel contractista de les obligacions a què es refereix l'article 277 d'aquest Reglament.

2. La duració del contracte d'arrendament per a la prestació del servei no ha de ser superior a cinquanta anys.

Article 280

Normes subsidiàries aplicables

Sens perjudici del que preveuen els articles anteriors, són aplicables a aquest sistema de gestió les disposicions corresponents a la concessió que no siguin incompatibles amb la seva naturalesa.

Article 281

Aportació de mitjans pel gestor

1. Els ens locals poden arrendar la gestió de serveis mitjançant l'aportació, per part del gestor, del personal indispensable i d'altres mitjans necessaris per a aquella, d'acord amb el que preveu l'article 246 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

2. L'arrendatari està obligat a prestar el servei amb les aportacions convingudes i en la forma estipulada, i són a càrrec seu totes les despeses que això impliqui.

3. El contracte ha de determinar la contraprestació econòmica a la qual té dret el contractista, que no pot consistir en la percepció de preus o taxes dels usuaris, i l'ens local l'ha d'abonar directament mitjançant un preu cert.

Secció 6

Article 282

Àmbit

1. Els serveis locals de caràcter econòmic es poden gestionar per mitjà de societats mercantils d'economia mixta, en les quals el capital social només pertany parcialment a l'ens local.
2. En aquest cas, el servei es gestiona en règim de societat privada, la qual ha d'adoptar la forma de responsabilitat limitada o de societat anònima.

Article 283

Procediments de creació

1. Les societats d'economia mixta es poden instituir per algun dels procediments següents:
  - a) Per l'adquisició per l'ens local d'accions o participacions de societats ja constituïdes o per subscripció d'ampliacions de capital.
  - b) Mitjançant el conveni amb una societat única ja existent, el qual ha d'establir les modificacions estatutàries que siguin necessàries o, si s'escau, els requisits i les condicions convenients per a la constitució de la societat de responsabilitat limitada o anònima quan la societat preexistent tingui una altra forma jurídica.
  - c) Per la fundació de la societat amb participació de l'ens local, mitjançant subscripció pública o per concurs d'iniciatives, casos en els quals s'ha d'assegurar la lliure concurrència i la igualtat d'oportunitats del capital privat.
  - d) Per la transformació de la societat de capital social íntegrament públic en una altra en la qual el capital només pertany parcialment a l'ens local.
2. En qualsevol dels procediments de l'apartat anterior, la participació de l'ens local a la societat pot ser directa o per mitjà d'un organisme autònom o d'una societat de capital públic.
3. L'adquisició d'accions o participacions de societats ja constituïdes es regeix pel procediment que estableix l'article 190 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, i altra legislació aplicable.
4. Per a la transformació de la societat a què es refereix l'apartat 1.d) anterior s'ha de complir el que estableix l'article 188.5 d'aquest Reglament pel que fa al canvi de la forma de gestió del servei.

Article 284

Adaptació i durada

1. En els supòsits de l'article anterior, el plec de clàusules ha d'establir, si s'escau, la necessitat de modificar els estatuts de la societat originària per adaptar-los a les seves previsions i, en tot cas, a la llei i a aquest Reglament.
2. Les societats d'economia mixta es constitueixen per un període igual al previst per a la gestió del servei sense que la duració pugui excedir els cinquanta anys.

Article 285

Aportacions

1. En l'escriptura de constitució de la societat o d'ampliació de capital s'ha de fixar el valor de l'aportació de l'ens local.
2. El capital social ha de ser desemborsat completament en el moment de la constitució de la societat, o quan es modifiquin els estatuts com a conseqüència de la incorporació de l'ens local

o, en el de l'ampliació del capital.

3. Els ens locals poden aportar exclusivament la concessió del servei degudament valorada o una altra classe de drets o béns que tinguin la qualificació de patrimonials. En aquest últim cas s'ha d'instruir prèviament l'expedient d'alienació directa de béns, d'acord amb la normativa local aplicable.

Article 286

Transmissió d'accions

A l'escriptura de constitució de la societat o als estatuts s'han d'establir les atribucions, les modalitats i els límits per a la transmissió d'accions. També es pot preveure la intervenció de l'ens local en les vendes de la participació privada mitjançant l'exercici d'un dret d'adquisició preferent en favor del mateix ens o de l'òrgan o societat pública que es determini.

Article 287

Necessitat del vot de l'ens local i autorització administrativa prèvia

1. En l'acord de constitució de la societat o en els estatuts es pot preveure la necessitat d'un quòrum especial que, en tot cas, exigeixi el vot de l'ens local per a l'adopció d'acords sobre l'emissió d'obligacions, augment o reducció del capital social, transformació, fusió o dissolució de la societat i, en general, per a qualsevol modificació dels estatuts socials.
2. El ple de l'ens local, a proposta de la comissió de govern i amb el dictamen previ de la Comissió Jurídica Assessora, pot establir mitjançant ordenança la necessitat d'autorització prèvia per als actes socials i de disposició a què es refereix la Llei 5/1995, de 23 de març, de règim jurídic d'alienació de participacions públiques en determinades empreses.
3. La concessió d'aval per l'ens local a les societats i cooperatives que en depenen està sotmesa al règim d'autorització establert per la normativa d'hisendes locals.

Article 288

Representació

1. La representació de l'ens local respon per regla general a la quota participativa. En qualsevol cas, és necessària l'autorització d'aquell per a les modificacions estatutàries que alterin la posició participativa en el capital social.
2. El ple de l'ens local designa, en el supòsit de participació directa en el capital de la societat, la representació a la junta general.
3. L'escriptura de constitució ha de consignar les facultats reservades als qui representin l'ens local en la societat.
4. En el supòsit de participació per mitjà d'un organisme autònom o d'una societat de capital íntegrament públic, correspon als seus òrgans competents efectuar les designacions a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article.
5. Les designacions per a la junta general recauen en persones professionalment qualificades siguin o no membres de la corporació. El mateix criteri regeix per a la designació dels membres del consell d'administració, que s'ha de fer d'acord amb el que estableix la legislació mercantil.
6. La renovació de les corporacions locals comporta també la dels seus representants als òrgans de la societat llevat, si s'escau, els administradors, sempre que els estatuts no ho prevegin altrament.

Article 289

Amortització del capital privat

1. En l'acord de constitució de la societat o als estatuts s'ha de preveure la forma d'amortització del capital privat durant el període de gestió del servei.
2. Acabat el període fixat, reverteix íntegrament a l'ens local l'actiu i el passiu de la societat, en condicions normals d'ús, pel que fa a les instal·lacions, béns i material afectats al servei, sense que això comporti dret a cap indemnització.
3. El capital privat que s'ha d'amortitzar està integrat per les aportacions del capital realitzades, ja inicialment o com a conseqüència de les possibles ampliacions efectuades, proporcionalment a la participació.
4. En l'acord de constitució o als estatuts de la societat han de constar els criteris per a l'amortització del capital privat, la qual s'ha de fonamentar en la valoració de les accions. Aquesta valoració s'ha de fer en funció del balanç i dels beneficis de la societat dels darrers cinc anys.

Article 290

Indemnització per cessament

La modificació o la supressió per l'ens local del servei públic que presta la societat, que comportin el cessament de l'activitat o la dissolució d'aquella abans del termini fixat, produeixen els efectes previstos a l'article anterior. En aquest cas s'ha d'indemnitzar el capital privat pendent d'amortització.

Article 291

Responsabilitat, rendició de comptes i comptabilitat

1. La responsabilitat de l'ens local per raó de les activitats de la societat d'economia mixta es limita al capital que aquell hi hagi aportat.
2. A les societats d'economia mixta els és aplicable el que preveu l'article 198 d'aquest Reglament, en relació amb el compte de gestió del servei.
3. Les societats mercantils en el capital de les quals l'ens locals té participació majoritària estan subjectes al règim de comptabilitat pública en els termes que estableix l'article 224.3 d'aquest Reglament.

Article 292

Programa

Quan l'ens local participa majoritàriament en el capital social, la societat ha d'elaborar anualment un programa d'actuació, inversions i finançament, d'acord amb el que estableixen la legislació aplicable i l'article 210.2 i 3 d'aquest Reglament.

Article 293

Control extern

1. Els estatuts de la societat poden preveure, quan l'ens local tingui una participació minoritària en el capital social, la designació d'un delegat, amb les funcions que s'hi estableixin.
2. Els estatuts han d'incorporar, d'acord amb el que estableix la legislació mercantil, la facultat de l'ens local de fiscalitzar i inspeccionar la comptabilitat i les instal·lacions de la societat.

Article 294

Societats laborals d'economia mixta

1. Les societats anònimes laborals amb participació minoritària, directa o indirecta, d'un o diferents ens locals, tenen el caràcter de societats d'economia mixta.
2. Els és aplicable, a més de la normativa administrativa i mercantil procedent, la que regula aquest tipus de societats.

Article 295

Cooperatives

1. Els ens locals poden prestar els serveis públics de la seva competència mitjançant la promoció per constituir cooperatives o la participació en les ja constituïdes que realitzin activitats d'interès públic.
2. Són aplicables a aquesta forma de gestió, a més de les prescripcions de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, les normes que regulen aquestes societats i, subsidiàriament, les corresponents a les societats mercantils en general i les disposicions d'aquest Reglament.
3. Els representants, funcionaris o personal laboral de l'ens local, d'un organisme autònom o d'una societat local soci de la cooperativa, poden ser membres dels seus òrgans directius.
4. L'ens local pot exercir el control de la cooperativa en la qual participa, mitjançant la designació d'un delegat, quan així s'hagi previst en els estatuts.

Article 296

Revisió de comptes

1. La intervenció de fons i la tresoreria de l'ens local exerceixen la fiscalització de la gestió econòmica i de les operacions comptables de les societats mercantils, laborals i cooperatives, d'acord amb les normes generals que regulen la matèria.
2. Sens perjudici del que estableix l'apartat anterior i sota la supervisió de la intervenció de fons de l'ens, els comptes anuals i l'informe de gestió de la societat han de ser revisats mitjançant auditories de comptes, en la forma establerta legalment.

Capítol 4

Tarifes dels serveis locals

Article 297

Modalitats

Les tarifes dels serveis públics locals adopten la modalitat de taxa o preu públic en els termes de la normativa d'hisendes locals i del que preveuen l'article 251 de la Llei 8/1987, municipal i de règim local de Catalunya i aquest Reglament.

Article 298

Quantificació

1. Els ens locals, i, si s'escau, l'autoritat que hagi d'autoritzar les tarifes i el gestor, han de respectar la regla de la Unió Europea que prohibeix l'establiment de preus o tarifes no equitatives.
2. Les tarifes han de ser suficients per a l'autofinançament del servei. No obstant això, si hi

concorren circumstàncies que aconsellen mantenir la quantia de les tarifes amb mòduls inferiors, l'ens local ho pot acordar així, i haurà d'autoritzar simultàniament les compensacions econòmiques pertinents.

3. La quantificació de la taxa, efectuada d'acord amb les criteris establerts a la normativa d'hisendes locals, adopta el límit màxim del cost real o previsible del servei.
4. La quantificació del preu públic ha de revestir el caràcter mínim del cost del servei prestat, en els termes que preveu l'esmentada normativa d'hisendes locals, llevat que es tractin de serveis de primera necessitat o relatius a l'alimentació, en el qual cas les tarifes no han d'excedir el preu necessari per al seu finançament.
5. Aquests límits màxim i mínim revesteixen caràcter general i no exclouen la ponderació en funció de la capacitat econòmica de l'usuari o per raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic degudament justificades que així ho aconsellin.
6. Els preus s'han d'adequar a les condicions del mercat, d'acord amb el dret privat.

Article 299

Procediment per a l'aprovació

1. Correspon al ple de l'ens local aprovar definitivament la creació i la modificació de les tarifes dels serveis de la seva competència, sempre que no estiguin subjectes a autorització, sens perjudici del que estableix l'article 301.2 d'aquest Reglament.
2. Les tarifes que, d'acord amb la legislació sobre la política general de preus són autoritzades per la Comissió de Preus de Catalunya, han d'estar prèviament informades pel ple de la corporació local en el termini de trenta dies naturals a comptar de l'endemà de la presentació de la sol·licitud, basant-se en la documentació exigida al sol·licitant per les disposicions vigents sobre els règim procedimental dels preus autoritzats i comunicats. L'informe, degudament motivat, s'ha d'elevat a la Comissió de Preus de Catalunya en el termini de tres dies, comptats a partir dels trenta que s'han esmentat, acompanyat de l'estudi econòmic que justifiqui les tarifes.
3. Quan el servei es presti per concessió o per societat d'economia mixta, el concessionari o la societat han d'intervenir en l'expedient de modificació de tarifes, tot i que l'hagin iniciat.
4. Transcorreguts tres mesos a partir de la data d'entrada de l'expedient a l'Administració de la Generalitat sense que es dicti resolució expressa, les tarifes s'entenen autoritzades, sempre que no excedeixin les que consten a l'informe de l'ens local, quan es tracta de serveis gestionats de forma indirecta.

Article 300

Estructura

1. Les tarifes poden revestir, si cal, la naturalesa de tarifa binòmia, la qual comprèn una quantitat alçada uniforme o modulada amb criteris objectius i una part variable en funció de la intensitat de l'ús del servei.
2. Els mínims de consum en serveis de recepció obligatòria han de ser proporcionats a la naturalesa d'aquells.

Article 301

Regulació

1. En la reglamentació del servei s'han de preveure, entre d'altres aspectes, la participació dels usuaris en la fixació dels preus públics, i el mecanisme de cobertura en cas d'insuficiència, sens perjudici del règim d'intervenció per l'administració competent, quan sigui procedent, per raó de la política de preus.
2. Les taxes s'han de regular en les ordenances fiscals corresponents i els preus públics pel que acordin el ple de la corporació o, si s'escau, per la comissió de govern, i per l'òrgan

competent dels organismes autònoms i dels consorcis en els supòsits i en la forma que estableix la Llei reguladora de les hisendes locals.

3. En els serveis de gestió indirecta mitjançant concessió, s'ha de tenir en compte també el que estableix la secció segona del capítol 3 d'aquest títol, en especial l'article 251, i la resta del capítol, en el que calgui.

Article 302

Revisió

1. Les tarifes dels serveis locals que es prestin per concessió s'entenen subjectes, si s'escau, a la revisió periòdica i extraordinària, d'acord amb el que estableix 249 d'aquest Reglament.

2. La revisió periòdica s'ha d'efectuar en els terminis que s'assenyalin en el plec de clàusules, que no han d'excedir de cinc anys.

3. La revisió extraordinària és procedent, d'ofici o a sol·licitud del concessionari, en cas de desequilibri econòmic de la concessió, per circumstàncies que siguin independents de la bona gestió del contractista, mitjançant la compensació econòmica o a través de la revisió de les tarifes i de les subvencions, si s'escau.

TÍTOL 7

Convenis i consorcis

Capítol 1

Convenis de cooperació

Article 303

Objecte

1. Pel conveni s'estableix una relació de cooperació consensuada entre ens locals o entre aquests i altres administracions públiques, per a la prestació de serveis o per al desenvolupament de les competències legalment atribuïdes, en la satisfacció dels quals tinguin un interès comú. També poden formular convenis les societats i ens dependents dels ens locals en els termes establerts a l'article 306.2 d'aquest Reglament.

2. El conveni també pot tenir per objecte la creació ulterior d'una entitat o un òrgan de composició plural i de gestió comú.

3. A través dels convenis es pot realitzar la cooperació interadministrativa, tant en serveis locals com en assumptes d'interès comú, sota les formes i en els termes que preveuen les lleis reguladores de les matèries en què existeixi aquest interès.

Article 304

Caràcter

1. Els convenis interadministratius tenen caràcter voluntari i base negociada, i s'han d'estipular en termes d'igualtat entre les administracions intervinents, de manera que cap d'elles no pot exercir potestats coactives enfront de la resta, sens perjudici del que estableix l'article 310 d'aquest Reglament.

2. Resten exclosos de la regulació d'aquest capítol els contractes i els acords o els convenis de col·laboració que formalitzin els ens locals amb persones físiques o jurídiques, privades o públiques, l'objecte dels quals es trobi comprès en l'àmbit de la legislació de contractació

administrativa o del dret privat.

Article 305

Normativa aplicable

1. Els convenis de cooperació es regulen per les pròpies clàusules, per la legislació comuna de règim local i sectorial, si s'escau, i subsidiàriament per les normes de contractació administrativa.
2. Els convenis que tenen per objecte la delegació o assignació de funcions administratives es regeixen per les normes reguladores de les corresponents competències i, en tot cas, per les relatives a les relacions interadministratives.i

Article 306

Subjectes

1. Poden establir convenis els ens locals, siguin o no de caràcter territorial.
2. Resten excloses per formular aquests convenis les societats i els ens dependents dels ens locals, llevat que comptin amb una autorització expressa d'aquests.

Article 307

Objecte i contingut

1. Constitueixen l'objecte del conveni els serveis o les activitats d'interès comú de les administracions intervinents.
2. En virtut del conveni, una entitat o administració pot gestionar un servei de competència d'una altra, sense que aquesta en perdi la titularitat.
3. Les facultats i les obligacions de cada administració són les que es deriven de les clàusules del conveni, sense que directament afectin tercers.

Article 308

Elements del conveni

El document en què es formalitzi el conveni s'ha de referir, en el que calgui, als aspectes següents:

- a) Entitats i administracions que el subscriuen.
- b) Actuacions objecte del conveni.
- c) Obligacions que contreu cadascuna de les parts.
- d) Finançament de l'actuació convinguda.
- e) Previsions sobre la gestió d'aquesta actuació.
- f) Termini de vigència del conveni i, si s'escau, pròrroga d'aquest.
- g) Formes d'extinció.

Article 309

Aprovació

1. L'ens local aprova les clàusules dels convenis en què intervé o participa. L'acord i la còpia del conveni s'han de trametre a la Direcció General d'Administració Local del Departament de Governació.

2. En el supòsit de transferència de funcions o d'activitats a altres administracions públiques per mitjà de conveni, l'acord s'ha d'adoptar per la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació.

Article 310

Incompliment

1. Les clàusules del conveni de cooperació poden preveure les mesures que, en el cas d'incompliment o de morositat d'alguna de les administracions que l'hagi subscrit, pot adoptar la resta.
2. El conveni també pot preveure la creació d'una comissió mixta de seguiment, amb caràcter executiu, per a la resolució de les qüestions que es plantegin amb motiu de la interpretació i el compliment de les seves clàusules.

Article 311

Extinció

1. Els convenis s'extingeixen per les causes que s'hi prevegin i, en tot cas, per la denúncia i per l'incompliment per part de qualsevol de les administracions que els hagin subscrit, sota les condicions i amb les conseqüències estipulades.
2. Mitjançant la denúncia una administració exercita l'opció d'oposar-se a la pròrroga automàtica del conveni. La denúncia s'ha de notificar a les altres administracions que hi intervenen en el termini que el conveni estableixi.

Capítol 2

El consorci

Article 312

Objecte i caràcter

1. El consorci és una entitat pública de caràcter associatiu, que poden constituir els ens locals amb altres administracions públiques per a finalitats d'interès comú, o amb entitats privades sense ànim de lucre que tinguin finalitats d'interès públic concurrents amb les dels ens locals.
2. El consorci té naturalesa voluntària i personalitat jurídica pròpia i capacitat per crear i gestionar serveis i activitats d'interès local o comú.
3. El caràcter local, si s'escau, del consorci s'ha de determinar en els estatuts.

Article 313

Constitució. Procediment

1. Els consorcis es constitueixen per l'acord dels òrgans competents dels ens locals, de les administracions i dels altres membres que els integrin, o per adhesió posterior, segons el que estableixin la legislació aplicable i els estatuts que els regulen.
2. L'acord dels ens locals per crear, adherir-se, modificar, separar-se o dissoldre els consorcis, com també per aprovar i modificar els estatuts, s'ha d'adoptar amb el vot favorable de la majoria absoluta de membres de la corporació.
3. L'acord esmentat juntament amb els estatuts s'han de sotmetre a informació pública pel termini de trenta dies, en la forma que estableix l'article 160 d'aquest Reglament.

4. El procediment per a la constitució del consorci, quan tingui per objecte la gestió de serveis locals, no ha d'excedir el termini de sis mesos. L'incompliment d'aquest termini comporta la caducitat del procediment i l'arxiu de les actuacions dins els trenta dies.
5. Els acords dels membres del consorci, juntament amb els estatuts, s'han de trametre a la Direcció General d'Administració Local per a la inscripció del consorci a la secció complementària corresponent del Registre dels ens locals de Catalunya, la qual s'ha de produir en el termini de trenta dies a comptar de la recepció.
6. Quan es consideri que els estatuts aprovats pels ens locals infringeixen l'ordenament jurídic, la Direcció General, dins de l'esmentat termini, ha de formular el requeriment a què es refereix l'article 165.2 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya, amb relació a l'article 65 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, i, si s'escau, interposar el recurs contenciós administratiu.

Article 314

Règim i formes de gestió

1. Als consorcis que tinguin per objecte la cooperació entre diferents administracions públiques, els són aplicables, en tot cas, les normes reguladores de les relacions interadministratives.
2. El consorci pot utilitzar qualsevol de les formes de gestió de serveis que preveu la llei.

Article 315

Comarques diferents

Els municipis no poden participar en els consorcis en què intervinguin comarques diferents a la qual pertanyin, si l'objecte del consorci és coincident amb una activitat o un servei declarat d'interès comarcal en el programa d'actuació de la comarca respectiva, llevat que el conseller de Governació ho autoritzi si es demostra objectivament la necessitat o la conveniència de la participació.

Article 316

Estatuts

1. Els estatuts del consorci han de determinar les peculiaritats del règim orgànic, funcional i financer en relació amb el general dels ens locals i el de les altres administracions públiques que el constitueixen.
2. Els estatuts s'han de referir, entre d'altres, als aspectes següents:
  - a) Els ens públics i privats, si s'escau, que l'integren o que s'hi incorporen.
  - b) La denominació i el domicili.
  - c) L'objecte, les finalitats i el caràcter, si s'escau local, del consorci.
  - d) La duració.
  - e) Els òrgans de govern i de gestió i la forma de designació dels representants dels membres en aquells.
  - f) Les normes de funcionament.
  - g) Els recursos econòmics i les aportacions dels membres consorciats.
  - h) El pressupost, la comptabilitat i els comptes.
  - i) La modificació dels estatuts i la separació dels membres.
  - j) Les previsions sobre la dissolució i la liquidació.

Article 317

Òrgans

1. Els òrgans del consorci són els que estableixen els estatuts.
2. L'òrgan decisor superior ha d'estar integrat per representants de tots els membres consorciats.
3. La representació dels membres del consorci en els òrgans decisoris ha de mantenir la proporció que fixin els estatuts.

Article 318

Funcionament i règim d'impugnació

1. Les normes sobre el funcionament dels òrgans del consorci local s'han d'ajustar a la normativa dels ens locals en tot el que sigui aplicable, sens perjudici de les peculiaritats fixades en els estatuts.
2. Els acords i les resolucions d'aquests òrgans dels consorcis poden ser impugnats en via administrativa i jurisdiccional de conformitat amb el que preveu la legislació de règim local i general.

Article 319

Règim financer

La hisenda dels consorcis locals està constituïda pels recursos que els confereix la Llei reguladora de les hisendes locals i per les aportacions dels ens, les administracions i altres membres consorciats, de la manera i en la quantia que estableixin els estatuts.

Article 320

Programa, pressupost i comptabilitat

1. El consorci local ha de desenvolupar l'actuació de conformitat amb un programa d'activitats, la vigència del qual s'estén al període que s'assenyali en els estatuts.
2. S'ha d'aprovar un pressupost anual d'explotació i d'inversions, i quan gestioni serveis públics locals, s'haurà d'ajustar al que estableix la legislació de règim local.
3. El règim de comptabilitat, aprovació i rendició de comptes serà el de comptabilitat pública i s'ha d'adaptar a la mateixa normativa de règim local i general.
4. El consorci pot assumir la recaptació unificada dels recursos que hagin establert els ens consorciats.

Article 321

Patrimoni

1. Els béns de domini públic i els patrimonials que els ens associats adscriuïn al consorci per al compliment dels fins d'aquest conserven la qualificació originària.
2. El consorci té sobre les obres, els béns i les instal·lacions cedides pels seus membres unes facultats de disposició limitades a les finalitats estatutàries.

Article 322

Modificació dels estatuts

La modificació dels estatuts del consorci, amb l'acord previ del seu òrgan superior de govern,

ha de ser ratificada pels ens, les administracions i altres entitats consorciades i acordada amb les mateixes formalitats que per a l'aprovació.

Article 323

Separació de membres del consorci

Qualsevol ens consorciat pot separar-se del consorci sempre que compleixi les condicions següents:

- a) Formular el pre-avís en el termini que assenyalin els estatuts.
- b) Estar al corrent en el compliment de les obligacions i compromisos anteriors i garantir el compliment dels que hi hagi pendents.

Article 324

Dissolució i liquidació

1. El consorci es pot dissoldre, entre altres causes que figurin en els estatuts, per alguna de les següents:

- a) Compliment de la finalitat del consorci.
- b) Mutu acord dels ens consorciats.
- c) Impossibilitat de continuar-ne el funcionament.
- d) Separació d'algun dels membres si amb això el consorci esdevé inoperant.
- e) Incompliment de l'objecte.
- f) Transformació del consorci en altre ens.

2. L'acord de dissolució l'ha d'adoptar l'òrgan superior de govern del consorci, per la majoria que estableixin els estatuts, i ha de ser ratificat pels òrgans competents dels seus membres. L'esmentat acord ha de determinar la forma en què s'hagi de procedir per a la liquidació dels béns del consorci i la reversió de les obres i instal·lacions existents a les administracions consorciades.

Disposició addicional

Aquest reglament és d'aplicació al municipi de Barcelona en tot allò que el seu règim especial no prevegi, com també respecte de les matèries regulades insuficientment en aquest.

Disposicions transitòries

1. Fins que no s'aprovi la normativa específica prevista a l'article 75 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aquest Reglament s'aplicarà al municipi de Barcelona en les matèries en què l'actual règim especial s'oposi, contradigui o resulti incompatible a l'esmentada Llei o amb la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.
2. Aquest Reglament s'ha d'aplicar als procediments en curs, a partir de la seva entrada en vigor, respecte dels tràmits que s'hagin d'efectuar d'acord amb els seus preceptes.

Notes al peu

(1) Tingueu en compte que la DA única de la Llei 11/1999, de 21 d'abril, estableix el següent:
«Salvo previsión legal distinta en cuanto a sus cuantías, las multas por infracción de ordenanzas no podrán exceder de 300.000 pesetas en municipios de más de 250.000 habitantes, de 150.000 pesetas en los de 50.001 a 250.000 habitantes, de 75.000 pesetas en los de 20.001 a 50.000 habitantes, de 50.000 pesetas en los de 5.001 a 20.000 habitantes, y de 25.000 pesetas en los demás municipios.»